

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۱۷) خردادماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : محمدپارسا - دکتر رئیسی - تیمسار آزموده - جعفرحیدری - دکتر سید محمد جزایری - دکتر ستوده - کبیری - منصور صادقی - سعادت قدس نیا .
- ۳ - تصویب صورتجلسه‌های روز پنجم و هشتم خردادماه ۲۵۳۶ .
- ۴ - اخذ رأی نهائی و تصویب لایحه الحاق یک تبصره بقانون واگذاری امور مربوط به راه‌نمایی و رانندگی شهرتهران بشهررداری پایتخت و ابلاغ بدولت .
- ۵ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دادگستری راجع به خانه انصاف و ارسال به مجلس سنا .
- ۶ - تقدیم طرح تشدید مجازات مرتکبین ربودن اشخاص و هتک ناموس به عنف و یا جرح و قتل و سرقت ، بوسیله آقای محمدعلی آموزگار .
- ۷ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری و ارسال به مجلس سنا .
- ۸ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و ابلاغ بدولت .
- ۹ - تقدیم لایحه آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۹ قانون بودجه سال ۲۵۳۵ و تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور ، بوسیله آقای دکتر شادمان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست‌وزیر .
- ۱۰ - اعلام وصول لایحه تأسیس سازمان اقدامات تأمینی و تربیتی .
- ۱۱ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)
- آقایان : آزموده - آستانه‌ای - آقایان - ابطی - اسفندیاری - دکتر اعتمادی - جهان‌شاه افشار - دکتر برومند - دکتر بقائی - بنی‌احمد - دکتر بهادری - بیات - پارسا - پردلی - دکتر تجدد - تژده - توکلی - جاف - سیدمحمد جزایری - کاظم جزایری

جعفر حوادی - دکتر - دکتر - دکتر - دکتر
 رفیعی - کریمی - محمدحسین - محمدحسین
 غضنفری - علامه غضنفری - دکتر فرزاد امیری -
 قاسم زاده - قدسی - لیفانی - لیوانی - محمدی -
 محمودیان - معتضدی - موسوی - میراشاری -
 ناظمی - نواب صفا - مجتبی نوری - معینی جاغروند -
 یاسینی خزیمه خسروی دارانی - دکتر خطیبی - دکتر دادفر.
بانوان : پروین - اما آقایان - سلیمی - خرابی -
 صنع - سمانی .

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : **محمدپارسا** -
دکتر رئیس - تیمسار آزموه - جعفر حیدری - **دکتر**
سید محمد جزایری - دکتر ستوده - **کبیری** - **متصور**
صادقی - سعادت قدس نیا .

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم
 آقای پارسا تشریف بیاورید .

محمد پارسا - بنام خداوند متعال و بنام نامی
 شاهنشاه آریامهر جناب آقای رئیس - همکاران ارجمند.
 مردم شاهدوست و مبین پرست مرداران غیور ایرانی
 مردم استان لرستان صمیمانه و خالصانه با احساساتی
 پرشکوه و برجلال مقدم مبارک شهبانوی نیکوکار و رثوف
 و مهربان را باستان خودگرامی داشت (احسن) لرستان
 آباد - لرستان سرسبز و خرم پراز شقایق در استقبال از
 شهبانوی گرامیقدر خودیک پارچه احساسات شده بود -

احساساتی که نظیر آن فقط در شهریورماه سال ۲۰۲۲
 در موقع تشریف فرمائی شاهنشاه محبوب آریامهر به لرستان دیده
 شده بود .

از فرودگاه بدرآباد واقع در بخش ویسیان تاشهر خرم آباد
 که در حدود ۹ کیلومتر راه است دسته دسته مردم
 شاهدوست و مبین پرست عشایر که از روستاها برای
 زیارت شهبانوی نیکوکار خود در مسیر جاده گرد آمده
 بودند و باعتها بی صبرانه و مشتاقانه در انتظار تشریف
 فرمائی شهبانو بودند بلباس های محلی و بانوهای محلی
 رقص کنان و پای کوبان آنچنان ابراز احساسات خالصانه
 و صادقاته می نمودند و با فریاد های شاد و زنده و جاوید
 باد سلطنت پهلوی زمین را به لرزه در آورده بودند که هر بیننده ای
 را سخت تحت تأثیر قرارداد و اشک شوق از چشمانش
 جاری میگردد (احسن) چه آن مردم بلك نهاد بخونی
 میدانند که ایران کنونی که با سرافرازی در میان کشور -
 های دنیا نامی بلند آوازه دارد از برکت وجود ارزنده

خانندان جلیل سلطنت پهلوی است و حقاً باید اینطور
 ابراز احساسات بنمایند اینطور هلهله و شادی نمایند
 لرستان به علت خاص طبیعتش از دیرباز مهد دلبران و
 جانبازانی بوده است که هرگز جز خدمت بشاه و مبین راه
 دیگر نپیموده اند.

قلب آزادگان لر که در اشتیاق دیدن بانوی آزاده -
 پرور در میان خود به شادی می طیدم کب شهبانو را با
 جان و دل پذیرا شده و اشک شوق در چشمان آنان جاری
 شده بود جامعه لر یکصدا و هم آواز مقدم مبارک شهبانوی
 متواضع و نیکوکار را صمیمانه شادباش گفته و با افتخاری که
 نصیبشان شده بود بخود بالیدند (احسن)

مردم استان لرستان - مردم کوهها و کوهپایه های
 سلسله جبال زاگروس اعم از شهری و عشایر از پیر و
 جوان - زن و مرد از کارگر و کشاورز از صنعتگر و هنرور
 از فرهنگی و سپاهی از قاضی و روحانی و همگان مقدم
 گرامی شهبانوی نیکوکار خود را بر دیده نهادند خوشبختانه
 چند نفر از خبرنگاران خارجی در تشریف فرمائی شهبانو
 بخرم آباد حضور داشتند و از نزدیک ناظر بودند و مشاهده
 نمودند که کلیه مردم استان لرستان مانند مردم سایر نقاط ایران
 باچه ابراز احساسات بی نظیری از شهبانوی نیکوکار خود
 اینطور استقبال کردند و حضور مردم ایران زمین شاهنشاه و
 شهبانو و ولیعهد عزیز خود را چون جان خود گرامی داشته
 و آماده هر نوع فداکاری در اجرای منویات مقدسشان
 میباشد.

بازدید و سرکشی های پرشمر علیاحضرت شهبانوی
 گرامیقدر ایران از استانهای کشور همواره منشاء خیر و
 برکت و سازندگی در کلیه شئون مختلف بوده و روح و
 توان تازه ای در کالبد فرد ملت ایران دیده و فصل
 نوینی را در تلاش همه جانبه ملی پدیدار کرده است -
 تشریف فرمائی شهبانوی ایران به لرستان همانند سایر
 بازدیدها نیکه بسایر استانها فرموده اند همواره با خیر و
 برکت همراه بوده و مشکلات و معضلاتی که حل آنها
 سالها بطول می انجامید با اراده مبارکشان فوری انجام
 گردید و این امر باعث سپاس فراوان مردم لرستان شد
 علیاحضرت شهبانو در این سفر از مراکز بهداشتی -
 فرهنگی و ورزشی و کشاورزی - مجتمع گوشت - اردوی
 بزرگ دانش آموزان عشایری و سایر قسمت های دیگر
 دیدن فرموده و اوامر مؤکدی در جهت بهبود وضع
 بهداشتی و سایر جهات صادر فرمودند شهبانوی متواضع
 ما در بازدید از منطقه نوزبان واقع در بخش پابی که یکی
 از نقاط کوهستانی و جنگلی و سرسبز و خرم ایران است
 دیدن فرمودند بطوریکه در روزنامه های اطلاعات

و کیهان و رستاخیز منعکس است و شخصاً نیز ناظر

بودم در آن محل با طراوت که کوههای سربلک کشیده
 آنها را محاصره نموده است و دارای آبشاری دیدنی
 است از نحوه کاریکی از روستائیان که بطریق محلی نان
 می پخت دیدن فرمودند و با استفاده از ابزار کار این
 نانوای روستائی شخصاً چند نان لواش پخت فرمودند
 و با این عمل خود نشان دادند و بزنان لرستان آموختند که
 زنان علاوه بر فعالیت های اجتماعی و شرکت در امور
 سیاسی مملکت باید بکارهای خانه نیز بپردازند و در عین
 حال و عملاً ثابت فرمودند که وظائف زنان ایرانی در
 واقع بیشتر از وظائف مردان است من که در آن موقع ناظر
 بودم بقدری تحت تأثیر این عوامل قرار گرفتم که زمانی در
 فکر فرورفته و با خود اندیشیدم که واقعاً ایرانی باید بوجود
 چنین شهرداری عالیقدر و چنین شهبانویی نیکوکار و
 متواضع افتخار نموده و بخود بیابد و شهبانوی گرامی در
 این مدت کوتاه بزنان لرستان نحوه زندگی و فعالیت های
 اجتماعی و سیاسی را بنحو کاملی تفهیم و زنان را بحقوق
 واقعی خودشان آشنا ساختند (صحیح است) .

در همین محل کوهستانی تعدادی اطفال در حدود
 سی نفر بین سنین ۷ تا ۱۲ ساله که بین مردم عشایری که
 ابراز احساسات شدید می نمودند سؤال فرمودند آیا شما
 مدرسه میروید آن اطفال عشایر که از شوق و شغف
 سراپای خود را نمی شناختند همگی باصدای رسا اظهار
 داشتند بله قربان ما در مدرسه عشایری درس می خوانیم
 در همان نقطه کوهستانی از آنان سؤالات درسی فرمودند
 که بنحو احسن پاسخ دادند و شهبانوی ایران با
 چهره ای بشاش آنانرا مورد تفقد و مرحمت قرار دادند و
 اطفال و اولیاء آنان هم خالصانه از خداوند بزرگ سعادت و
 سلامت خاندان جلیل سلطنت را خواستار شدند (صحیح
 است) .

در این سفر جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر
 و آقایان امیر قاسم معینی وزیر کشور - خانم مهنزافخمی
 وزیر مشاور در امور زنان و آقایان قاسم معتمدی وزیر علوم
 و آموزش عالی و دکتر ترنایندی رئیس دفتر مخصوص
 علیاحضرت شهبانو و آقای مهندس صدیقی استاندار لرستان
 و چندتن از شخصیت های دیگر مملکتی در التزام بوده و
 افتخار حضور داشتند و در اجرای اوامر شهبانوی معظم
 نسبت برفع نیازمندیهای مردم استان سرعت عمل معمول
 میفرمودند جناب آقای سناتور موسوی سناتور انتخابی
 استانهای لرستان - خوزستان - کهگیلویه و کلیه
 نمایندگان استان لرستان در مجلس شورای ملی افتخار شرکت

داشته و مورد تفقد قرار گرفتند .
 موجب کمال فخر و مباهات است که اینجانب
 نماینده مردم در چهاربخش ملای - الوارگرسیری -
 پابی و ویسیان در استان لرستان مراتب سپاس و جان
 بازی آنان را به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون
 شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی نیکوکار معروض
 دارم و از خداوند بزرگ بقاء عمر و دوام سلطنت شهریار
 مفخم و عدالت گستر و عزت و سلامت خاندان جلیل
 سلطنت را صمیمانه و صادقاته و خالصانه مسئلت نمایم .

درخامه وظیفه دارم که از خدمات و فعالیت های
 شبانه روزی جناب آقای مهندس رضا صدیقی استاندار
 محترم لرستان که صادقاته و خالصانه در اجرای منویات
 مقدس شاهنشاه آریامهر برای پیشرفت امور استان مساعی
 لازم را معمول میفرمایند سپاسگزاری نمایم و توفیق
 جناب ایشان را در راه خدمت و در اجرای اوامر و اهداف
 مقدس شاهنشاه محبوب آریامهر از خداوند بزرگ خواستارم
 بیش از این زحمت نمیدهد ، بقیه وقتم را به آقای دکتر
 رئیس میدهم .

جاوید شاهنشاه - پاینده ایران (احسن) .

رئیس - آقای دکتر رئیس بفرمایید .

دکتر رئیس - آنچه مسلم است تا کسی بواقعیت
 هائی که در این مملکت وجود دارند و مسلم هم هستند
 وقوف نیاید نمیتواند درباره ایران و ایرانی خود را صاحب
 نظر بداند و یا قضائتی داشته باشد باید این مملکت را
 شناخت و بروحیه و خصوصیات خلقی و عاطفی و بشری و
 تاریخی این مردم آشنا بود تا بشود نظری ارائه نمود . در
 هفته گذشته مردم شهر کرد روزهای انتظارشان تمام شد و
 شهبانوی گرامی و وطنشان را در میان گرفتند (احسن) . این
 مردم ساده و بی ریال ولی بلك نهاد و پرفراز و قدم های گرامی
 بانوی شاه فرشی از وطن دوستی و بهر شاه و وطن و عاطفه
 و غیرت و همت گسترده (احسن) آنچه که کردند نه
 توصیف شدنی است و نه بیان شدنی ولی میشود تجربه
 آموز باشد و عبرت اندوز . برای من که روزهای تلخ و تاریک
 و نا امیدی را در مملکت دیده ام و برای من که آفتاب
 پرفروغ امید و آرزوی پس از انقلاب را هم می بینم
 همیشه یک اصل ثابت بوده و هست که نه گذشت زمان و
 نه حوادث روزگار و نه هیچ عامل طبیعی و غیر طبیعی نتوانسته
 و نمیتواند خللی و یا فوری در آن پدید آورد آن علاقه
 و رابطه عمیق و انسانی و عالی مردم است و شاهنشاه
 انقلاب شاه و مردم خیلی چیزها بع مردم مملکت ارزانی
 داشت و خیلی چیزها را دگرگون نمود وزیر رو کرد ولی

یک چیز در ایران دست نخورده ماند و دچار کم و بیش یا تغییر شده آن علاقه و عوقی همراه با فداکاری مردم این آب و خاک است با شاهنشاه خودشان (صحیح است)

چه این مردم همانقدر شاه پرستند که بودند و همانقدر عاشق وطنند که به بلا عشق و محبت و رابطه تاریخی و انسانی مردم بوطن و شاهنشاه هرچه که بشاهنشاه ایران تعلق دارد کاستی بدیر نیست و در آن حد والا و بالائی است که فزونی آن هم مقدور نیست. مردم همیشه خود را بسته و پیوسته بشاهنشاه میدانسته اند و امروز هم وجودشان لبریز از احساس و علاقه است که باخونشان عین است آنچه که من در شیرکرد از دریای یرتلاطم احساسات پاک شاه دوستی و وطن پرستی دیدم مرا تکان نداد چه نوعی غیر از این نداشتیم. مردم مملکت اصولاً برای علاقه بی حساب و پایان ناپذیرشان به شهبانودلائل بی شمار دارند. شهبانو را بعنوان بانوی گرامی شاهنشاه بزرگ خود می ستایند و شهبانوی ایران را نمونه بزرگ و والا می دانند.

از انسان دوستی و عواطف پاک بشری با تمام خصوصیات برجسته آن می شناسند (صحیح است) از هر در که شهبانو وارد شوند یاس و ناامیدی و نارسائی از در دگر خارج میشود گامهای شهبانوی ایران با سازندگی و امید جهش و جنبش و حرکت و نشاط زندگی همراه است سخن شهبانو سخن امید و حرکت است. در آن زمان که در شرق این آب و خاک همراه و همگام مردم دگر چهره خاک را از انبوه خاشاک پاک می کنند و یا بدر دلد زن و مرد کشاورز و سازندگان صحراهای سرسبز با حوصله تمام گوش میدهند و کودکان این مملکت را در آغوش محبت می فشارند و اوامری که با روشن دلی و روشن بینی و رأی روشن در راه بهبود زندگی خلاق صادر میفرمایند یک چیز راهمواره از چهره پر محبت شهبانوی این آب و خاک بوضوح میتوان دید و آن احساسات پاک بشری است با تمام ارزشهای پاک انسانی و آن، محبت بیدریغ است بهمه مردم و همه زوایای این مملکت بزرگ مردم آرزوهای شاهنشاه و شهبانوی خودشان را خوب شناخته اند و این محبت را با جان قدر می نهند چرا که در قدمهای زندگی بخش بانوی شاهنشاه گل نریزند و چرا که از دیدار شهبانوی خود چون تندرنفرند و چون گل نشکند.

در ابتدای عرایض گفتم که احساسات مردم مملکت نسبت بشاهنشاه ایران و شهبانوی ایران توصیف شدنی نیست ولی عبرت آموز هست.

عبرت آموز هست برای آنها که با از بد حادثه و یا غفلت های خواسته و نابخواسته فرصت شناخت این ارزش های بزرگ را نداشته اند و از دست داده اند و در هر حال آرزو میکنم که خدای بزرگ ایران بهمه فرصت خدمت دهد و فرصت جوابگوئی به محبت های بیدریغ شاهنشاه (احسن است).

رئیس - تیسار آرموده، بفرمائید.

تیسار آرموده - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند خانمها و آقایان. روز پنجشنبه ۲ خرداد ۲۵۳۴ مردم شهرستان بروجرد مقدم مبارک علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران را بردیدگان خود نهادند و با عالیترین احساسات مین برستانه از موکب مبارکشان استقبال نمودند. (احسن است) برنامه بازدید بروجرد یک ساعت منظور شده بود تحت تأثیر شور و شغف بیحد و حصر مردم چهار ساعت کمی کمتر بطول انجامید.

علیاحضرت در ابتدای تشریف فرمائی از شرکت سنانی زراعی شیروان بازدید فرمودند مردم روستاهای اطراف در آنجا گرد آمده زن و مرد پیرو جوان باهله و شادی ابراز احساسات مینمودند و با ساز و دهل و زقصیهای محلی روحی آسمانی به این اجتماع عظیم داده بودند.

در طول راه تا مدخل شهر مردمان روستاهای کناره جاده با ساز و دهل و پایکوبی با سینی آتش واسپند بنایه سنت دیرین مردم لرستان مقدم شهبانو را گرامی داشتند. از مدخل شهر در دو طرف خیابانها در سیری که موکب مبارک علیاحضرت از آن میگذشتند زن و مرد و پیرو جوان یعنی همه جمعیت شهر با عالیترین روح انضباط و اعلا ترین روح احساسات با فریاد زنده باد شاهنشاه آریامهر، زنده باد شهبانو زنده باد والا حضرت ولایتعهد، جاودان سلطنت پهلوی احساسات شاه دوستی و مین برستانه خود را ابراز میداشتند. (احسن است) این مردم از ساعت ۸ صبح تا ۲ بعد از ظهر در این مسیر گرد آمده بودند همه مردم با عشق به شاه و دلنهایی آکنده از مهر شاه مقدم شهبانوی ایران را پذیرا بودند.

در تمام طول مسیر علیاحضرت در خودرو زوباز بیا ایستاده و با تکان دادن دست به ابراز احساسات مردم پاسخ میدادند اشک شوق و شادی در دیدگان مردم و گاه اشک محبت در دیدگان علیاحضرت حلقه می بست.

علیاحضرت در جلسه مشترک انجمنهای ملی که در خرم آباد در پیشگاه مبارکشان تشکیل شده بود در پاسخ به عرایض یکی از اعضای انجمنهای ملی فرمودند این استقبالی که مردم لرستان کردند و این احساساتی که

نشان دادند چیزی نیست که با بول بازور بتوان آنرا خرید این ابراز احساسات ریشه دیرین و عمیق دارد (صحیح است). آری این پیوندی بین شاه و ملت کسه طی فزون و اعصار تاریخ کهن ماریشه دوانیده است و هیچ ایسمی نمیتواند این پیوند را بگسلد.

۲- در عصر شکوفای انقلاب، مردم شاهد دوست بروجرد انتظار و استدعا دارند ارتباط هوایی بین شهرستان بروجرد و سایر نقاط مملکت برقرار گردد، بشرط عرض میرساند زمین فرودگاه بمساحت لازم موجود است از پیشگاه مبارک استدعا دارد اوامر لازم نسبت به احداث فرودگاه این شهر تصدور یابد.

۳- استدعای بدل توجه و عنایت نسبت به پرداخت دوازده میلیون تومان دیون گذشته شهرداری و کمک به برنامه های وسیع عمرانی شهر و بالاخص کمک به احداث دو پارک و دریاچه مصنوعی که زمین آنها در شمال غربی و جنوب شهر مشخص و مراحل قانونی آنها انجام یافته است.

۴- احداث بیمارستان بانصد تختخوانی بابخشهای تخصصی مجهز.

۵- احداث مجتمع آموزشی.

۶- احداث مجتمع ورزشی و تفریحات سالم برای جوانان.

۷- احداث خانه جوانان.

۸- تأسیس دانشکده کشاورزی با عنایت خاطر با مکانات اقلیمی و وجود مرکز آموزش کشاورزی در بروجرد و شاخه های دیگر از دانشگاه چندی شاهپور، بدیهی است اهالی شهر با کمال افتخار آمادگی دارند کلاً زمین مورد نیاز را اهداء نمایند.

۹- احداث زایشگاه مجهز که زمین آن موجود است.

۱۰- در بهترین محل شهر پارکی از طرف شهرداری

احداث و به میمنت تشریف فرمائی علیاحضرت شهبانوی عالیقدر در مدت پنجاه روز با تلاش شبانه روزی و مساعی جناب آقای صدقیانی استاندار لرستان ساختمانی مناسب در پارک بشوق پذیرائی از شهبانوی عزیز و گرامی ساخته و آماده گردیده است استدعا دارد اولاً اجازه فرمایند پارک مزبور بنام علیاحضرت فرح پهلوی نامگذاری و ثانیاً با تشریف فرمائی و بازدید از آن موجبات سرفرازی و افتخار بیشتر مردم را فراهم فرمایند.

۱۱- بالاترین استدعا اینکه در چهارده سال قبل شاهنشاه آریامهر با مقدم مبارکشان بشهر بروجرد اهالی رامفتخر و خاطره آروز را مردم شاهد دوست گرامی داشته و همواره با خود دارند، در این موقع نیز از طرف قاطبه مردم

به پارک شهر و کاخ پذیرائی جهت استراحت تشریف فرما شدند اینجا بود که احساسات مردم به اوج رسید و هجوم آورده و علیاحضرت شهبانو را در میان گرفتند. علیاحضرت با چهره ای متبسم با آنها به گفت و شنود پرداختند در داخل کاخ از رئیس انجمن شهرخواستند که نیازهای ضروری شهر به شرف عرض مبارکشان برسد.

رئیس انجمن شهر بروجرد آقای محمد رضا حافظی مستدعیات اهالی را شرح زیر بشرف عرض علیاحضرت شهبانو رسانید «علیاحضرتا شهر بروجرد در دشتی وسیع و سرسبز قرار گرفته و طبیعت زیبا برشکوفائی و طراوت این شهر و صفای باطن مردم آن کمک نموده است. جمعیت شهر بروجرد نزدیک به یکصد و بیست هزار نفر است که با قدمت تاریخی آن خوشبختانه در عصر افتخار آفرین دودمان پهلوی و در بستر انقلاب رخسای شاه و مردم اثرات رفاهی و عمران و آبادی در این شهر مشهود و مردم عموماً دعاگو و سپاسگزار شاهنشاه آریامهر و شهبانوی عالیقدر و والا حضرت ولایتعهد میباشد.

در نتیجه این تحول سریع توقع و خواسته مردم گسترش یافته و شهرداری تا سرحد امکان برای رفع نیاز عمومی در سطح شهر تلاش خواهد نمود.

۱- در سرلوحه نیازهای شهر، تأمین آب گوارا و سالم برای مردم قرار گرفته و سالهاست اهالی درخواست دارند آب گلرود که سرچشمه آن در هیجده کیلومتری غرب بروجرد میباشد و دارای منبع عظیم طبیعی است بشبکه آب رسانی شهر که در حال حاضر با کمبود آب مواجه است منتقل و متصل گردد، و اینک افتخار دارد بعضی برهاند مقدمت کار با همکاری مردم از قبیل خرید لوله فراهم و از پیشگاه علیاحضرت شهبانوی گرامی استدعا دارد اجازه فرمایند همزمان با تشریف فرمائی موکب مبارکشان، بشهر

اجازه میخواهم استدعا نمایم شاهنشاه آریامهر و والاحضرت همایون ولایتعهد توجیسم ملت ایران باین استان و شهر بروجرد نزول اجلال فرموده و مردم را بمرحمت شاهانه خود بیشتر امیدوار فرمایند. (احسنت)

جاوید باد شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی گرامی و والاحضرت ولایتعهد (احسنت).

علیاحضرت پس از استماع این گزارش عین آنرا جهت مطالعه بیشتر به رئیس دفتر مخصوص مرحمت فرمودند و اوامر لازم در اجرای بعضی از مسائل آن صادر فرمودند بخصوص مسله رساندن آب گل رود به شهر خیلی مورد توجه قرار گرفت که متأسفانه دو سال است با تمام اقداماتی که شده وزارت نیرو کوچکترین توجهی باین مسئله نکرده و خود را برای و کنار از هرگونه مسؤلیتی دانسته است.

هنگام بازگشت موکب مبارک، فرماندار و شهردار و رؤسای انتظامی بسبب نظم و انضباط و کارهای انجام شده مورد تقدیر قرار گرفتند.

علیاحضرت در پاسخ خبرنگاران در مورد بروجرد و مردم آن چنین فرمودند:

«در بروجرد احساسات مردم به اوج خود رسیده بود بخصوص نظم مردم نشان میداد که فرهنگ قدیمی دارند» این منتهای لطف و عنایتی است که علیاحضرت شهبانوی ایران ببا مردم بروجرد مبذول فرموده اند.

مردم لرستان در طول پنجاه سال شاهنشاهی سلسله جلیل پهلوی از نعمات بسیاری برخوردار بوده اند و از ثمرات انقلاب سپید شاه و مردم بهره بسیار برده اند.

هدف ملی که شاهنشاه آنرا رهبری میفرمایند هدفی است که ملت را در توسعه و پیشرفت خطمشی و اعمالی که باید در امور سیاسی - اقتصادی - اجتماعی - نظامی اتخاذ کنند رهبری نماید ملت ایران بخوبی این هدف را درک نموده است.

ایمان و اعتقاد ملت ایران به نظام شاهنشاهی مینا و پایه و اساس این ادراک است. امنیت ملی ما با برخورداری کامل از ثبات سیاسی (سیاست مستقل ملی) ثبات اقتصادی سیاست پیشرو در امور اجتماعی و فرهنگی و آموزشی ثبات نظامی (داشتن نیروهای سه گانه ارتش شاهنشاهی با عالیترین رهبری و روحیه و آموزش و تجهیزات مدرن) آنچنان تضمین شده است که جامعه ما را به هدف عالی و نهائی یعنی رفاه ملی رسانیده است.

اینها مسائلی است که پیوند شاه و ملت را مستحکم ساخته است این عوامل مؤثر باعث بوجود آمدن این

همه احساسات شاه دوستی و میهن پرستانه مردم ایران است. سپاس فراوان مردم لرستان بویژه مردم شهرستان بروجرد را بمناسبت تشریف فرمائی علیاحضرت شهبانوی که رنج این سفر را بر خود هموار فرموده اند و بمناسبت این همه موهبت که نصیب ما شده است به پیشگاه شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران تقدیم میدارم از خدای بزرگ توفیق همه ملت ایران را در راه خدمتگزاری به شاهنشاه آریامهر و میهن عزیزمان ایران آرزو میکنم. جاوید باد شاهنشاه آریامهر. پاینده ایران. (احسنت)

رئیس - آقای حیدری بفرمائید.
جعفر حیدری - بنام خداوند بزرگ و بنام نامی شاهنشاه آریامهر.

جناب آقای رئیس خانها آقایان همکاران ارجمند قبل از بیان عرایضم سپاس بی کران بدرگاه خدای بزرگ که ملت شریف ایران و کشور شاهنشاهی را باشش هزار سال سابقه درخشان تاریخی و دودها و اروایان صدسال شاهنشاهی آن که قرنهای یکه تاز میدان سیاست و مبارز راه آزادی جهان و مشعلدار تمدن شرق و غرب عصر خود بود (صحیح است) ولی متأسفانه چندی بر اثر عدم لیاقت و کاردانی و بی سیاستی بعضی زمامداران گذشته دچار نابسامانی و آفت و انحطاط و دگرگونیها گردیده و خدای ناخواسته سیرت همستی و استقلال و تمامیت خویش را از دست بدهد و یاس و حرمان وجود تمام افراد میهن پرست این زمان حکمفرمائی داشت) ولی خوشبختانه در چنین ایام تیره و تاریکی که در حقیقت امید میهن پرستان و شیفتگان راه استقلال و آزادی داشت بیاس تبدیل میشد خداوند بزرگ بفریاد ایران و بداد ایرانی رسید یعنی:

دستی از غیب برون آمد و بر سینه نامحرم زد خلاصه در دوران نیم قرن سلطنت سلاطین افتخار آفرین سلسله جلیل پهلوی ایران ضعیف اواخر دوران سلاطین قاجار آنروز بفاصله نه چندان زیاد افتخارات گذشته و شرف ملی و حیثیت بین المللی خود را بدست آورد که خوشبختانه امروز در نتیجه آن همه تلاش و فداکاری و از خود گذشتگی و مردانگی سلاطین پهلوی میرویم تا انشاء الله بزودی بتمدن بزرگ دست یافته و دروازه های طلانی آنرا فتح نمائیم و جا دارد ما ملت خدا پرست شاهدوست و میهن خواه و حق شناس ایران در مقابل نبوغ فکری و عظمت روحی و الهام قلبی خدائی سلاطین پهلوی بخصوص شاهنشاه آریامهر سر تعظیم نهد آوریم و خطاب برون پاک علیاحضرت فقید رضاشاه کبیر (رحمة الله علیه) میگوئیم (احسنت) راحت و آسوده بیارام ای بنیان گذار

ایران نو خوابت خوش و جنات النعیم برای ابد جایز باد. و توای فرزند برومند و رشید آن سردار تاریخ ایران در پناه خدای بزرگ روزگاران متمادی با عزت و سعادت و سرفرازی برابریکه تخت و تاج سلطنت باقی بمان این دعای ملتات بدرقه راحت باد (بدرقه رهن بود همت شحنته النجف) در اینجا بزبان شعری عرض میکنم:

شها تا مهر نور از خویش دارد
شها تا روشنی گیرد زخور ماه
انیس دوستانت باده و جام
نصیب دشمنانت حسرت وآه
(احسنت)

و همانطوریکه همکاران گرامی میدانند وظیفه ما نمایندگان ملت بخصوص در این عصر درخشان آریامهری و رستاخیز ملت ایران بسیار مهم و حساس است و این وظیفه در قبال خدا. شاه. میهن بسیار سنگین است ارشاد و راهنماییهای بیجا و بمرور دستگاہهای اجرائی و معرفی خادم و خاطی از روی کمال بی غرضی و توجه دادن اولیای محترم دولت باین مسائل و طرح خواسته ها و نیازهای حوزه انتخابیه و ارائه پیشنهادات مفید و منطقی و قانونی قابل اجرا برفع جامعه ایران بخصوص موکلین حوزه انتخابیه وظیفه حتمی هر نماینده و برگزیده ملت است و اطمینان دارد ملت و مجلس و دولت از هم جدا نیستند همه و همه ما عاشقان و شیفتگان خدمت بشاهنشاه و ملت هستیم و از طرفی دولت خدمتگزار. هویدا خواسته ها و نیازهای ضروری حوزه های انتخابیه نمایندگان ملت ارج می نهند و توجه کامل دارند.

امروز خوشبختانه کشور عزیز ما بامر و دستور فرمان فرمانده بزرگ خود شاهنشاه آریامهر و زحمات شبانه روزی دولت هویدا و همکاری نزدیک ملت حق شناس ایران در یک مسیر ثقی و تعالی کم نظیری قرار دارد و همانطوریکه مورد نظر و هدف مقدس شاهنشاه است پیش میروند و با گسترش خارق العاده سازمانهای مملکت در تمام سطوح کشور و تغییرات کپی و کیفی در تمام امور بخصوص روابط اقتصادی و سیاسی همراه با رشد کامل نیروهای محرکه و ارزش یابی تمام این موارد و بهره گیری صحیح از آنها با اتکاء بانقلاب عظیم اجتماعی از نیروهای خلاقه ملت ایران که حافظ و پشتوانه پایدار آنست و باتشکیل و تأسیس حزب رستاخیز ملت ایران بامر و فرمان شاهنشاه توانای ما و توجه و عنایت بسه اصل اصیل و قابل احترام نظام شاهنشاهی - قانون اساسی انقلاب شاه و ملت.

پایه های رستاخیزی استوار گردیده است. و در نتیجه این یک پارچگی ملی و تجمع عمومی در زیر لوای حزب رستاخیز رسیدن بآرمانها و اهداف مقدس ملی را در نیم قرن دوم عصر آریامهری را برای ملت بزرگ ایران، هموار شده می بینیم بطوریکه همکاران محترم اطلاع دارند قبلاً در عرایض خود در این مکان مقدس که برای بدست آوردن آن خونهای زیادی ریخته شده و پایه های این تریبون آغشته بخون پاک شهدای صدر مشروطیت و شیفتگان راه آزادی و حق و حقیقت است و در خصوص جویب و نیازهای ضروری شهرستان مهاباد حوزه انتخابیه خود که از شهرستانهای دور افتاده و میرزی کشور است و خوشبختانه ساکنانش سری پرشور از مهر شاه و میهن و روخی قوی و سلحشورانه و خون پاک ایرانی در عروق دارند بارها بمرض رسانده و این مسائل را مطرح نموده و با کمال اخلاص در میان گذاشته ام ولی باید اذعان داشت دولت هویدا بخصوص جناب آقای دکتر شادمان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر توجه خاصی بخواسته و نیازهای مهاباد تا آنجا که مقدور بوده نشان داده و بساعت سپاسگزار است خوشبختانه شهرستان مهاباد نیز بموازات امور اصلاحی و عمرانی از موهبت های عصر پهلوی و ترقیات امروزی بی نصیب و محروم نمانده بلکه در بعضی موارد از دیگر شهرستانها جداست ولی نکات و مسایل دیگری هست که باید گفته و خواسته شود و از طرفی ما همه روز در کشور پهنانورمان شاهد و ناظر ترقیات و پیشرفت ها و اجرای طرحها و پروژه های جدیدی هستیم از این قول و فرمایش رهبر بزرگ و خردمند خود بآنچه داریم نباید قانع شویم لذا اینک بار دیگر نیازها و خواسته های شهرستان مهاباد را عرض و توجه کامل دولت خدمتگذار هویدا را بانجام آن جلب مینمایم.

۱ - ایجاد کانال هدایت سیل و یا سیل برگردان قوی برای شهر مهاباد که بارها از نظر لزوم و اهمیت آن مطالبی عرض شده هم بقدر مجدداً عرض میکنم این شهر شصت هزار نفری از نظر شیب تند که از جنوب بشمال دارد در مقابل بارندگی و سیل بی اندازه ضعیف و بلا دفاع است جناب آقای مهندس مهندس استانی استاندار آذربایجان غربی در مورد موقعیت خاص مهاباد و خطر حتمی سیل که هر آن این شهر را تهدید مینماید اقداماتی بعمل آورده و بارها در این خصوص و اهمیت موضوع گزارشاتی بدولت و مطالبی بسازمان برنامه و بودجه داده و نوشته اند لذا اعتباری در حدود ۱ میلیون تومان

برای این امر مهم و حیاتی مورد استدعا است که مبادا خدای نکرده نوشته داروی بعد از مرگ سهراب شود.

۲- تأسیس یک موسسه آموزشی عالی برای این شهرستان سیصد هزار نفری را بارها مردم از پیشگاه مبارک اعلیحضرتین استدعا نموده و از دولت و وزارت علوم و آموزش عالی خواسته اند که خوشبختانه وزارت علوم با مرود ستور جناب نخست وزیر در آخرین نامه وعده و قول تأسیس داده اند نهایت متونم ولی خدا کند تهیه این لباس زیبا قبل از فرا رسیدن عید باشد.

۳- ایجاد راههای ارتباطی فرعی و روستائی شهرستان بخصوص در مناطق دور افتاده مرزی و سردسیر کوهستانی (گورک - منگور) اهالی این مناطق بعلت برف و کولاک و نداشتن جاده چندماه از سال را در بدترین شرایط بسر میبرند بارها تقاضا شد جناب وزیر محترم راه و ترابری باز دیدی از آذربایجان غربی منجمله مهاباد بفرمایند و از نزدیک این شهرستان مرزی را به بیند تا صدق عرایض اینجانب روشن شود در ضمن باید بگویم انجام پروژه های راه سازی روستائی با اعتبارات ضعیف سازمان تعاون روستائی و اعتبار قلیل خاص ناحیه ای بیهوده میسر نیست بلکه با همت والای وزارت راه و ترابری امکان پذیر خواهد بود.

و در ضمن باید عرض کنم شرکت بی چین لویزان که پیمانکار احداث راه اسفانه مهاباد - بوکان است متأسفانه حرکت بسلاک بپشی دارد انجام طرحی را که باید دو الی ۳ سال اجرا نماید تصور میکنم سالها انجامش بطول انجامد.

۴- بهداری و بوزیستی و بهداشت مهاباد خوشبختانه در حال حاضر بریاست دکتر داودچه در داخل شهر و چه در روستاها خوب و چشمگیر و مورد رضایت مردم است ولی متأسفانه بعضی مسایل کوچک هست که وزیر محترم ویرکار بهداری و بهزیستی باید دستور اجرا دهند منجمله وزیر سابق بهداری بنابه تقاضای اینجانب و خواسته های مردم مقرر داشت در سه نقطه در روستاهای دور افتاده و دور از مرکز درمانی و پر جمعیت از قبیل: کانی سب - قالوی زندان - حاجلی کند، درمانگاههای مجهز ایجاد گردد مقدمات امر فراهم شد ولی منجر بترمیم کابینه و روی کار آمدن وزیر محترم فعلی شد ایشان نیز بارها در کمیسیونهای مجلس وعده انجام دادند ولی متأسفانه وعده و قول دو مقام وزارت ندیده گرفته شد و تبدیل بخانه بهداشت ناقص گردید واقعاً مایه نهایت تأسف است.

و همچنین تقاضاً دارد وزارت بهداری دستور پرداخت فوق العاده شغل و تسهیلات زندگی ویدی آب و هوای

کارمندان ثابت انجمن بهداری آن شهرستان را صادر نماید و بطور کلی این تقاضای عموم کارمندان آن شهرستان است توجه وزارت امور اقتصادی و دارائی را نیز جلب مینماید.

۵- تهیه مسکن مناسب برای کارمندان و کارگران شهرستان که فاقد مسکن میباشد و اختصاص اعطای از طرف وزارت آموزش و پرورش سازمان تعاون مسکن فرهنگیان که بتواند طرح خانه سازی آنها را اجرا نماید و علاوه از وزارت مسکن و شهرسازی تقاضای ابلاغ سریع نقشه اصلاح شده شهر مهاباد را دارد و همچنین تقاضا دارد وزیر محترم مسکن و شهرسازی دستور دهند ترتیب چهارده هزار متر مربع زمین ساخته نشده واقع در داخل محوطه خانه های سازمانی را برای آندسته از کارمندان فاقد مسکن ساخته و تحویل نمایند.

۶- احداث یک دهنه پل جدید و بزرگ روی رودخانه شومهاباد در شمال آن و همچنین احداث دو دهنه پل روی رودخانه سیمینه رود در روستاهای قائمکندی و رسول آباد مهاباد ولی مع التأسف وزارت راه و ترابری احداث اولی را مربوط بشهرداری مهاباد و دومی و سومی را نیز از وظایف شرکتهای تعاونی روستائی میدانند در صورتیکه بدیخانه چنین اعتباری در اختیار این دودستگاه نیست از جناب وزیر راه و ترابری مصرأ تقاضای توجه دارد گرچه جواب درخواستهای اینجانب از طرف آوزارت اکترأ منفی بوده است.

۷- توجه بذهب و انجام شاعر مقدس دینی و ارادت بخاندان رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) از خصایص جبلی و ذاتی اعلیحضرتین است بخصوص که شهبانوی گرامی که ذریه حضرت رسول اکرم (ص) است (صحیح است) به همین مناسبت از پیشگاه مبارک شاهنشاه و شهبانوی نیکوکار استدعا میشود اوامر مطاع مبارک شرفصدور یابد سازمان اوقاف کل کشور توجه بیشتری بامور مذهبی آن شهرستان مبذول و مخصوصاً با اختصاص اعتباری حدود ۱۰ میلیون ریال ساختمانی را برای مدرسه علوم دینی آن شهر که یکی از افراد نیکوکار (حاج شاطری) مقدار دو هزار متر زمین مرغوب بهمین منظور اهدا نموده ایجاد نماید از جناب دکتر احمدی معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف بخاطر وعده کمک در این مورد و توجه بامور دینی در مهاباد متونم.

۸- شهرداری مهاباد از نظر درآمد و عواید بسیار ضعیف است و بهمین علت با توجه بوسعت بی اندازه کشیش شهری متأسفانه آنطوریکه لازم است و آرزوی دستگاه است قادر با انجام خدمات و سرویس دادن این شهر شصت هزار

تقاضا دارند دستور فرمایند این شهرستان باستان تبدیل و بنام مقدس رستاخیز نامگذاری شود و امیدوارم این پیشنهاد که آرزوی عموم همشهریان من است بزودی جامه عمل بپوشد و اهالی مرزنشین این شهرستان این امر بزرگ را جشن بگیرند و سیاس بی پایان خود را برهبر و فرمانده بزرگ و عظیم الشان ایران تقدیم نمایند از حوصله ای که همکاران گرامی برای اصفاء عرایض فرمودند سپاسگزارم جاوید شاه پاینده ایران (احسن)

رئیس - آقای دکتر محمد جزایری بفرمایند.

دکتر سید محمد جزایری - با کسب اجازه از مقام ریاست معظم و همکاران محترم، بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است هفته گذشته افتتاحی بس عظیم و بزرگ نصیب مردم شاهدوست و مین پرست و مسلمان چهار محال بختیاری گردید و اقبال و سعادت فوق العاده ای بدانان رو آورد و آن سفر پرخبر و پرکت و فرخنده و تاریخی شهبانوی گرانقدر ایران بدان خطه و سرزمین بود (صحیح است) قبل از عرض گزارش جریان مسافرت و استقبال و تجلیل و گرامیداشت بی سابقه و بی نظیر مردم از مقدم مبارک معظم لها و ابراز خالصانه ترین و پر شور ترین احساسات پاک نسبت باعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و والا حضرت ولایتعهد عظمی از طرف مردم پاک نهاد و آریائی نژاد خالص و اصیل چهار محال و بختیاری لازم میداند که بطور اختصار و اجمال شمه ای درباره وضع

جغرافیائی و سیمای طبیعی و اجتماعی و اقتصادی آن منطقه باحضار نمایندگان محترم برساند. (احسن)

استان چهار محال و بختیاری در دامنه جبال زاگرس واقع شده و منطقه ای است کوهستانی و تا ۲۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد و از شمال و مشرق باستان اصفهان - و از مغرب بخوزستان و از جنوب به بویر احمد و کهگیلویه محدود است بدون اغراق و مبالغه یکی از زیباترین و خوش آب و هواترین نقاط مملکت بشمار میرود و از کلیه مواهب طبیعی برخوردار است بلحاظ داشتن مناظر طبیعی و چشمه سارها و آبشارهای فراوان جاذبه توریستی و جهانگردی زیادی دارد بخلاف اکثر نقاط مملکت آب بعد و فور در این منطقه وجود دارد و از لحاظ آبهای سطح الارضی و تحت الارضی غنی میباشد و دو رودخانه بزرگ مملکت مانند زاینده رود و کلرون از کوههای این استان سرچشمه میگیرند و بلحاظ منابع آب زیاد در نظر گرفته شده است که آب فراگیر صنعتی رضاییلوی که بر حسب اوامر ملوکانه مقرر است که در ناحیه ای بین شاهرضا و بروجن استقرار

نفری نمی باشد گرچه وزیر محترم کشور و جناب استاندار محترم آذربایجان غربی بنابه تقاضای اینجانب گاهاً از محل اعتبارات موجود، شهرداری را مورد کمکت قرار میدهند که باعث سپاسگزاری است ولی البته کافی نیست و انتظار لطف بیشتری داریم و همچنین از جناب مهندس روحانی وزیر محترم کشاورزی و عمران روستائی که سال گذشته در یک جلسه عمومی در مهاباد بنا به تقاضا و پیشنهاد اینجانب وعده فرمودند مقداری از اراضی اطراف شهر مهاباد را که در اختیار شرکتهای سهامی زراعی است و فاقد ارزش کشاورزی است بعنوان اجاره بشهرداری واگذار نمایند باتشکر و سپاسگزاری ازین بذل توجه امیدوارم دستور اجرای این امر خیر را بمتصدیان صادر و شهرداری نیز با تشکر ازین نیت خیر اینجانب بزودی پیشنهاد لازم را تقدیم خواهد داشت. الکریم اذا وعد وفا.

۹- اهالی شهرستان مهاباد عموماً از جناب هویدا نخست وزیر محترم و جناب وزیر راه و ترابری تقاضا دارند برای اینکه این شهر نیز مانند مراغه ازین وضعیت فعلی خارج شوند مقرر دارند یک رشته خط آهن برای حمل مسافر و کالا از مراغه بمهاباد کشیده و نصب گردد در نتیجه موکلین محترم اینجانب نیز ازین موهبت عظیم عصر رستاخیزی و دوران آریامهری مانند دیگر هموطنان عزیز بهره مند بشوند و بی نصیب نمانند.

۱۰- ایجاد یک فرودگاه مجهز و مدرن در اطراف مهاباد مدتی است مورد مطالعه و بررسی است و جناب آقای استاندار محترم آذربایجان غربی در زمینه ایجاد آن اقداماتی بعمل آورده اند که درخور کمال تشکر است و امید است این اقدام ایشان مثل دیگر اقداماتشان به نتیجه برسد و مهاباد بزودی شاهد و ناظر فرود و صعود هواپیماهای مسافری شرکت هواپیمائی ملی ایران (هما) باشند و از قرار معلوم فرمانده تپ مهاباد نیز که از افسران جدی و لایق و شاهدوست و مین پرست ارتش نیز میوند شاهنشاهی هستند ضمن اقدامات عمرانی و اصلاحی زیاد در حوزه مأموریت خودشان ایجاد فرودگاهی را که بتواند هواپیماهای دومتوره را جذب نماید مورد مطالعه قرار داده اند، ای هزاران افتخار بر ارتش غیور شاهنشاهی و سربازان دلیر آن باد.

۱۱- آخرین و مهمترین تقاضای مردم مسلمان و شاهدوست و مین خواه مهاباد اینست که از نظر موقعیت خاص این شهرستان و اینکه از هر جهت استحقاق و صلاحیت استان شدن را دارد از دولت خدمتگزار هویدا عموم اهالی

و احداث گردد از چهارمجال بختیاری تأمین گردد جمعیت این استان در حدود ۷۰۰۰ نفر است که متجاوز از چهارصد و بیست هزار نفر آن در شهرها و روستاها سکونت دارند و بقیه آن زندگی عشایری و ایلی داشته و متحرک میباشد و مدت ۷ ماه از سال در منطقه چهارمجال بختیاری به تعلیف اغنام و احشام خود میپردازند و بقیه سال که فصل سرما شروع میشود بخوزستان کوچ نموده و در مناطق مسجد سلیمان و ایذه و لالی و غیره استقرار یافته و بسر میبرند.

مردم چهارمجال و بختیاری مردمی زحمت کش و به کار کشاورزی و دامداری اشتغال دارند در این استان با وجود نیروی انسانی فعال و کارآزموده بغیر از احداث و ایجاد یک کارخانه قند بظرفیت یکهزار تن در روز فعالیت و اقدامات صنعتی نشده است در گذشته بنا بعللی وجهاتی از آنجمله بواسطه اصول خانجائی و فتوای و سلوک الطوائفی شدید با موقعیت ممتاز طبیعی و با وجود امکانات و استعداد طبیعی متأسفانه پیشرفت چندانی نداشته و بحال عقب ماندگی باقی مانده است و فقط پس از انقلاب شاه و ملت است که باین استان توجه و در مسیر پیشرفت و ترقی و تعالی افتاده است.

اینک با مسافرت سمیت ابرو فرخنده شهبانوی گرامی ایران ایند است این استان نیز همانند سایر مناطقی که بانجا تشریف فرما شده از نتایج و ثمرات آن برخوردار و سازندگی و عمران و آبادانی را با بر مغن داشته است مسافرت معظم لها سر آغاز و طلیعه ترقی و سازندگی باشد و این استان زر خیز و مستعد باداشتن نیروی انسانی فعال و کافی بتواند تحت توجهات عالی شاهنشاهی مدرج ترقی و تعالی را بسرعت پیغموده و از مدار عقب ماندگی خارج گردد (انشاء الله) نکته قابل تذکر اینست که بقیه این جانب در صورتیکه سازمان عمران چهارمجال و بختیاری تشکیل یابد و از مرحله حرف بصورت عمل درآید با استفاده از خاک حاصلخیز و سرسبز و خرم و بهره وری کامل از آبهای فراوان سطح الارضی و تحت الارضی و مهار کردن آبها و زیر کشت در آوردن اراضی دیمی و بایر آن و ترویج و توسعه دامداری طبق اصول صحیح میتوان مقدار زیادی از کمبود مواد غذائی انسانی مملکت را از این جا تأمین و جبران نمود. روزهای هشتم و نهم خرداد ماه جاری منطقه چهارمجال و بختیاری غرق در سرور و شادمانی و یکپارچه شور و هیجان و احساسات بود و شهرهای بروجن و شهر کرد بطرز جالب و زیبایی آذین بندی شده بود و مردم

چهارمجال بختیاری از خردو کلان و بیرون جوان وزن و مرد مخصوصاً روستائیان و کشاورزان آزاد شده عشایر غبور و سلحشور در خیابانها و میادین شهر و مزارع اطراف شهرها و خانه ها برقش و بایکونی پرداخته بودند زیرا مردم که مدت ها در انتظار تشریف فرمائی شهبانوی گرامی و زیارت معظم لها دقیقه شماری میکردند پس از اینکه اطلاع حاصل کردند که روز هشتم خرداد ماه جاری بس منطقه چهارمجال بختیاری نزول اجلال خواهند فرمود و از شهرهای شهر کرد و بروجن و از روستای زلزله زده ناغان دیدن خواهند فرمود با اشتیاق و علاقه و آفری که بدیدار شهبانوی مهربان و فرشته خصال خود داشتند از اطراف و اکناف و نقاط دور دست و مسافتات بعیده با استفاده از وسائط نقلیه موجود و حتی با پای پیاده با قلبی مملو و آکنده از مهر شاه راهی شهرهای بروجن و شهر کرد شده بطوریکه در خیابانها و میادین و خانه ها و بیشت باها از جمعیت مویخ میزد و مملو از جمعیت بود و صفوف فشرده منظم تشکیل داده بودند و لباسهای رنگارنگ محلی و عشایری باین صفوف جلوه و رونق خاصی داده بود و ساعت هادر انتظار زیارت شهبانوی ایران بودند و بهر نقطه و محلیکه معظم لها قدم میگذاشتند و عبور میفرمودند از طرف مردم شاه دوست و میهن پرست مقدم معظم لها گرمی داشته میشد و بطرز بی سابقه و بی نظیری از ایشان تجلیل و تکریم بعمل میآمد و احساسات پر شور و زاید الوصفی نسبت با علی حضرت همایون شاهنشاه و والاحضرت ولایتعهد ابراز میگردد فریاد جاوید شاه و زنده باد ولایتعهد عزیز در فضا طنین انداز میشد (احسن است) البته این احساسات بی آیش و پر شور و هیجان انگیز و صادقانه و طبیعی بود که هر ناظر و بیننده ای را تحت تأثیر قرار میداد و بی اختیار اشک شوق در چشمانش حلقه میزد و واقعا زبان و بیان از توصیف این احساسات پاك عاجز است و قابل وصف و در قالب جملات و عبارات در نمیآیند و بقول معروف ایدرک و لایوصف میباشد (احسن است) و بقول جلال الدین مولوی:

چون قلم در وصف این حالت رسید

هم قلم بشکست و هم کاغذ درید

عقل در شرحش چو خرد در گل بخت

شرح عشق و عاشقی هم عشق گفت
از مختصات ملت ایران اینست که بشاه خود عشق
میورزد و او را بهر حد پرستش دوست میدارد (صحیح است)

و بختیاری بالاخص مناطق زلزله زده از پیشگاه مبارک شاهانه استدعا نماید که با تشریف فرمائی به آن منطقه مردم و اهالی شاهدوست چهارمجال بختیاری را قرین افتخار و مباحات فرمایند.

در خاتمه سخن ضروری میداند که از دولت خدمتگزار هویدا که نسبت به تأمین و رفاه و آسایش مردم زلزله زده و بازسازی مناطق زلزله زده اقدامات مجدانه معمول فرموده و میفرمایند تشکر و سپاسگزاری نماید.

ضمناً لازم بتذکر است همانطوریکه در جلسات قبل نیز تذکر داده شده و استدعا گردیده است چون فصل ساختمانی در چهارمجال و بختیاری بواسطه سردسیر بودن سرمای زودرس محدود و دوسه ماهی بیش نمانده است و متجاوز از بیست هزار نفر در حال حاضر بی خانمان و در زیر چادر بسر میبرند از جناب آقای نخست وزیر محبوب استدعا دارد امر و مقرر فرمایند اسباب و لوازم کار از هر جهت در اختیار مسئول بازسازی نقاط زلزله زده که شخصی توانا و فعال و سازنده است گذاشته شود که در امر ساختمانها تأخیر و وقفه ای حاصل نگردد و ایشان بتوانند قبل از فرا رسیدن سرما نسبت به بازسازی مناطق آسیب دیده اقدام فوری و سریع بعمل آورند (احسن است).

رئیس - آقای دکتر ستوده فرمائید.

دکتر ستوده - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران ارجمند، بطوریکه استحضار دارند علیاحضرت شهبانوی محبوب ایران روز دوشنبه ۹ خرداد بشهر بروجن نزول اجلال فرمودند و برای اولین بار در تاریخ بروجن از ابتدای شاهنشاهی ایران بوده که شهبانوی ایران باین شهر قدم رنجه فرموده اند و مسلماً برای اهالی یکسبداً تاریخی خواهد بود مقدم مبارک شهبانوی عزیز همیشه مایه خیر و برکت بوده و این تشریف فرمائی علاوه بر فوائد مادی، فوائد معنوی بسیاری نیز در برداشت که فقط بچند قسمت از آن اکتفا میشود.

اولاً نمایانگر همبستگی علاقه بین مقام سلطنت و شهبانوی محبوب و اهالی محل بود (صحیح است) توجهات معظم لها و اظهار ارادت و صمیمیت اهالی طوری شدید و خالصانه بود که کاش خیرنگاران خارجی حضور داشتند و این منظره شور انگیز میهن را از نزدیک میدیدند و در روزنامه ها و رادیو و تلویزیونهای خود منعکس میکردند تا جلوی دهان ناوه سربازان گرفته میشد البته لازم بیادآوری است که رسانه های گروهی خود کشور هم آرزو که باید و شاید این صحنه های میهنی و شاهد و پستانه

و معتقد است چو فرمان بزدان چو فرمان شاه - و یا اینکه شاه را ظل الله و سایه خدا میداند ای کاش مخبرین خارجی در آنجا میبودند و این صحنه های راستین طبیعی و این تظاهرات شاهدوستانه مردم را از نزدیک به چشم خود میدیدند عکس برداری کرده و بکشورهای خود میفرستادند و باین نکته واقف میشدند که رابطه و پیوستگی مردم شاه رابطه مریدی و مرادی است و مفهوم سلطنت در نظر ما ایرانیان مفهوم و معنای دیگری دارد و این رابطه و علاقه مخصوص به ملت ایرانست و در ملت های دیگر کمتر میتوان سراغ گرفت (صحیح است) و روی این اصل خارجیان توانائی درک و فهم آنرا ندارند و باسانی و سهولت نمیتوانند این مطلب را به فهمند در هر حال راز تهاوم سلطنت دوهزار و پانصدساله ایران همین رابطه و علاقه معنوی است و بس (صحیح است).

بقول سعدی - حدیث عشق چه داند کسی که در همه عمر
سر نکوفته باشد در سرانی را (احسن است).

بالجمله علیاحضرت شهبانو بمنظور ابراز تفقد و دلجوئی و محبت به مصیبت زدگان زلزله اخیر چهارمجال و بختیاری بروستای ناغان از توابع بخش اردل که بیش از دهات دیگر تلفات جانی داشته تشریف فرما شدند بدون هیچگونه تشریفات، داخل اجتماع و صفوف زلزله زدگان شده و بانهایت مهربانی و صبر و حوصله و شکیبائی از وضع زندگانی آنان استفسار و پرسش هائی فرموده و پس از دلجوئی و ابراز محبت بانان نسبت به تأمین رفاه بیشتر و بازسازی سریع مناطق و روستاهای زلزله زده اوامری به مسئولان امر صادر فرمودند و سپس به محوطه وزیستی که برای ایجاد شهرك ناغان در نظر گرفته شده است تشریف فرما و پس از توضیحات آقای مهندس محمد ظهیری مسئول بازسازی مناطق زلزله زده چهارمجال بختیاری و ملاحظه تقسیمات و ماکت های پنج شهری که در نظر است در مناطق زلزله زده ساخته شود و معرفی پنج نفر مدیران کل وزارت تعاون و امور روستاها که برای تصدیق و مسئولیت بازسازی شهرك های مزبور تعیین و مأموریت یافته بودند ضمن ابراز تفقد و عنایت و محبت بانان کلنك شهرك ناغان را بزمین زدند و از طرف اهالی ناغان نیز یکجمله کلام الله مجید بمعظم لها اهدا گردید.

اینک وظیفه خود میدانم مجدداً مراتب سپاس و حق شناسی مردم شاهدوست و میهن پرست چهارمجال و بختیاری را به پیشگاه مبارک علیاحضرت همایون شاهنشاه معروض داشته و بر حسب تقاضا و استدعای مردم چهارمجال

را جلوه گر نساخند. (صحیح است)

ثانیاً نشان میداد چطور کارکنان دولت و مردم دست بدست هم داده با شوق و ذوق فراوان محلهای تشریف فرمائی را آتین بندی نمودند.

ثالثاً تعیین کننده این بود که دستگاههای اداری توانائی آنها دارند که کارهای عمرانی را در اسرع وقت انجام دهند بطوریکه استغانت دوخیابان و تعمیرات اساسی ساختمان سازمان زنان بروجن در چند روز انجام گرفت.

رابعاً از طرف دفتر مخصوص شهبانوی ایران کتابی بنام «گذری به چهار مجال و بختیاری» با چاپ و صحافی بسیار زیبا و مطالب بسیار مستدل در روز تشریف فرمائی علیحضرت منتشر شد که خود ابتکار بسیار جالب و باعث تشکراهائی حق شناس گردید (احسنت)

ضمناً باید یادآور شد که در این تشریف فرمائی جناب آقای نخست وزیر برای دو مین بار بود که در ظرف مدت کمی بشهر بروجن تشریف میآوردند هم چنین جنابان آقایان وزراء کشور، علوم، مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و وزیر مشاور و رئیس سازمان زنان برای اولین بار به بروجن تشریف آورده اهالی از الطاف جناب آقای نخست وزیر و وزراء یاد شده متشکرند و امیدوارند در کارهای عمرانی شهرستان بروجن بذل توجه بیشتری بعمل آید.

در خاتمه اهالی شهرستان بروجن و اینجانب مشتاقانه آرزو مندیم در آتیبه نزدیکی وجود مبارک علیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و والاحضرت ولایتعهد عزیز را در این شهرستان زیارت کنیم - متشکرم. (احسنت)

رئیس - آقای کبیری بفرمائید.

محمد رضا کبیری - با اجازه مقام ریاست مجلس شورای ملی و همکلوان ارجمند خانها و آقایان همکاران عزیز استحضار دارند در این چند روزه حوادث و اتفاقات نامطلوبی در پایتخت کشور شاهنشاهی وقوع یافته است که افکار عمومی را بخود جلب و در مطبوعات کشوری نیز انعکاس وسیع داشته است در نتیجه اقدامات سریع مقامات قضائی جرئت جسارت بکلی از خیابان کردها سلب شده و باتشکر از اقدامات شجاعانه آقای دادستان تهران و ضابطین دادگستری و سایر مقامات قضائی موجب تسکین آلام عمومی شده است چون مجلس شورای ملی خانه ملت و جای انعکاس افکار عمومی است از جناب آقای وزیر دادگستری تقاضا دارد تدابیر امینی شدید اتخاذ گردد و از وقوع جرم حتمی جلوگیری شود گرچه وقوع حوادث نظیر این چند هفته جزو لاینفک زندگی کشورهای پیش رفته است ولی ملت ایران متحمل نیست و نمی تواند شاهد و ناظر

این اقدامات غیر انسانی مشتی جاهل و نادان باشد و سکوت نماید (صحیح است) دوام و بقاء هر قوم و ملت بستگی با رشد اخلاقی آن قوم و ملت دارد بگوای تاریخ مدون ایران این ملت ناپاکی را همیشه از خود زدوده است که دادستان پایتخت اعلام میدارد باو باشند و افراد شرو را اجازه نمی دهد در جاده های پایتخت محله هارلم بسازند ملت ایران بفرمان مظهر استقلال و حاکمیت ملی خود علیحضرت شاهنشاه آریامهر برای رسیدن بهدفعهای بزرگ پدر تاجدار یعنی رسیدن بزندگی بهتر در تلاش مستمر قرار دارند همانطور که شاهنشاه بزرگ وعده فرمودند در طی چند سال اخیر بسرمزل مقصود رهبری خواهیم شد. (صحیح است) همکاران عزیز اینک ۱۰ سال از عمر انقلاب

دگرگون ساز شاه و ملت در این گسترده خاک کشور میگذرد پیشرفتهای چشم گیر در زمینه های اقتصادی، اجتماعی سیاسی، فرهنگی و قضائی در تمام سطوح کشور سریع و غیر منتظره بود که تمام ملل جهان را بحیرت انداخته سعادت و نیک بختی جامعه سرافراز ایرانی زبان زد خاص و عام گردیده است توجه همکاران ارجمند را بشرایط کار و حقوق و مزایای کارگران جلب میکنم این طبقه با استعداد فعال و سازنده ایران زمین موجب غبطه و حسادت کارگران اروپائی گردیده اند این شرافت ملی بدست و اندیشه تابناک رهبر انقلاب نصیب کارگر ایرانی شده است لغو رژیم ارباب و رعیتی کشاورز ایرانی را استقلال بخشیده و اکنون محور فعالیت تمام جامعه ایرانی در عضویت حزب فراگیر رستاخیز برگرد شاع دوستی و وطن پرستی استوار است چنین ملتی و با چنان سیاست اجتماعی اجازه گستاخی بهیچ دسته و گروهی را نمی دهد با اگتنام فرصت در مورد وضع اجتماعی و تحصیلی دانشجویان خارج مخصوصاً دانشجویان انگلستان اخبار واصله رضایت بخش نیست (صحیح است) توجه جناب آقای وزیر علوم را به بهبود وضع جلب میکنم موضوع دیگر عرایض مربوط به تغییر اسامی شهرها و روستاهای کشور است که دولت جناب آقای هویدا در این خصوص نسبت به تغییر اسامی شهرها و یکی از استانها اقدام نموده واقعا در شان امروز ایران پیشرفته نیست که اسامی غیر مانوس مخصوصاً در مناطق روستائین کشور بنام های سابق باقی باشد همانطوریکه جناب آقای نخست وزیر در کاخ جوانان فرمودند برای وصول بمقصود اقدام شود. در خصوص احیاء مجدد باغات جای چندی قبل

مطالبی بیان گردید که با گرانی دستمزد کارگر باغات جای شکست فاحشی به تولیدات جای وارد گردیده است که احیاء باغات نیاز توجه وزارت بازرگانی دارد صرف نظر از هزینه شخم و کاشت اکنون موقع چیدن برگ سبز هزینه یک نفر کارگر را حداقل سیصد ریال مقدار برگ سبز کار کرد یک روز حداکثر ۸ کیلو محاسبه کنیم مبلغ بیست ریال صاحب باغ بقرار کیلونی ۳۰ ریال ضرر ۸ کیلو برگ را جبران نماید آنچه برگ سبزیکه بکارخانجات تحویل میشود وسیله باغدارانی است که دارای کارگر شخصی میباشد والا باغداران فاقد کارگر چون ضرر می دهند قادر به بهره برداری نمیشند بالاخره وزارت بازرگانی برای جلوگیری از نابودی این محصول باید تدابیر شایسته ای بیندیشند (صحیح است).

در مورد باغداران مرکبات شوسوار و راسر کرارا بعرض رساندم که اگر مرکبات از زندگی ملت خارج شود قدر مسلم بدون درآمد کسی قادر بادامه زندگی نیست این محصول نیز زمستانه است و آسیب پذیر میباشد در اسفند ماه سال ۳۴ موقوف شکستن و گل کردن اشجار برف سنگین و یخ و سرما تمام اشجار آماده محصول را از بین برد که سال گذشته چیزی عاید باغدار نشد در نتیجه تمام اهالی با بحران اقتصادی روبرو شدند که تاکنون تمام اقداماتی که بعمل آوردم نتیجه ای حاصل نشد اکنون تمام اشجار مرکبات سفیدپوش است جناب آقای دکتر شادمان برای تأمین نیاز کشور بنده و سایر نمایندگان مناطق مرکبات خیز کشور بدولت اطمینان میدهم که علاوه بر تأمین نیاز مصرف کنندگان داخلی مازاد نیز مصرف نیز تحویل نمائیم و هر نوع تعهدیکه از سوی باغداران لازم باشد خواهیم سپرد از جنابعالی متقابلاً استدعا داریم مراتب در هیئت دولت منعکس و از ورود محصولات خارجی جلوگیری گردد قدر مسلم هر مقدار و میزان برمازاد مصرف وجود داشته باشد راه فروش در خارج مسدود است و باید روی دست باغدار بماند ولی در چنین سالیکه از رودسری گیلان تا بهشهرمازندران نظیر چنین محصولی را کسی بخاطر ندارد اجازه ندهند محصولات خارجی نیاز متقاضی را تأمین نماید (صحیح است) در این مورد انتظار قاطبه ملت شمال و سایر مناطق مرکبات خیز کشور ندادن اجازه ورود محصولات خارجی میباشد.

در پایان عرایض در مورد کارمندان تابع صندوق تأمین اجتماعی که با انجلال تمام صندوقها یک کاسه شده است اخیراً قانونی درباره دریافت حق بیمه بازنشستگی و

نحوه کار صندوق تصویب گردید، در مورد کارگران تابع سازمان تأمین اجتماعی باید عرض کنم بنحو رضایت بخشی زیر پوشش حمایتی صندوق قرار دارند ولی کارمندان تابع صندوق تأمین اجتماعی وزارت بهداری و بهزیستی از تمام مزایای قانونی صندوق بی بهره مانده اند متقاضی استفاده وام مسکن میباشد.

در خاتمه عرایض چند فقره نامه های رسیده از آقایان کارگشایان رسمی دادگستری برای طرح در کمیسیون عرایض بحضور مقام ریاست تقدیم میدارم (احسنت) رئیس - آقای منصور صادقی بفرمائید.

منصور صادقی - با کسب اجازه از مقام ریاست و نمایندگان محترم نکاتی را بعرض میرساند در سفراتی که با کمیسیون نیرو و استخدام در معیت مقام معظم ریاست باستان اصفهان جهت بازدید از تأسیسات وزارت نیرو رفتیم با مشاهده و بازدید از تأسیسات سد شاه عباس و نیروگاهها و فاضل آب اصفهان ترقیات شگرفی بچشم میخورد که جای بسی تقدیر و تحسین است و همه این پیشرفت ها در اثر توجهات خاص ملوکانه برای آسایش و رفاه مردم بوده و ناشی و زائیده از روح ایمان و اعتقاد منجریان برنامه های انقلاب شاه و ملت به تعلیمات دین مبین اسلام و احکام و فرائض اسلامی است. (صحیح است)

بدون تردید تعلیمات قرآن کریم که یگانه عامل سعادت معنوی هرانسان و یا جامعه ای میباشد چنانچه رعایت و اجراء گردد موجب رفاه و آسایش و آرامش روحی و زندگی بهتر برای آن اجتماع خواهد شد احکام دین مبین اسلام و تعلیمات و دستورات پیشوایان صدر اسلام همان عدالت اجتماعی است که روح وحدت بود - مواصلات، اتفاق، اتحاد، برادری، برابری ایجاد می کند و تقار، نفاق، کدورت، خشم، ستیز، خصومت از آن جامعه رخت بر خواهد بست (صحیح است) اطاعت از فرمایشات حضرت محمد (ص) و پیروی از مکتب مولا علی علیه السلام ایجاد ثبات و امنیت و اخلاق ستوده و ملکات فاضله می کند که ثمره آن خوشبختی و سعادت خواهد بود مردم سعی خواهند کرد که گفتار و پندار و کردارشان نیک باشد (احسنت). اجراء دستورات اسلام آن جامعه را مجهز بعلم توأم با عمل و تقوی می کند چهل و تار یکی و نفاذ از آن جامعه رخت برمی بندد، افراد آن جامعه مقرب دستگاه باری تعالی می گردند و از دوستان الرحمن الرحیم که الهی نعمت های خداوندی است بین همه انسانها تقسیم می گردد - ولی الرحیم که بمعنای مهربانی است فقط

شامل حال مومنین و بالنتیجه مقربین دستگاه الهی میگردد ان اکرمکم عندالله اتقیکم بزخوردار خواهند شد امروزه با ترقیات شکرگرفی که در کلیه مسائل اقتصادی و صنعتی دنیا بچشم می خورد موقعی این پیشرفتها می تواند ارزشی برای جامعه داشته باشند و ایجاد زندگی بهتر برای مردم بنماید که بمسائل اخلاقی و معنوی ودینی توجه خاصی مبذول شود. موفقیت کلیه پیشوایان ما، حضرت محمد، مولا امیرالمومنین علی علیه السلام، در سایه ایمان و اعتقاد کامل بوده است پیروزی شاهنشاه آریامهر که از موفق ترین رهبران جهان است در سایه ایمان و اعتقاد کامل باحکامه دین مبین اسلام و اجراء تعلیمات قرآن و قوانین آسمانی و فرائض اسلامی است (صحیح است) و بهمین جهت همیشه با عنایت خداوند و توجیحات ائمه اطهار از گزند مصائب و حوادث مصون و محفوظ مانده است ناگفته نماند که فرد خدمتگزار واقعی شاهنشاه آریامهر و ملت ایران می بایستی در سایه ایمان و وظایف محوله مربوط بخود را با بصیرت و اطلاع کامل و عشق بخدمت شروع و بانجام میرساند و چون تظاهر پایمان و خدمتگزاری ناشی و تأثر از یک واکنش های جسمانی و تمایلات زودگذر است پایه و اساسی ندارد سستی و رکود و فساد و تباهی در آن اجتماع جانی برای خود باز خواهد کرد.

ولی اگر شخص عمیقاً و قلباً مؤمن و خدمتگزار باشد کارهای او متأثر از یک واکنش های روانی توأم با تعقل و منطق میباشد و نتیجه آن سعادت و خوشبختی جامعه است.

چراغی دهد روشنائی به جمع

که نوریش در سینه باشد جوشم

(احسن است)

این دسته از افراد خدمتگزار واقعی بوده ایجاد رابطه سالم عاطفی همگانی بین شاه و ملت می کند لذا از جناب آقای هویدا نخست وزیر محبوب که بیش تا از این قافله خدمتگزار واقعی شاه و ملت ایران هستند و همیشه سربازانی این چنین بخدمت می گمارند تشکر و سپاسگزاری می نماید (احسن است) و عرض میکنم - از موقعی که سمنان استان شد و گروه سار تابع آن استان بموازات ترقیات و پیشرفت هائی که در کلیه شئون اجتماعی این منطقه تاجحال حاصل شده از زمان تصدی جناب آقای علومی بسمت استاندار استان سمنان، جهش و تحرك خاصی در امور اجتماعی و اقتصادی و عمرانی این شهرستان پدید آمده که موجب قدردانی و تشکر است، اقدامات انجام شده عبارتند:

۱- دووقته شدن ادارات و مقیم گردیدن مسئولین ادارات در محل.
۲- تمام وقت شدن استانداری حتی در روزهای تعطیل و رفع مشکل و معضلات مراجعین.
۳- بازرسی و سرکشی با ادارات تابعه بمنظور ارشاد و راهنمایی و تنبیه خاطبان و تقدیر و تشویق خادمین.
۴- پی گیری و نظارت کامل در کلیه برنامه ها و پروژه های در دست اجراء و یا اقدام.
۵- تشویق و تهییج و ترغیب کلیه مسئولین و مردم و انجمنهای دموکراتیک جهت مشارکت فعالانه در برنامه های اجتماعی، حزبی، اقتصادی و عمرانی.
۶- آشنائی کامل و تسلط مشارالیه بمنطقه در این محدوده زمانی.
۷- جلوگیری از فساد اخلاق در منطقه.

۸- قاطعیت و تسریع در اتخاذ تصمیم پیرامون مسائل رفاهی و اجتماعی و عمرانی و اقتصادی منطقه و همیشه می گوید چون بخدا مؤمن و بشاه عاشق و بهمین وفا دار هستم سعی خواهم کرد تا سرحد جان خدمت ارزنده ای انجام دهم جا دارد از اینگونه سربازان خدمتگزار شاهنشاه آریامهر و ملت ایران تقدیر بعمل آید. درخاتمه از جناب آقای دکتر شادمان معاونت محترم نخست وزیر که همیشه یکی از سربازان خدمتگزار واقعی شاهنشاه آریامهر بوده اند استدعا میگردد مقرر فرمایند وجوهی را که با عنایت شاهنشاه و محبت جناب آقای نخست وزیر قرار است با نظر نمایندگان در حوزه های انتخابیه صرف انجام پروژه های عمرانی نمایند هرچه زودتر حواله گردد که بتوان بفع مردم قدمتهای مؤثری برداشته شود با بوزش از تصدیع بعراضی خود خاتمه میدهم.

بقیه وقتم را به آقای سعادت قدس نیا میدهم (احسن است).
رئیس - آقای سعادت قدس نیا بفرمائید.
سعادت قدس نیا - بنام خدا، و بنام نامی اعلیحضرت همایون محمدرضا پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران.

جناب آقای رئیس، خانمها، آقایان، همکاران ارجمند. قبلاً وظیفه خود میدانم از مقام ریاست که اجازه فرمودند و نیز از دوستان و همکاران جناب کبیری و جناب صادقی که چند دقیقه از وقتشانرا باینجناب مرحمت فرموده اند از صمیم قلب تشکر و سپاسگزاری نمایم (احسن است) سال گذشته در چنین روزهایی بود که شاهنشاه و شهبانوی عزیزمان بخراسان تشریف فرما شدند گویانکه خوشبختانه این سعادت بزرگ در آغاز سال نو و با فرارسیدن بهار دل انگیز و شکفتن گلها نصیب اهالی

شاهدوست و میهن پرست خراسان میگردد. ولی سال گذشته بویژه برای مردمان جنوب خراسان و حاشیه کویر سیالی استثنائی و پر از خیر و برکت بود زیرا بطوریکه همکاران گرامی میدانند تشریف فرمائی شهبانوی نیکوکار و مهربان و انساندوست چنان شوق و شوری در اهالی فردوس و طبس و سایر شهرها و مناطق حاشیه کویر ایجاد کرد که وصف ناشدنی است (صحیح است). ساکنان آن سامان که از نعمت و امنیت و آسایش مانند همه مردم ایران برخوردارند شعرات و نتایج نیکوی این سفر سعادت را بچشم می بینند و باز هم خواهند دید و بیصبرانه و مشتاقانه آرزوی دیدار مجدد اعلیحضرتین را دارند. اصولاً مسافرتهاى اعلیحضرتین بنقاط مختلف کشور و بخصوص سفرهای شهبانوی زئوف و مهربانمان به دورترین نقاط این مملکت و نیز خارج از مملکت همیشه منشاء خیر و برکت و اثرات شگرف بوده است.

چنانکه شاهد بودیم در سفر حاشیه کویر اعلیحضرت باجه سادگی و صمیمیتی در قهوه خانه بین راه اصفهان غذائی ساده میل فرمودند و با چه روی گشاده و پرمهری بمردم و خواسته هایشان توجه میفرمودند.

و در مسافرت اخیر معظم لها شاهد هستیم که برای ابراز عطفوت و مرحمت بهر دسته و طبقه ای از اجتماع در کلبه یک روستائی با دست پرمهر خود نان می پزند و مردم از اینهمه مهربانی شهبانوی بزرگوارشان در همه جا اشک شوق بچشم می آورند و سراز پا نمی شناسند آری... اینست نمونه و نشانه شخصیت والا و براج همسر نیکوکار شاهنشاهی بزرگ و فکور و توانا با اندیشه هایی خردمندانه (صحیح است)

و ایکاش هر کدام از ما در هر شغل و مقام و مرتبه بتوانیم ذره ای از اینهمه گذشت و فداکاری و دلسوزی را داشته باشیم با انجام صحیح و صادقانه وظایفمان اندکی از دینمان را بشاهنشاه و شهبانوی عالیقدر و میهن عزیزمان ادا نمائیم. از موقعیت استفاده میکنم و در ساخت مقدس مجلس که جناب دکتر سیدضیاءالدین شادمان وزیر محترم مشاور و معاونت لایق و دلسوز نخست وزیر و سایر نمایندگان محترم دولت حضور دارند باستحضار همکاران ارجمند میرسانم:

برطبق تلگراف واصله که فتوکپی آنها را تقدیم مقام ریاست خواهم نمود در روز سوم خرداد ماه جاری سیل مهیبی در شهرستان طبس و بخش بزرگ بشرویه جاری و خسارات قابل توجهی به محصول و اغنام و احشام اهالی وارد نموده در شهرستان طبس علاوه بر چند روستا که

صدمه دیده نهرین شهر تخریب که تا حدودی مرمت نموده اند، ولی از بخش بشرویه قریب ۱۲ روستا بکلی محصول و دامشان نابود گردیده و راههای روستائی که غالباً خراب بوده و میباید بیهیچوجه قابل عبور و مرور نیست. با اینکه کمکها و اقدامات اولیه توسط جمعیت شیروخورشید خراسان و محل و مقامات مسؤل بغوریت صورت گرفته ضمن تشکر فراوان از کلیه مسؤلان و کسانیکه در این امر زحمت کشیده اند چون طبق اطلاع واصله این کمکها بیش از چند روز سیل زدگان را کفایت نمی کند و در جلسه ماهانه روز شنبه ۱۴/۳/۳۷ مراتب طی یادداشتی باستحضار جناب آقای نخست وزیر و جناب دکتر شادمان رسید.

لذا تقاضای اهالی سیل زده طبس و بشرویه و اینجناب که افتخار نمایندگی آنان را دارم اینستکه هراقدمی از نظر کمکهای بلاعوض دولت و پرداخت وامهای ضروری و استثنائی لازمست در اسرع وقت در اختیارشان گذارده شود.

اینک بطور خلاصه نیازمندیهای حوزه انتخابیه ام که در اولویت قرار دارد و انجاش ضروری و فوری است بشرح زیر باستحضار میرساند.

۱- نهرسازی و لوله کشی قنات بلده فردوس بطول ۲۵ کیلومتر.

۲- تأمین آب آشامیدنی شهر از آب بلده که ۱/۶ آراین آب به آب آشامیدنی شهر اختصاص دارد.

۳- تأمین اعتبار حفر چاههای عمیق برای ایجاد فضای سبز در شهر قدیم با بسته کاری و انار کاری در اراضی شهر سندهم فردوس.

۴- تأسیس یک واحد آموزش دانشسرای تربیت معلم و نیز تأسیس مدرسه عالی کشاورزی.

۵- احداث فوری راه بین فردوس - بیرجند که از طریق بخش سرایان میگذرد و مسافت بین دوشهر بدینوسیله به نصف تقلیل می یابد.

۶- تکمیل اسفالت راه اناسی فردوس و طبس (قطعه راه بین فردوس و بشرویه) زیرا قطعه بین بشرویه طبس در حال اتمام و اسفالت آن قریباً شروع خواهد شد. و اگر بین بشرویه و طبس بزودی اسفالت نشود این راه اثر واقعی خود را از دست خواهد داد.

۷- ایجاد بیمارستان پنجاه تختخوابی در بشرویه که دوسال قبل مورد تصویب جمعیت شیروخورشید سرخ ایران قرار گرفته.

- ۸ - تأسیس کارخانه پنبه پاک‌کنی در بشرویه که مردم بسیار فعال بشرویه هم حاضر بسرمایه گذاری هستند.
 - ۹ - تأسیس استادیوم ورزشی درسرایان که زمین آن آماده است.
 - ۱۰ - تأسیس دفتر مخابراتی درسرایان.
 - ۱۱ - ایجاد تصفیه خانه‌های بزرگ و مجهز آب‌در شهرهای فردوس و طبس که آب آشامیدنی آنها دارای املاح گچ و آهنک زیادی بوده و اهالی غالباً مریض هستند.
 - ۱۲ - ایجاد راه اساسی یزد - به طبس که در برنامه است.
 - ۱۳ - کانال کشی آب شهر طبس.
 - ۱۴ - تکمیل هرجه زودتر بیمارستان شیروخورشید طبس که فوق‌العاده مورد احتیاج مردم می‌باشد.
 - ۱۵ - بنسنت سد بر روی دره پیدوشاه عباس.
 - ۱۶ - توسعه باغ زیبای گلشن.
 - ۱۷ - ساختمان اساسی سیل بند شهر طبس بر طبق برآوردیکه در سال ۲۵۲۸ شاهنشاهی شده است.
 - ۱۸ - احداث بیمارستان پنجاه تختخوابی در بخش بزرگ دستگردان طبس.
 - ۱۹ - تحویل فوری برق عشق‌آباد مرکز دستگردان به برق منطقه خراسان.
 - ۲۰ - ایجاد دفتر مخابراتی و نصب یکدستگاه تلفن در عشق‌آباد.
 - ۲۱ - اسفالت خیابانهای عشق‌آباد.
 - ۲۲ - اسفالت بانده فرودگاه طبس زیرا قرار است هواپیمای بزرگی که گنجایش مسافر بیشتر داشته باشد بان شهرستان پرواز کند.
 - ۲۳ - ایجاد بیمارستان پنجاه تختخوابی در بخش بزرگ سرايان.
 - ۲۴ - بهره برداری از تلویزیون درسرایان یا نصب فوری تکرار کننده آن که بی‌نهایت مورد تقاضای مردم است.
- ضمناً لازم میدانم از ایجاد مهمانسرا که مورد تقاضا بود و در بشرویه شروع نموده‌اند از وزارت اطلاعات و جهانگردی بویژه مدیرکل محترم و دلسوز اطلاعات و جهانگردی خراسان تشکر و سپاسگزاری ننماید.
- همچنین در شهر فردوس یکی از مأموران بسیار صدیق و دلسوز و لایق بانک تعاون کشاورزی که بمملکت خدمت می‌کند شخصی است بنام محمد رضا نخعی این جوان

فعال و با سواد آئی از کوشش بازنی ماندو در مدت خدمت صادقانه خود هزارها هکتار زمین را زیر کشت انار و زعفران درآورده و کار مراجعه کنندگان و کشاورزان را در اسرع وقت انجام می‌دهد. من ضمن تبریک به جناب آقای امامی رئیس کل محترم بانک تعاون کشاورزی که این بانک یکی دوسال است واقعاً وظیفه خود را بنحو احسن انجام میدهد خواهش میکنم این فرد وظیفه‌شناس و علاقمند را بفرموده مصلحت است مورد تقدیر و تشویق قرار دهند.

درخاتمه بسیار بجاست این نکته مهم را در این جلسه که لایحه الحاق یک تبصره بقانون واگذاری امور مربوط براهتنامی و رانندگی شهر تهران بشهررداری پایتخت مطرح است یادآوری کنم با اینکه کوچکترین آشنائی و تماس با آقای دکتر نیکبندی شهردار تهران نداشته‌ام و ندارم ولی تصدیق بفرمائید آقای شهردار پایتخت و همکاران گرمی ایشان در سازمان ترافیک پایتخت و آینده‌افسران شریف شهریانی، کارشناسان آگاه داخلی و خارجی و مأمورین وظیفه‌شناس پلیس قریب چند ماه است با اقدامات و تدابیری که اتخاذ نموده‌اند بحمدالله وضع ترافیک پایتخت روبه بهبودی گذارده و بهیچوجه باسال گذشته وسالهای قبل قابل مقایسه نیست و علاوه بر اینکه برکشش ترافیک افزوده شده و بطور کلی اعصاب درهم - کوفته رانندگان راحت‌گشته با یکطرفه نمودن بعضی خیابانها اگرچه مشکلاتی برای عده‌ای فراهم گردیده اما ایمنی بیشتری بوجود آورده و بمقدار زیادی از حوادث و تصادفات کاسته است. اینهم خود یکی از مواهب انقلاب شاه و ملت تحت رهبریهای مدیرانه و اوامر مؤکد شاهنشاه و شهبانوی‌مان است و اصولاً چقدر خویست در کنار انتقاد های سازنده و بجا که واقعاً لازم میباشد بموقع از کارهای خوب هم اسم ببریم و تعریف و تمجید نمائیم تا موجب دلگرمی بیشتر خدمتگزاران خوب و با ایمان مملکت فراهم شود. بی نهایت سپاسگزارم که بعرایضم توجه فرمودید زنده باد شاهنشاه - پاینده باد ایران (احسن)

۳ - تصویب صورتجلسه‌های روز پنجم و هشتم خردادماه ۲۵۳۶.

رئیس - صورتجلسه‌های روز پنجم و هشتم خردادماه خدمت خانم‌ها و آقایان توزیع شده نسبت به این دو صورتجلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه‌ها تصویب میشود

۴ - اخذ رأی نهائی و تصویب لایحه الحاق یک تبصره بقانون واگذاری امور مربوط به راهتنامی و رانندگی

شهر تهران بشهررداری پایتخت و ابلاغ بدولت.

رئیس - وارد دستور میشویم لایحه الحاق یک تبصره بقانون واگذاری امور مربوط به راهتنامی و رانندگی شهر تهران بشهررداری پایتخت برای اخذ رأی نهائی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

قانون الحاق یک تبصره بقانون واگذاری امور مربوط به راهتنامی و رانندگی شهر تهران بشهررداری پایتخت

ماده واحده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۴ بماده واحده قانون واگذاری امور مربوط براهتنامی و رانندگی شهر تهران بشهررداری پایتخت مصوب سال ۱۳۵۳ (۲۵۳۳ شاهنشاهی) اضافه میشود.

تبصره ۴ - کلیه لوازم و تجهیزات از قبیل دستگاههای فرستنده و گیرنده و علائم و چراغهای راهتنامی و دستگاههای کنترل کننده مرکزی و وسائط نقلیه (باستثنای اتومبیل سواری شخصی) و موتورسیکلت و ابزار و لوازم یدکی آنها که به تصویب هیئت وزیران منحصراً برای مصارف اداره راهتنامی و رانندگی تهران خریداری و مستقیماً بنام اداره مذکور از خارج وارد میشود از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض معاف خواهد بود، ولی هزینه گمرکی باید پرداخت شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده در جلسه روز شنبه هفتم خرداد ماه دوهزار و پانصد و سی و شش شاهنشاهی به تصویب مجلس سنا رسید.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - نسبت به این لایحه با ورقه رأی گرفته میشود.

(اسامی نمایندگان به ترتیب آتی وسیله منشی آقایان مهندس صائبی و دکتر رئیس) خوانده شد و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد.

موافقین آقایان : اخلاق پور - پیر - سید محمد کاظم جزایری - آرموده - ادیب مجلسی - سیف‌الله افشار - دکتر بقائی یزدی - جعفری - خسروی دارائی - اربابی اناری - بانو افشار جعفری - بنکدار پور - پیشوائی - جلالیان - خطیبی - آسانه‌ای - اردلان - الداغی - بنی‌احمد - دکتر تجدد - جندقی - آشوریان - اسحق کاهکش - الموتی - دکتر بهادری - تدین جعفر جوادی - اسحق نژاد - امیر عشاری - بهار - تربتی - سعید جوادی - دادفر - عبدالهادی آقایان - محمد اسدی - اوحدی - بهارلو - جوکار - دانشمند

بانو اما آقایان - بانو اسدی - اهری - بهبهانی - تقوی لاریجانی - دانشی - آلی جعفری - ملک منصور اسفندیاری - ایحانی - بوره‌مند - تقی زاده منظری - جهاتشاهی - بانو داودی - آموزگار بانو بابان - بهنیا - توتونچی افشار - درودی - بانو اباصلی - اسکونی - بارک‌رهی - توتونچیان - دکتر جهرازی - دلخوش فومنی - بانو ایتهاج - معینی - اشرفی - باقرزاده - پارسا - حاتمی - دولتی - ابیطیحی فقهیانی - باقری - بردلی - تولائی زاده - منوچهر عقیان - ابوالهدی لنگرودی - اعظمی باوندپور - دکتر برومند - یزیشکور - جاف - حریری - اجاق - محمدصادق افتخار - پزشکی - جاری - حیدرزاده امین - اخباری - جواد افشاری - بزرگ زاده - پوربردیاری - سید محمد جزایری - حیدری - راشدی - رامینشادلو - عباس میرزائی - قدسی - صدری کیوان - دکتر ترنسیسی - ستاری - دکتر عدل - قرانی - لیکرانی - شریعت - بانو عدیلی - قراچورلو - لیوانی - دکتر رحمانی - دکتر ستوده - شریفی - بانو صنیع - عطارد - قراگزلوشجایی - ماحوزی - رحیم زاده خوئی - سرهنگ زاده - شهبانی - بانو ضرابی - مافی - رحیمی لاریجانی - سعادت فرد - شهبازی - دکتر رفیعی - فریسی - مانی - دکتر رشید یاسمی - سعادت قدس نیا - شهرستانی - قوامی - منولی - رضوانی - دکتر سعید - عبداللطیف شیخ الاسلامی - دکتر طیب - فرمان - کاسمی - مجتبیانی - رضوی نژاد - کریم بخش سعیدی - دکتر فروزین - کاشفی - مجتهدی - شیخ الاسلامی بانه - طغیانی دولت‌آبادی - فرهنگ بیگوند - سید کریم کاظمی - دکتر محقق - دکتر شیروانی - ظفیری - فلاح مقدمه - محمدصادق کاظمی - محمدخانلوی عشایری - رهبر - سلیمانی - سیدعلی صائب - عابدی - دکتر فرورآبادی - کبیری - دکتر محمدی کوشکی - ریاضی - سلیمانی - واد کوهی - صائبی - صفری پور - دکتر عادل رانکوهی - محمودیان - رنگی - سلیمی - منصور صادقی - عالمی - قادری - بانو کمالی آزاد - سید کلال - نوذر صادقی - قاسم زاده کمیلی زاده - دکتر مشیر - زرگرزاده صوری یزدی - دکتر عاملی تهرانی - قاسمی - کهن - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صحرانی - عباس عطائی - قاضی - دکتر کیان - معززی - دکتر مهر - نصیرزاده - وزیر - معینی جاغروند - مهرزاد - معینی قراگزلو - وکیل گیلانی - میرعرب رضی - نوربخش دماوندی - منتظری - میرلاشاری - محمدنوری - هاشمی میاندوآب

دکتر منصور - بانو نائینی طب - مجتبی نوری - هرزندی - منصوریان - محمدحسین موسوی - بانو نجیمی نائینی - یزدی - موسوی ماکونی - دکتر نصیری - بانو وحیدی - پروفیسور یغمائی - یگانه .

(آراء داده شده شماره شد نتیجه بقرار زیر اعلام گردید)
آراء موافق ۲۱۵ رأی .

رئیس - لایحه با ۲۱۵ رأی موافق با اتفاق آراء تصویب شد لایحه بدولت ابلاغ میشود .

موافقین آقایان : اخلاق پور - پیر - سید محمد

کاظم جزایری - آموزده - ادیب مجلسی - سیف الله افشار - دکتر بقائی یزدی - جعفری - خسروی دارانی - اربابی اناری - بانو افشار جعفری - بنکدار پور - پیشوائی - جلالیان - خطیبی - آستانه ای - اردلان - الداغی - بنی احمد - دکتر تجدد - جندقی - آشوریان - اسحق کاهکش - الدوتی - دکتر بهادری - تدین جعفر جوادی - اسحق نژاد - امیر عشایری - بهار - تربتی - سعید جوادی - دادفر - عبدالهادی آقایان - محمد اسدی - اوحدی - بهارلو - جوکار - دانشمند - بانو اسدی - اهری - بهیانی - تقوی لاریجانی - دانشی - آلتی جعفری - ملک منصور اسفندیاری - ایلخانی - بهره مند - تقی زاده منظری - جهان شاهی - بانو داودی - آموزگار بانو بابان - بهنیا - توتونچی

افشار - درودی - بانو اباصلتی - اسکونی - بارلک رهی - توتونچیان - دکتر چهرازی - دلخوش نومی - بانو ابتهاج سمعی - اشرفی - باقرزاده - پارسا - حاتمی - دولتی - ابطی فلهیانی - باقری - پردلی - تولائی زاده - منوچهر دهقان - ابوالهدی لنگرودی - اعظمی باوند پور - دکتر بزومند - پزشک پور - جاف - حریری - اجاق - محمدصادق افتخار - پزشکی - جباری - حیدرزاده امین - اخباری - جواد افتخاری - بزرگ زاده - پور بردباری - سید محمد جزایری - حیدری - راشدی - رامبدشادلو - عباس میرزائی - قدمی - صدری کیوان - دکتر رئیسی - ستازی - دکتر عدل - قرائی - لیلیقوانی - شریعت - بانو عدیلی - قراچورلو - لیوانی - دکتر رحمانی - دکتر ستوده - شریفی - بانو صنیع - عطارد - قراگزلوشجاعی - ماهوزی - رحیم زاده خوئی - سرهنگ زاده - شهایی - بانو ضرابی - مانی - رحیمی لاریجانی - سعادت فرد - شهبازی - دکتر ضیائی - قریشی - مانی - دکتر رشید یاسمی - سعادت قدس نیا - شهرستانی - قوامی - متولی - رضوانی - دکتر سعید - عبداللطیف شیخ الاسلامی

دکتر طبیب - فرمان - کاسمی - مجتبیائی - رضوی نژاد - کریم بخش سعیدی - دکتر فروزین - کاشفی - مجتهدی - شیخ الاسلامی بانه - طغیانی دولت آبادی - فرهنگ بیکوند - سید کریم کاظمی - دکتر محقق - دکتر شیروانی - ظفری - فلاح مقدم - محمدصادق کاظمی - محمدخانلوی عشایری - رهبر - سلیمانی - سیدعلی صائب - عابدی - دکتر فیروز آبادی - کبیری - دکتر محمدی کوشکی - ریاضی - سلیمانی سواد کوهی - صائبی - صفری پور - دکتر عادل رانکوهی - محمودیان - رنگی - سلیمی - منصور صادقی - عالمی - قادری - بانو کمالی آزاد - سید کلال - نوذر صادقی - قاسم زاده کمیلی زاده - دکتر مشیر - زرگرزاده مصوری یزدی - دکتر عاملی نهرانی - قاسمی - کهن - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صحرانی - عباس عطائی - قاضی - دکتر کیان - معززی - دکتر مهر - نصیری زاده - وزیر - معینی جاغروند - مهرزاد - معینی قراگزلو - وکیل گیلانی - میرعرب رضی - نوربخش دماوندی - منتظری - میرلاشاری - محمدنوری - هاشمی میانداوب - دکتر منصور - بانو نائینی طب - مجتبی نوری - هرزندی - منصوریان - محمدحسین موسوی - بانو نجیمی نائینی - یزدی - موسوی ماکونی - دکتر نصیری - بانو وحیدی - پروفیسور یغمائی - یگانه .

۵ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به خانه انصاف و ارسال به مجلس سنا .

رئیس - گزارش شور دوم خانه انصاف مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۲۹/۳/۳۶ با حضور آقای دکتر کیانپور وزیر دادگستری و آقای اسمعیل هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۶۸۶ مورخ ۲۵۳۶/۱/۲۹ دولت تقدیمی بمجلس سنا راجع به خانه انصاف راجع که گزارش شور اول آن بشماره ۶۰۶ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهادهای رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را با اصلاحاتی تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد .
مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت الله قائمی

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱- رسیدگی به دعوی و امور معین در این قانون وحل و فصل اختلافات ساکنان روستاها بعهده خانه های انصاف خواهد بود که بوسیله وزارت دادگستری در حوزه هر روستا و یا مجتمعی از چند روستای مجاور تشکیل شده و یا میشود .

تبصره - وزارت دادگستری مجاز است در حوزه بعضی از روستاها بارعایت خصوصیات طبیعی و اجتماعی آن به تشکیل خانه انصاف سیار مبادرت نماید .

طرز تشکیل و طریقه اجرای احکام خانه انصاف سیار بموجب آئین نامه ای است که به تصویب وزارت دادگستری میرسد .

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بعاده اول رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهد میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲- خانه انصاف مرکب از پنج نفر از معتمدان محل است که از طرف ساکنان حوزه خانه انصاف برای مدت ۴ سال انتخاب خواهند شد سه ماه قبل از پایان مدت دونفر از اعضاء خانه انصاف با نظارت رئیس دادگاه محل یا نماینده او و با حضور بخشدار یا نماینده او و یا دهیان و اکثریت اعضاء خانه انصاف از بین خودشان انتخاب و در سمت عضویت خانه انصاف برای دوره بعد ابقاء و برای تعیین جانشین بقیه اعضاء انتخابات تجدید خواهد گردید . تجدید انتخاب اعضاء دوره قبل بلامانع است .

تجدید انتخابات برای انتخاب اعضاء جدید ۳ ماه پیش از پایان هر دوره انجام خواهد گرفت . در صورت انقضاء مدت عضویت اعضاء قبلی تا حصول نتیجه انتخابات و صدور اعتبارنامه برای منتخبین جدید اعضاء قبلی کماکان بکار ادامه خواهند داد .

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بعاده ۲ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهد میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- انتخاب کنندگان باید دارای شرایط زیر باشند :
۱- تابعیت ایران .
۲- داشتن سن به میزان حداقل ۱۸ سال تمام .
۳- اقامت و یا اشتغال در حوزه خانه انصاف مشروط

برآنکه سابقه اشتغال تا قبل از آغاز انتخابات از ششماه کمتر نباشد .

۴- نداشتن پیشینه محکومیت کیفری مؤثر .
۵- دارا بودن اهلیت قانونی .

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بعاده ۳ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهد میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۴ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴- شرایط انتخاب شوندگان به قرار زیر است :

- ۱- تابعیت ایران .
- ۲- دارا بودن اهلیت قانونی .
- ۳- داشتن حداقل ۳۰ سال تمام سن .
- ۴- داشتن سابقه ۴ ماه سکونت در محل .
- ۵- نداشتن پیشینه محکومیت کیفری مؤثر .
- ۶- معروفیت بصحت عمل و دیانت .

تبصره - دهیان و کارکنان سازمانها و مؤسسات دولتی و شهرداریها بااستثنای کارکنان آموزشی وزارت آموزش و پرورش حق انتخاب شدن به عضویت خانه انصاف را ندارند مگر اینکه قبل از آغاز انتخابات از شغل خود استعفا دهند .

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ آقای قوامی فرماید .
قوامی - با اجازه جناب آقای رئیس راجع به ماده ۴ لایحه خانه انصاف بشهادت صورتجلسه ۳ اردیبهشت ماه کمیسیون دادگستری ، جناب آقای اردلان و بنده پیشنهاد کردیم که بند ۷ به این ماده اضافه شود یعنی دارا بودن سواد باندازه کافی چون در عصر رستخیز نمی شود که چند نفر بیسواد بیابند برای مردم تصمیم بگیرند . بنده استدعا می کنم بند ۷ به این ماده اضافه شود ، یعنی دارا بودن سواد کافی .

رئیس - آقای دکتر کیانپور فرماید .

دکتر کیانپور (وزیر دادگستری) - با اجازه مقام ریاست بطوریکه خانها و آقایان نمایندگان مجلس ملاحظه میفرمایند داشتن حداقل سن در روستاها برای خانه انصاف ۳۰ سال است . از انقلاب اجتماعی ما که در همین ماسال ۱۳۴۱ بوده است و آغاز مبارزه با بیسوادی ، دوران زیادی نمی گذرد لذا اگر داشتن سواد را شرط بگذاریم مردم معتمد در روستاها نمی توانند عضو خانه انصاف بشوند در نتیجه اصل کار بنظر بنده دچار نکت میشود . (صحیح است) .
رئیس - آقای قوامی قانع شدید ؟

قوامی - بلی .

رئیس - نظر دیگری در ماده نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتخواهش
میکنم قیام فرمایند . (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵
قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵- انتخابات خانه انصاف بوسیله بخشدار یا
همکاری دونفر از معتمدان محل که بوسیله رئیس دادگاه
محل یا قائم مقام قانونی او تعیین میشوند تحت نظارت
رئیس دادگاه انجام میگیرد.

ترتیب انجام انتخابات و تشخیص حائزین اکثریت
بموجب آئین نامه ای است که به تصویب وزارتخانه های
دادگستری و کشور میرسد .

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی میگیریم بماده ۶ خانها و آقایانیکه موافقتخواهش
میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶
قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶- پس از پایان انتخابات بخشدار هويت کسانی
را که برای عضویت خانه انصاف انتخاب شده اند به
رئیس دادگاه محل اعلام میدارد .

رئیس دادگاه در صورت احراز صحت انتخابات
اعتبارنامه منتخبین را صادر و به آنان تسلیم میکند و در
غیر اینصورت انتخابات را باطل و مراتب را با ذکر دلایل
به رئیس کل دادگستری استان اعلام میکند و انتخابات
تجدید میشود .

هرگاه یک یا چند نفر از منتخبین واجد شرایط لازم
نباشند رئیس دادگاه از معتمدان محل یا بزرگان محل
بین بقیه حائزین اکثریت تعیین و به آنان اعتبارنامه میدهد
هرگاه بین انتخاب شدگان افراد حائز شرایط به تعداد
کافی نباشند رئیس دادگاه انتخابات را فقط برای انتخاب
بقیه اعضای خانه انصاف تجدید مینماید .

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی
میگیریم بماده ۶ خانها و آقایانیکه موافقتخواهش
میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶
قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷- اعضای خانه انصاف در نخستین جلسه از

بین خود یک نفر را بعنوان رئیس و دونفر را برای
عضویت اصلی و دونفر را برای عضویت علی البدل برای مدت دو
سال انتخاب مینمایند تجدید انتخاب آنان برای باقیمانده دوره
بلامانع است .

در انتخابات اعضای اصلی کسانی که دارای سواد
هستند اولویت خواهند داشت و در صورتیکه هیچک
از اعضای دارای سواد نباشند یکی از معتمدان باسواد محل
از طرف آنها بعنوان عضو اصلی خانه انصاف انتخاب
خواهد شد .

در این صورت عضویتی که در انتخاب اعضای اصلی
رأی کمتری داشته بعنوان عضو علی البدل انجام وظیفه
خواهد نمود . اعضای علی البدل در صورت غیبت یا معذورت
اعضای اصلی بجای آنان انجام وظیفه خواهند کرد .

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی
میگیریم به ماده ۷ خانها و آقایانیکه موافقتخواهش
میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷
قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸- عضویت در خانه انصاف افتخاری است .
لیکن وزارت دادگستری میتواند با رعایت وسعت حوزه و
میزان فعالیت و مراجعات خانه انصاف و به نسبت کوششی
که اعضای در انجام وظایف خود بکار میبرند پاداش
مناسی به آنها بپردازد .

اجرای این ماده به موجب آئین نامه ای است که به
تصویب وزارت دادگستری و وزارت امور اقتصادی و
دارائی میرسد .

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی میگیریم به ماده ۸ خانها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹- در صورت مشاهده بی نظمی و تقصیر در انجام
وظایفی که بعهده خانه انصاف محول گردیده همچنین
در صورتیکه یک یا چند نفر از اعضای خانه انصاف بعملی
قادر به انجام وظیفه خود نبوده و یا بعلت ارتکاب اعمال
خلاف شئون واجد شرایط جهت ادامه عضویت در خانه
انصاف نباشند وزارت دادگستری بر حسب مورد بانحلال
خانه انصاف و یا برکناری عضو یا اعضای مذکور اقدام
مینماید . در صورت برکناری یا فوت یا استعفا یک یا چند
نفر از اعضای خانه انصاف رئیس دادگاه بترتیب از بین
منتخبینی که در انتخابات خانه انصاف حائز اکثریت

بوده اند به تکمیل اعضای خانه انصاف برای بقیه دوره
اقدام مینمایند .

هرگاه بین آنان افراد حائز شرایط بتعداد کافی نباشند
و حداقل ششماه به تجدید انتخابات باقی مانده باشد رئیس
دادگاه انتخابات را برای انتخاب اعضای لازم تجدید
مینماید .

هرگاه یک یا چند نفر از اعضای خانه انصاف فاقد
شرایط مقرر در ماده ۴ این قانون شوند
به پیشنهاد دادگاه محل از طرف وزارت دادگستری از
کاربرکنار و جانشین آنها بوسیله رئیس دادگاه از بین
افراد بعدی که در انتخابات حائز اکثریت بوده و واجد
شرایط باشند تعیین خواهد شد .

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی میگیریم بماده ۹ خانها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰- خانه انصاف در کلیه اختلافات و دعاوی
بین ساکنان حوزه برای رفع اساس اختلاف بمنظور سازش
سعی لازم بکار خواهد برد .

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی میگیریم به ماده ۱۰ خانها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
شد. ماده ۱۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱- در امور مدنی صلاحیت خانه انصاف محدود
به موارد زیر است:

۱- رسیدگی به کلیه دعاوی راجع به حقوق و
اموال منقول و غیر منقول در صورتیکه خواهش دعوی
بیش از یکصد هزار ریال نباشد .

۲- رسیدگی به دعاوی تصرف عدوانی و مزاحمت
نسبت به اموال منقول همچنین رسیدگی به دعاوی مذکور
در مورد اموال غیر منقول و مزاحمت از حق مشروط بر آنکه
اقدام به تصرف عدوانی و مزاحمت یا مزاحمت از حق برای
خانه انصاف مشهود باشد .

۳- رسیدگی به دعاوی اموال منقول بهر میزان مشروط بر
آنکه طرفین دعوی کتباً رضایت خود را اعلام کرده باشند .

۴- رسیدگی به درخواست تقسیم اموال منقول در
حدود صلاحیت خانه انصاف در دعاوی مالی .

۵- رسیدگی به دعاوی مربوط به وسائل تولید
کشاورزی اعم از دام یا ماشین آلات کشاورزی .

۶- رسیدگی به دعاوی مربوط به کدورت های خانوادگی
ونفقه زن و اولاد و سایر افراد واجب النفقه .

۷- صدور گواهی انحصار وراثت در صورتیکه بهای
ماترک بیش از دو بیست هزار ریال نباشد .

۸- تأمین دلیل .

۹- رسیدگی به درخواست افراز املاک در صورتیکه
در مالکیت محل اختلاف نباشد و الانصاب از حیث بها معتبر
است . در مورد رسیدگی به درخواست افراز اراضی زراعی خانه
انصاف باید نظرا دارة کشاورزی محل را نیز بخواهد .

۱۰- رسیدگی به درخواست سازش بین طرفین در
هر دعوی و تا هر مقدار که خواسته دعوا باشد .

۱۱- صورت برداری از ماترک متوفی در صورت تقاضای
وراث یا صاحبان حق و حفظ آن .

۱۲- حفظ ترکه متوفای بلا وارث و تعیین تکلیف
ترکه ضایع شدنی .

در مورد ترکه ضایع شدنی خانه انصاف با حضور
دهبان یا رئیس انجمن ده بفروش اموال مذکور اقدام
می نماید و وجه حاصل از فروش را با صورت ترکه منقول و
غیر منقول به دادسرای شهرستانی که خانه انصاف در حوزه
قضائی آن واقع شده ارسال و اعلام میدارد .

تبصره ۱- وزارت دادگستری میتواند در صورت اقتضا
قسمتی از صلاحیت خانه های انصاف را محدود کند و یا
در صورت حصول اطمینان به آمادگی اعضای خانه انصاف
رسیدگی به دعاوی و امور زیر را نیز بزرگ از خانه های
انصاف واگذار کند .

تبصره ۲- وزارت دادگستری میتواند در صورت اقتضا
قسمتی از صلاحیت خانه های انصاف را محدود کند و یا
در صورت حصول اطمینان به آمادگی اعضای خانه انصاف
رسیدگی به دعاوی و امور زیر را نیز بزرگ از خانه های
انصاف واگذار کند .

۱- رسیدگی به دعاوی تصرف عدوانی، رفع مزاحمت
و مزاحمت از حق نسبت به اموال غیر منقول .

۲- رسیدگی به دعاوی راجع به حقوق ارتفاقی
از قبیل حق عبور و حق مجری در ملک دیگری و نظایر آن .

۳- صدور گواهی انحصار وراثت بدون محدودیت در
بیزان بهای ماترک با رعایت آئین نامه ای که به تصویب
وزارت دادگستری خواهد رسید .

تبصره ۳- خانه انصاف میتواند مطابق رونوشت
اسناد را با اصل آن گواهی نموده و صحت امضاء و مهر و
اثر انگشت اشخاصی را که در خانه انصاف برای امضاء
اسناد حضور مییابند بشرط حضور و تسجیل حداقل سه نفر
از اعضای خود گواهی و بهر مخصوص خانه انصاف
مهور سازد .

تبصره ۳- در دعاوی راجع به اراضی و ابنیه و املاک مسود اختلاف بین دو بیست چند ده، خانه انصاف صلاحیت رسیدگی نخواهد داشت و در غیر این مورد هم خانه انصاف صلاحیت رسیدگی بدعوائی که طرفین در حوزة آن ساکن نباشند ندارد مگر اینکه خواهان خانه انصافی را که خوانده در حوزة آن سکونت دارد بعنوان مرجع رسیدگی به شکایت خود اختیار و به آن رجوع کند. در غیر مورد اخیر در دعاوی مربوط به ساکنان دو یا چند حوزة خانه انصاف هر حوزة از بین خود یک نفر نماینده معین مینماید. نمایندگان مزبور از خانه انصاف نزدیکترین حوزة ای که دعوی متوجه ساکنان آن نیست درخواست مینماید که یک نفر نماینده برای شرکت در رسیدگی معین نماید. نمایندگان مزبور از بین خود یک نفر را برای ریاست انتخاب و بدعوی رسیدگی ورأی صادر مینماید. در مورد این ماده ترتیب تشکیل خانه انصاف از طرف رئیس دادگاه محل داده خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ آقای منصوریان بفرمائید.

منصوریان - در بند ۱۱ ماده ۱۱ یک کلمه «هریک» افتاده است «در صورت تقاضای هر یک از وراثت با.....» اشتباه شده و جمله (در صورت تقاضای وراثت یا صاحبان حق) باید جمله هر یک از وراثت نوشته شود.

رئیس - اصلاح چایی است اصلاح میشود، آقای قاضی بفرمائید.

قاضی - بنده با ماده یازده مخالفم.

رئیس - مخالفید؟ پیشنهاد حذف بدهید.

قاضی - اجازه بفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - بفرمائید.

قاضی - دوستان ملاحظه میفرمایند در ماده ۱۱ این قانون شمول مالی این قانون در رسیدگی بدعاوی چه راجع به حقوق و بطور کلی اموال منقول و غیر منقول تا یکصد هزار ریال پیش بینی شده است. یعنی بموجب این قانون خانه های انصاف می توانند بدعاوی رسیدگی کنند که بر طبق این بند مدعا به بیش از یکصد هزار ریال نباشد مفهوم مخالفش اینست که اگر بیش از یکصد هزار ریال شد در شمول اختیارات خانه های انصاف نیست ملاحظه بفرمائید ذیل همین ماده در بند ۳ چنین آمده است «رسیدگی بدعاوی مربوط به وسایل تولید کشاورزی اعم از دام و ماشین آلات کشاورزی» ماشین آلات کشاورزی که ما امروز در مزارعمان بکار و بخدمت

می گیریم اعم از اینکه مزارع شخصی باشد یا بصورت کشت و صنعت اداره شود، گاه بمشین آلاتی می رسد که بیش از یک میلیون تومان قیمت دارند مثل کمباین های کامل که بسایر مختلف مجهز هست، یا حتی یک تراکتور ساده که در یک مزرعه بخدمت گرفته می شود در حدود یک میلیون ریال ارزشیابی می شود بعلاوه خریدار این ماشین آلات کشاورزی که اغلب از شرکتهای وارد کننده تحویل گرفته میشود بوسیله اقساط و سفته و تضمین است و مسایل مختلفی را در ضمن خود بار می آورد. چند دقیقه پیش جناب وزیر دادگستری تقاضایشان این بود که همکار من آقای قوامی درباره باسواد بودن اعضای خانه های انصاف پافشاری نفرمایند. به یک عده اشخاص که اجازه داده ایم عضو خانه های انصاف باشند ولی سواد نداشته باشند یعنی باطلاق سواد نداشته باشند اینک سواد کافی نداشته باشند چون این مورد شامل حال بنده هم میشود. این عده اشخاص بیسواد می خواهند بیایند بدعاوی مربوط به ماشین آلات کشاورزی رسیدگی کنند و حال آنکه ماشین آلات کشاورزی که امروز در خدمت کشاورزان ما هست قیمت های گزافی دارد که نمایندگان آن شرکت و صاحبان این ماشین آلات گرفتاری هایی با فروشنده و نماینده آنها دارند و این دام که باطلاق ذکر شده است، گاه ممکن است یک دام بیش از یک میلیون ریال قیمت داشته باشد باین جهت عرض کردم پیشنهاد میکنم که بنده از ماده یازده این قانون حذف شود.

رئیس - در این مورد پیشنهاد دیگری هم رسیده است که آنهم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم بند (۵) از ماده (۱۱) لایحه قانونی خانه انصاف حذف شود

با تقدیم احترام - نعمت الله قاضی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم بند ۵ از ماده ۱۱ حذف شود.

دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر ملک منصور اسفندیاری - من خوشوقتیم که جناب وزیر دادگستری تشریف دارند و متأسفم که عضو کمیسیون دادگستری نبودم و نمیدانم چه چیز باعث شد که پیشنهادهای داده شده رد بشود بنابراین من که پیشنهاد حذف این بند را کردم بدو علت است، قبل از

این قبیل محلها، وقتی آنها آمادگی پیدا کردند باین رسیدگی کنند من از پیشنهاد صرف نظر می کنم.

رئیس - آقای دکتر کیا نیور بفرمائید.

دکتر کیا نیور - (وزیر دادگستری) - با اجازه مقام ریاست باستحضار نمایندگان محترم میرسانم بند ۵ ماده ۱۱ بیش از دو روز در کمیسیون دادگستری واقعاً مورد بررسی قرار گرفت و به این نتیجه رسیدند که ضرورت دارد اولاً تأکید می شود که روی سواد میشود در مورد رسیدگی دعاوی در روستاها قدری قابل تعقق و بررسی است برای اینکه روستائیان ما می توانند قرآن بخوانند و اسمشان را بنویسند و نامه بنویسند ما میتوانیم این را سواد تلقی کنیم در حالیکه نمی توان دانش قضائی محسوب کرد. مسأله دوم در بند ۴ تبصره یک ماده ۲۲ اگر دعاوی مربوط به مال یا ماشین آلات کشاورزی از ده هزار تومان بیشتر باشد قابل پژوهش است و بالاخره دادگاه می رود و این یک تصمیم قاطع و قابل خصوصت برای اصحاب دعوی نیست اگر اصل را بر ده هزار تومان گرفتیم الان هم صلاحیت دادگاه بخش ده هزار تومان است. اما در خصوص پیشنهاد جناب آقای اسفندیاری این قانونی نیست که نه نهادر مورد بند ۵ بصورت استاندارد و یکواخت همه جا بشود استفاده کرد بلکه ممکن است خانه انصافی باشد که ما بتوانیم تمام اختیارات را بایشان بدهیم و ممکن است خانه های انصافی هم باشند که باید دوره هایی ببینند، آموزش ببینند و از قسمتی شروع کنند و خوشبختانه این قانون این اجازه را داده است که با پیشرفت دانش حقوقی که اینها بدست می آورند ورأی آنها بر اساس انصاف صادر شود این اختیارات را به آنها میدهم.

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری قانع شدید؟

دکتر ملک منصور اسفندیاری - بلی.

رئیس - آقای قاضی جنابعالی هم متقاعد شدید؟

قاضی - خیر، به پیشنهاد بنده رأی بگیریید.

رئیس - رأی می گیریم به حذف بند ۵ ماده ۱۱

خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. به ماده ۱۱ با اصلاحی که در آن بعمل آمد رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - در دعوی تصرف عدوانی و رفع مزاحمت و ممانعت از حق در صورتیکه خانه انصاف شکایت را صحیح تشخیص دهد دستور لازم بر رفع مزاحمت و ممانعت

اینکه توضیح بدهم باید عرض کنم که از تاریخ شروع قانون بیکار با بیسوادی سالها گذشته است که ما داریم زارعین و شهریها را با سواد میکنیم و میدانید که گروهی از سپاهیان انقلاب در روستاهای ما هستند و به دهقانان سواد می آموزند متأسفانه در این لایحه پیش بینی این قسمت نشده، من با مذاکره ای که با بعضی از آقایان ذی صلاحیت کردم نظرشان این بود که واقعیتها را باید در نظر گرفت چون سوادآموزی در سطح وسیعی از دهات ما رخنه نکرده است بنابراین لایحه اشخاص محلی در خانه های انصاف بمناسبت اطلاعاتی که از محل دارند و اطلاعاتی که بمناسبت شغلشان دارند باید استفاده کرد البته یک عده از افراد دادگستری بکمک اینها خواهند رفت یا اشخاص باسوادی را که اطلاعاتی دارند در اختیار آنها خواهند گذارد این قسمت را مقدماً عرض کردم در مورد این لایحه در بند ۵ باید بدو قسمت توجه کرد یک قسمت ضابطه ای است که در بند یک آمده و آن ضابطه بطور کلی صلاحیت دعاوی حقوقی هست که در اختیار خانه های انصاف گذاشته شده و من در مورد اموال منقولش نظر دارم در بند ۳ دعاوی اموال منقول را نوشته، بهر میزان منتهی باینکه شرط و آن شرط این است که طرفین دعواتوافق کنند که دعاوی خودشان را ببرند به خانه انصاف محل، اگر توافق نباشد چه میشود؟ جناب آقای وزیر دادگستری من باید عرضتان برسانم که وقتی درباره اموال منقول تاده هزار تومان میگذاریم مقدار زیادی از وسائل کشاورزی زیر این چتر قرار می گیرند ماشین آلات کشاورزی حداقل یک تراکتور است که قیمتش چهار هزار تومان است البته ماشین آلات سنگینی هستند که به کشاورزان کمک می کنند مثل گریدر که قیمتهای زیادی دارند باین قسمتها باید توجه کرد که رسیدگی باین قبیل امور در اختیار خانه های انصاف که از افراد بیسواد ولی شاید مجرب هستند یک مقدار از نظر من، مشکل است که قبول کنیم. اگر بپذیرفتن این اصل از طرف وزارت دادگستری و شاید وزارت کشاورزی مقدور نیست حداقل جناب آقای وزیر بیایند پشت این تریبون و بما قول بدهند، خانه های انصافی که دور از تهران قرار گرفته اند و آمادگی این کار را ندارند حداقل در آنجاها این کار را متوقف کنند تا آنها آمادگی لازم را پیدا کنند و آقای وزیر دادگستری از اختیاراتی که در همین قانون دارند از آنها استفاده کنند. اگر آقای وزیر دادگستری موافقت کنند که در این

و اعاده تصرف، صادر مینماید. دهان یا نماینده بخشدار یا مأموران انتظامی بدرخواست رئیس خانه انصاف، مکلفند فوراً دستور را اجرا نمایند. دهان و نماینده بخشدار نیز میتوانند از مأمورین انتظامی استمداد نمایند.

ذینفع میتواند ظرف مدت یکماه پس از ابلاغ از دستور خانه انصاف بدادگاه محل شکایت نماید. در این صورت هرگاه دادگاه شکایت را وارد تشخیص دهد، دستور مزبور را لغو و طبق مقررات قانونی بموضوع رسیدگی و حکم صادر مینماید.

رای دادگاه در هر حال قطعی است.

رئیس - در ماده ۴، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۴، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۴، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - در مورد صغار و سایر محجورین و غایب مفقودالثر، خانه انصاف مکلف است مادام که از طرف مراجع قانونی ترتیب اداره اموال آنان داده نشده اقداماتی را که برای حفظ دارائی اشخاص مذکور لازم میدانند بعمل آورده مراتب را فوراً به رئیس دادگاه محل اعلام و طرقی را که برای حفظ منافع آنان مفید تشخیص دهد پیشنهاد نماید.

رئیس - در ماده ۳، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - در امور جزائی صلاحیت خانه انصاف شرح زیر است:

۱- رسیدگی و صدور حکم در امور خلافی طبق آئین نامه ای که وزارت دادگستری تصویب مینماید. جزای جرائم خلافی بر حسب اهمیت و تاثیر آن در روستاها بین یکصد تا یک هزار ریال در نظر گرفته خواهد شد.

۲- مراقبت در حفظ آثار جرم.

۳- جلوگیری از فرار متهمین در جرائم مشهود و اعلام فوری مراتب به نزدیکترین مرجع قضائی یا مأموران انتظامی. دهان مکلف است دستور خانه انصاف را برای جلوگیری از فرار متهمین اجرا کرده بلافاصله موضوع را به نزدیکترین مرجع قضائی یا مأموران انتظامی گزارش داده

متهم را معرفی و تحویل نماید.

۴- مذاکره بمنظور ایجاد سازش بین طرفین در جرائم در صورت مراجعه هر یک از طرفین.

تبصره - در صورتیکه جرائم خلافی داخل در صلاحیت خانه انصاف توأم با جرائم دیگری باشد که رسیدگی به آنها در صلاحیت سایر مراجع قضائی است به کلیه اتهامات در مرجع قضائی صالح رسیدگی خواهد شد و هرگاه قبل از احاله پرونده انهایی به دادگاه در مورد اتهاماتی که به امر خلافی ضمیمه گردیده از طرف مراجع قضائی قرار منع یا موقوفی تعقیب صادر شود، رسیدگی به امر خلافی مجدداً به خانه انصاف احاله خواهد شد. لیکن پس از احاله پرونده به دادگاه بفرض صدور حکم برائت یا صدور قرار منع یا موقوفی تعقیب درباره سایر جرائم نسبت به جرائم خلافی نیز که در صلاحیت خانه انصاف بوده رسیدگی بعمل خواهد آمد. ولی در هر صورت کیفر مرتکب از لحاظ جرم خلافی که در حوزه خانه انصاف واقع گردیده بر اساس ضوابط این قانون تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۴، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۴، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۴، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - جلسات خانه انصاف در محل خانه انصاف تشکیل میشود و در روستاهائی که خانه انصاف محل مخصوصی ندارد جلسات آن در یکی از اماکن عمومی ده مانند مسجد، مدرسه، تکیه یا محل دیگر که رئیس خانه انصاف مقتضی بداند تشکیل خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۵، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۵، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - اقامه دعوی در خانه انصاف مجانی است و رسیدگی تابع تشریفات آئین دادرسی نیست و خانه انصاف میتواند پس از وصول شکایت کتبی یا شفاهی بهر طریقی که مقتضی بداند طرفین دعوی را احضار و اظهارات و مدافعات آنان را استماع کرده و هرگونه تحقیقی را که لازم بداند مانند استماع گواهی گواهان و معاینه محل و جلب

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - هرگاه یکی از طرفین دعوی پدر یا مادر یا همسر یا خواهر یا برادر یا فرزند یا عمویا عمه یا دانی یا خاله عضو خانه انصاف باشد در صورت ایراد طرف دیگر عضو خانه انصاف از رسیدگی به دعوی امتناع خواهد کرد. در این صورت عضو دیگری در رسیدگی شرکت میکند و اگر اکثریت اعضا مردود باشند رئیس یا عضو خانه انصاف که مردود نباشد بنظر خود یک یا دو نفر از افراد مورد اعتماد محل را برای شرکت در رسیدگی دعوت خواهد نمود.

رئیس - در ماده ۲، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - در موقع صدور رای خانه انصاف باید به دلایل دعوی و مدافعات طرفین و نتیجه تحقیقات توجه نموده و با رعایت مقتضیات عدالت و انصاف و عرف و عادت محل بطور کدخدای منشی در حل و فصل دعوی و صدور رای اقدام نماید.

رای خانه انصاف در هر حال حضوری محسوب و اکثریت آراء مناط اعتبار است.

تبصره - خانه انصاف ضمن صدور رای در دعاوی مدنی محکوم علیه را با توجه به اوضاع و احوال و میزان خواسته بپرداخت یکصد الی یک هزار ریال بابت هزینه دادرسی محکوم مینماید. وجوه حاصل از این محل و جزای نقدی که بوسیله خانه انصاف وصول میشود طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارتخانه های دادگستری و امور اقتصادی و دارائی میرسد منحصرأ بوسیله وزارت دادگستری در جهت گسترش خانه های انصاف به مصرف خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۳، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - پس از صدور رای از طرف خانه انصاف مأمور سپاه دانش یا شخص دیگری که طبق ماده ۱۸ این قانون پیش بینی شده به تعیین رئیس، رای را در

نظر خبره مورد اعتماد بعمل آورده و با انجام آنرا یکی از اعضاء خود محول نماید. عدم حضور اصحاب دعوی با اطلاع از وقت جلسه مانع رسیدگی و صدور حکم نخواهد بود مگر آنکه طرف غایب به تشخیص خانه انصاف عذر موجهی برای عدم حضور داشته باشد.

رئیس - در ماده ۱۶، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۶، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - در جلسه رسیدگی بنابه دعوت خانه انصاف سپاهی دانش محل حضور یافته و اوراق پرونده را قرائت کرده و خلاصه جریان رسیدگی و اظهارات طرفین و تصمیمات خانه انصاف را در پرونده ثبت مینماید.

رئیس - در ماده ۱۷، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۷، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - در صورت غیبت یا معذورت و یا بهره جتی که استفاده از خدمت سپاهی دانش میسر نباشد، رئیس خانه انصاف میتواند وظائف او را به آموزگار یا بهریک از اعضاء خانه انصاف و یا دهان و یا شخص مورد اعتمادی محول نماید.

رئیس - در ماده ۱۸، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۸، قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - خانه انصاف میتواند انجام تحقیقات مذکور در ماده ۱۶، این قانون و اموری را که مربوط به تهیه مقدمات رسیدگی و مرتب کردن دلایل و مستندات رای است برای تنظیم به یکی از اعضاء خود محول نماید همچنین وظائف خانه انصاف را در حفظ آثار جرم و محافظت اموال صغار و محجورین یکی از اعضاء خود محول کند.

رئیس - در ماده ۱۹، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۹، رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۹، قرائت میشود.

ورقه‌ای ثبت نموده و بهرطریقی که رئیس خانه انصاف مقتضی بداند مفاد آنرا بطرفین دعوی ابلاغ و تفهیم کرده و هرگاه اعتراضی داشته باشند پس از ثبت موضوع اعتراض در پرونده آن را به دادگاه محل ارسال میدارد.

تبصره ۱- آراء خانه انصاف در موارد زیر قابل پژوهش است:

- ۱- دعاوی مالی که خواسته آن بیش از یکصد هزار ریال باشد.
- ۲- دعاوی تصرف عدوانی و مزاحمت و ممانعت از حق در مورد اموال غیر منقول.
- ۳- دعاوی افراز، در مورد افراز اراضی زراعی اداره کشاورزی محل نیز میتواند اعتراض نماید.
- ۴- دعاوی راجع به مالکیت وسائل تولید کشاورزی اعم از دام یا ماشین آلات کشاورزی در صورتیکه بهای وسیله مذکور زائد بر یکصد هزار ریال باشد.
- ۵- دعاوی مذکور در تبصره ۱ ماده ۱۱ این قانون.
- ۶- گواهی انحصار وراثت.

معترض میتواند اعتراض پژوهشی خود را هنگام ابلاغ رأی خانه انصاف اظهار و یا ذیل رأی بنویسد و یا کتباً ظرف ۱۰ روز پس از ابلاغ آن مستقیم یا توسط دهبان به رئیس یا هر یک از اعضاء خانه انصاف یا به دفتر دادگاه صلاحیتدار تسلیم دارد. گیرنده اعتراض مکلف است بحامل ورقه اعتراض و یا معترض گواهی مبنی بر وصول اعتراض تسلیم دارد.

تبصره ۲- در مورد رسیدگی به درخواست گواهی انحصار وراثت در صورت وصول اعتراض یا ابراز وصیتنامه‌ای که مورد اختلاف باشد رسیدگی در صلاحیت دادگاه مربوط خواهد بود.

تبصره ۳- هرگاه ضمن رسیدگی بدعاوی مطروحه در خانه انصاف در میزان خواسته بین طرفین دعوی اختلافی حاصل شود که مؤثر در صلاحیت خانه انصاف باشد خانه انصاف پس از رسیدگی در صورتیکه خود را صالح بداند رأی صادر و پرونده را به دادگاه مرجع پژوهش ارسال خواهد داشت. دادگاه بدرخواست هر یک از طرفین برابر ماده ۲۳ این قانون رسیدگی و اقدام خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ آقای دکتر اسفندیاری فرمائید.

دکتر اسفندیاری - با حذف بنده ماده ۱۱ بند ۴ این ماده هم زائد است و باید حذف شود.
رئیس - آقای متولی فرمائید.

متولی - در قسمت پژوهش آرائی که از خانه‌های

انصاف صادر میشود ماحد اقل قیمت راده هزار تومان گرفته ایم اگر خانه انصاف برای کسی ده هزار تومان رأی داد آن رأی بصورت قطعی درمی آید کسانیکه با روستاهای این مملکت سروکار دارند میدانند دعاوی که در روستاها مطرح است اغلب از ده هزار تومان کمتر است با تسهیلاتی که ما برای خانه‌های انصاف تصویب کردیم از جمله اینکه اگر با هم بستگی داشتند رئیس آنجا میتواند دونفر را دعوت کند و باید رأی بدهد بنده خیال میکنم با همه مقدماتی که گفته شد از لحاظ سواد و اطلاعات در این قانون گفته شده که کلاس آموزشی تشکیل بدهیم برای اینها که آموزش به بیندماالان دادگاه بخش را منحل می کنیم ولی اختیارات دادگاه بخش را بدهای میدهم که هنوز باید آموزش پیدا کنند آنها در سطح سمینار و تشکیل این گونه مجالس، بنده میخواستم پیشنهاد کنم که تمام آرائی که در خانه انصاف صادر میشود قابل پژوهش در دادگاه باشد تا حتی از مردم تضييع نشود چون جناب آقای وزیر دادگستری غرضشان از تصویب این قبیل لوایح باید تأمین عدالت اجتماعی باشد نه تمام کردن پرونده‌ها در دادگاه، بنده مشکوکم که در کارها آزمایش بکنیم و نظرم اینست که رأی صادره از طرف خانه‌های انصاف قابل پژوهش باشد.

رئیس - آقای متولی اگر به آئین نامه داخلی مجلس توجه فرمائید در آنجا کاملاً روشن است که در صورت عدم تمیوان پیشنهاد جدید داد. علاوه بر آن ماده ۱۱ هم تصویب شده است.

متولی - بهر حال بنده نظرم اینست که این آراء قابل پژوهش باشد.

رئیس - نظردیگری در ماده ۲۲ نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً، چون بند ۵ از ماده ۱۱ قانون خانه‌های انصاف حذف گردید لذا بند ۴ از تبصره ۱ ماده ۲۲ زائد بنظر میرسد. لذا پیشنهاد حذف بند ۴ تبصره ۱ از ماده ۲۲ را مینمایم.
با احترام - فرهنگ بیگوند

رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به این پیشنهاد رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند)

تصویب شد. بماده ۲۲ با اصلاحی که در آن بعمل آمد رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳- پس از وصول اعتراض پژوهشی و وصول پرونده به دادگاه محل در صورتیکه رئیس دادگاه رأی را از لحاظ صلاحیت و رعایت سایر مقررات مذکور در این قانون صحیح تشخیص دهد بدرخواست ذینفع دستور اجرای آنرا صادر و عملیات اجرایی را به متصدی اجراء دادگاه یا دهبان محل یا هر یک از مأموران انتظامی که مقتضی بداند محول کرده و تعلیمات لازم را در نحوه اجراء حکم خواهد داد و در غیر این صورت پس از رسیدگی رأی خانه انصاف را نسخ کرده و به درخواست ذینفع طبق مقررات قانون اقدام برسدگی مینماید. رأی دادگاه در این مورد قطعی است بشرط آنکه از حدود صلاحیت خانه انصاف خارج نباشد.

تبصره - ترتیب اجرای احکام به موجب آئین نامه وصول نخواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴- در مورد کلیه مسائلی که بموجب مقررات اصلاحات ارضی تعیین تکلیف شده همان مقررات عمل خواهد شد و رسیدگی به موضوعات مزبور از صلاحیت خانه انصاف خارج است.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - دعاوی که در صلاحیت خانه انصاف است هرگاه قبل از تشکیل خانه انصاف طرح شده باشد کماکان در مرجعی که قبلاً صالح بوده است رسیدگی خواهد شد.

تبصره - در هر موقع که خانه انصاف به تشخیص وزارت دادگستری بنا بععل مندرج در این قانون و یا به جهت دیگر قادر به تشکیل جلسات دادرسی و یا اتخاذ تصمیم در مورد شکایات و دعاوی ساکنان محل نباشد مراتب توسط دادگاه محل به خانه انصاف اعلام و پرونده‌های

موجود جهت سیر قانونی به دادگاهی که خانه انصاف حوزه آن واقع است تسلیم خواهد گردید.
دادگاه در مورد این پرونده‌ها بر حسب درخواست ذینفع بدون رعایت تشریفات دادرسی و طبق مقررات این قانون رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود و رأی دادگاه قطعی است مشروط بر آنکه در حدود صلاحیت خانه انصاف باشد.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۶ - وزارت دادگستری مکلف است برای آشنا ساختن اعضای خانه انصاف بر عطف وظایف و اختیارات قانونی آنان دوره‌های آموزشی بمدت مناسب ترتیب داده و در مواقع لزوم یکی از قضات خود و یا برای راهنمایی و ارشاد اعضای خانه‌های انصاف در هر منطقه تعیین و اعزام نماید.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۲۶ رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - مأموران انتظامی که از اجرای تصمیمات و دستورهای قانونی خانه انصاف امتناع نمایند مشمول مقررات قسمت آخر ماده ۹۹ قانون آئین دادرسی کیفری خواهند بود.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - آئین نامه‌های اجرایی این قانون پس از تصویب وزارت دادگستری قابل اجرا است و تا زمانیکه آئین نامه‌های جدید تصویب نشده آئین نامه‌های موجود در حدود این قانون اجرا میشود.

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۲۸ خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد

ماده ۲۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - انتقال بلاعوض زمین یا ساختمان به خانه انصاف از تأدیبه هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی میگیریم به ماده ۲۹ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد
ماده ۳۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰ - از تاریخ اجرای این قانون، قانون تشکیل خانه انصاف مصوب ۱۳۴۴ (۲۰۲۴ شاهنشاهی) همچنین قانون اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل خانه انصاف مصوب ۱۳۴۷ (۲۰۲۷ شاهنشاهی) ملغی است و خانه های انصاف موجود و وظائف خود را براساس مقررات این قانون انجام خواهند داد مگر آنکه وزارت دادگستری تجدید انتخاب آنها را لازم بداند.

رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
به ماده ۳۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای افتخاری بفرمائید.

جوادالتجاری - با اجازه ریاست محترم و همکاران ارجمند چون مذاکرات نمایندگان مجالس قانونگذاری از جمله منابع تحقیقات علمی است نظر بمراتب و با اتکاء به تجاربی که از اجرای قوانین مربوط به تشکیل خانه های انصاف و شوراهای داوری ازدوران خدمات قضائی با افتخار چندین واحد شورای داوری و متجاوز از هشتاد واحد خانه انصاف اندوخته دارم لازم دانستم از لحاظ انعکاس فلسفه تشریح قانون حاضر که لحظات پایان تصویب آن در شور دوم از مجلس شورای ملی سپری میشود، هدف این قانون را با استنباط خود در بیست و یک مورد باستحضار برسانم.

پدیده قضائی جدید بنام خانه انصاف با تشکیل اولین واحد آن در آذرماه سال ۱۳۴۳ (۲۰۲۳ شاهنشاهی) در قریه مهیار اصفهان آغاز بکار کرد و هنگام شرفیابی اولین دوره رؤسای خانه های انصاف در تاریخ بیست و یکم مهرماه ۱۳۴۴ (۲۰۲۴ شاهنشاهی) به پیشگاه همایونی نظر به نتیجه کار این واحدهای قضائی روز بیست و یکم مهرماه هرسال بفرمان همایونی بنام (روز خانه انصاف) نامگذاری و تشکیل خانه های انصاف بعنوان اصل نهم انقلاب شاه و ملت اعلام گردید. فلسفه تشکیل خانه های انصاف را در فرمایشات شاهنشاه آریامهر که

در آرزوی ایراد فرمودند چنین در مییابیم.

(برای فراهم کردن عدالت بمعنی حقیقی آن باید مطلب را - موضوع را از چندین نقطه نظر بررسی کرد: یکی عدالت قضائی که بمعنای تشخیص حق و رساندن حق بحق دار میباشد. چه بسا فقط روی مدرك قضاوت کردن توان کاملاً بی بحقیقت برد: اگر در جامعه اساس روابط بین طبقات بنا نهاده شده باشد.... برای برقرار کردن عدالت که عالیترین آمال بشری است میبایستی چه کرد؟: تمام مظاهر ظلم و حقیقتاً عدم تساوی در مقابل قانون میبایستی برطرف بشود. بدترین مظاهر همان روابط کهنه و فرسوده و درخیلی اوقات ظالمانه ارباب و رعیتی بوده از معنی و مفهوم کلمه ارباب و رعیت ارتباط بین ایندو معلوم میشود یعنی حاکم و محکوم. این درست برخلاف معنی عدالت میباشد.) (صحیح است)

اندیشه هائیکه در تشکیل خانه های انصاف و شوراهای داوری تجلی یافته و خمیر مایه تنظیم و تدوین قوانین مربوط است منبعث از منویات انساندوستانه شاهنشاه آریامهر در تأمین عدالت قضائی و عدالت اجتماعی برای ملت ایران اعم از شهری و روستائی میباشد و میتوانیم آنها را چنین خلاصه کنیم.

۱ - اجرای بیطرفانه و بیغرضانه قوانین نسبت بکلیه افراد ملت با جلوگیری از اعمال نفوذ اقویا و سودجویی آنان با اجرای عدل و نصفت و ممانعت از اینکه قانون وسیله ای برای تأمین امتیازات و منافع طبقات ممتاز نشده و از طبقات پائین اجتماع با برخورداری واقعی از مفاهیم قانون رفع محرومیت شود.

۲ - بهره مند ساختن طبقه روستائی و کشاورز کشور از نعمت عدالت با اندازه هر طبقه دیگر براساس سنن تمدن ایرانی و تمدن اسلامی با بردن عدالت بنزد روستائی در روستای او و شروع باین اقدام از محروم ترین طبقات و دورترین روستا.

۳ - تأمین واقعی اصل تساوی افراد ملت از نظر بهره گیری از قوانین با اجرای مقررات قانونی درباره آنها (صحیح است) در این مورد شاهنشاه آریامهر در کتاب انقلاب سفید با اشاره به بیعدالتی ناشی از روابط کهنه ارباب و رعیتی میفرماید: (لازمه از میان بردن این بیعدالتی طبعاً این بود که روستائی و شهری و دهقان و مالک و قبیله و ثروتمند و بیسواد و باسواد واقعاً - نه فقط در روی کاغذ - در مقابل عدالت یکسان باشند و بیک اندازه از آن برخوردار شوند. دادن چنین حقی به روستائیان یعنی اکثریت

۸ - فراهم نمودن موجبات دادرسی ساده با معافیت روستائینان از طی مراحل پیچیده و طولانی کار دادرسی و معافیت آنها از رعایت تشریفات تقدیم دادخواست و آئین دادرسی.

۹ - پاسخگویی به تنگناهای وزارت دادگستری از حیث استخدام قضات برای تشکیل واحدهای کوچک قضائی در سازمان خود در سطوح بخش و روستا و مآلاً صرفه جوئی در مصرف اعتباراتی که میبایستی در طول زمان صرف گسترش سازمان دادگستری برای رسیدگی بدعاوی کوچک میشود.

۱۰ - برقراری سیستم رسیدگی براساس سازش بین طرفین یا داوری بین آنان برای امکان دادن باعضاء خانه های انصاف و شوراهای داوری در حل و فصل و دعاوی مطروحه در واحدهای قضائی مربوط بر مبنای قوانین موضوعه. در این مورد همکاران گرامی و حقوقدانان عزیز از من میپرسند مگر تخصصها و مهارتها را میتوان برحسب قانون به کسی آموخت یا تفویض کرد در این باره لازم میدانم صراحتاً عرض کنم که تخصصها و مهارتها را نمیتوان بموجب قانون در آن واحد برای اشخاص فراهم نمود و کسب آن مستلزم آموزش علمی و عملی در رشته های مربوط و در طول زمان بسیار است و در این مورد سیستم دادرسی در خانه های انصاف و شوراهای داوری همانطوریکه نام این واحدهای قضائی کوچک گویا از آنست مبنی بر اصول سازش و سیستم داوری است کما اینکه این

موضوع در مواد ۲۱۰ و ۲۱۱ لایحه قانونی حاضر مصرح میباشد بعلاوه سالها قبل از تشکیل خانه های انصاف و شوراهای داوری ماده ۲۳۲ بعد قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۱۸ و اصلاحات بعدی آن بدادگاهها اختیار داده است که در صورت تراضی طرفین دعوی مطروحه را ولو اینکه خواسته آنها بهر میزان و مبلغ و تاجر رقمی که باشد بدآوری ارجاع نمایند و برای چنین داورهائی شرط داشتن مدرک تحصیلی خاص پیش بینی نشده بود و چه بسا ممکن بود داورها از اشخاص کم سوادی انتخاب شوند انهایه باریسیدگیهای لازم از جمله کسب نظریه کارشناسان فن اتخاذ تصمیم نمایند و تصمیمی هم که این قبیل داوران اتخاذ مینمایند بنام (رأی داور) خوانده میشود.

لذا در مورد خانه های انصاف و شوراهای داوری که اعضا آنها انتخابی هستند چون مردم بحدود صلاحیت و وظایف قانونی اعضا این واحدهای قضائی و قیوف کامل دارند و با علم باین مسئله آنها را با رأی مستقیم

کنونی افراد کشور در درجه اول مستلزم آن بوده که وسیله دادخواهی و اعمال حق در دسترس ایشان گذاشته شود.)

۴ - دادن امکان دادخواهی بروستائینان در محل زندگی خودشان تا با همه سادگی فکر و دوزخ تکلف بموازات رسیدگی بگرفتاریهایش موجبات دادخواهی آنان با بوجود آمدن واحد قضائی با صلاحیت منطبق با انواع دعاوی مربوط با اجتماعات روستائی فراهم شود. (صحیح است)
۵ - عدالت برایگان بدرخانه دهقان برده شود و برای اینکار روستائینان از پرداخت هزینه دادرسی و گواهی رونوشت اسناد معاف شده و از تحمل مخارج مسافرت از محل سکنا خود تا مقر دادگاه و برای طرح دعاوی و همچنین هزینه توقف در مقر دادگاه بابت کرایه مسافرخانه - هزینه ایاب و ذهاب شهری و مخارج اعاشه دز شهر و سرگردانی در کردیدورهای دادگستری رهایی مییابد.

۶ - صرفه جوئی در اوقات کشاورزان که صرف عزیمت بمقر دادگاهها و توقف در آنجا برای طرح دعاوی و استمرار این مسافرتها برای تعقیب دعاوی مطروحه میشود و آنها را از کار خود بیکار و آواره مینمود تا با استفاده از این اوقات بکارهای سازنده زراعی و کشاورزی خود بپردازند.

۷ - تدارک عاملی ترمزکننده برای مهاجرت روستا - نشینان بشهرها در نظر بوده زیرا نمیتوان منکر این حقیقت شد که از جمله علل مهاجرت روستائینان بشهرها عدم عرضه خدمات بسطوح روستاهاست در نتیجه آن روستائی که برای تعمیر ساده ترین عیب فنی تراکتور خود یا طرح ساده ترین دعوایش در دادگاه بمقر دادگاه در شهرستانها میاید از یکطرف جاذبه های کاذب شهری برای او چشمگیر است و از طرفی حلال مشکلات خود را در محیط شهری مییابد و خواه ناخواه زادگاه خود را در آرزوی رویائی شیرین ترک کرده بشهرها روی میآورد بدینجهت بموازات عرضه خدمات فنی و آموزشی و رفاهی و بهداشتی به روستاها عرضه خدمات قضائی و انتظامی خود تدابیری برای جلوگیری از مهاجرت آنان خواهد بود بعلاوه روستائینان از خطراتیکه در این مسافرتها متوجه آنها میشود مصون مینمانند و من هنوز خاطره مرگ سه نفر شهودیکه از بخش آرزوی گرمی برای اداء شهادت بدادگستری شهرستان مشکین شهر میامده اند و بعلت نبودن راه مطمئن روستائی (که احداث این قبیل راهها از ضروریات حتمی زندگی روستائینان است) اتومبیل حامل آنها واژگون شده و مرده بودند از پست دادستانی شهرستان مشکین شهری یاد دارم

خود انتخاب مینمایند در نتیجه این اقدام قانونی آنها بمنزله اعلام تمایل و تراضی است. برای اینکه داورهای منتخب برای خانه‌های انصاف و شوراهای داوری مجاز باشند تا در دعاوی آبی آنان در محل سکون آنها بر اساس کدخدای منشی و اصول سازش و داوری قانونی رسیدگی نمایند یا بعبارت دیگر (تراضی قضائی) برای ارجاع امر بدآوری موضوع ماده ۳۳۲ بعد قانون آئین دادرسی مدنی نسبت بدعاوی در حدود صلاحیت خانه‌های انصاف و شوراهای داوری تخصصی پیدا کرده که از آن میتوان بعنوان (تراضی قانونی) برای ارجاع امر بدآوری نام برد. و در چنین معنا صلاحیت و صداقت و امانت و حسن شهرت و محبوبیت و تجارب سنی و شغلی داوران انتخاب شده از نظر انتخاب کنندگان آنها ممکن است جانشین تخصص و مهارت تلقی شود و همچنین تعدد اعضاء واحدهای قضائی مذکور که مشاوره لازم بین خود ریا مشاورین قضائی مربوطه را امکان میدهد تضمینی در زمینه صحت صدور آراء آنهاست بعلاوه پیش بینی آموزش ضمن خدمت بآنها فرصت میدهد تا برورسارست لازم برای انجام وظایف خود را بدست آورند.

۱۱- جلوگیری از وقوع جرایم مهم و دسته جمعی زیرا عدم دسترسی روستائیان بمراجع قضائی در محل سکونت خود موجب شده بود روستائیان بجای حل اختلاف خود از راه قانون باعمال زور متوسل شوند و نتیجه این روش بروز اختلافات شدید و تبدیل دعاوی مدنی بارتکاب جرایم مهم و غالباً دسته جمعی میشد که برای سالیان درازی عواقب نامطلوب و شومی برای آنان ببار میآورد و باعث میشد که بالاستمرار پای مأمورین قانون بروستاها باز شود که تماس مأمورین با آنان خود عکس العملها و عواقبی در برداشت که نمیتوانست نتایج مثبتی را در برداشته باشد و لذا قطع تماس این قبیل مأمورین با روستائیان کاملاً ضروری احساس میشد.

۱۲- کاسته شدن از تراکم کار و پرونده‌های مربوط بدعاوی کوچک در مراجع قضائی و تسریع در رسیدگی باینگونه دعاوی و مجال دادن به دادگستری برای رسیدگی بیرونده‌های مهم و معضلات قضائی که تعداد آنها کم نبود و روز افزون است.

۱۳- انتخابی بودن اعضاء خانه‌های انصاف و شوراهای داوری فرصت میدهد تا اهالی روستاها و شهرها حداکثر دقت لازم را معمول دارند تا اشخاص مورد اعتماد و اطمینان و پاکدامن و سلیم النفس انتخاب شوند اتخاذ همین روشها در واقع بصورت اصل سپردن کار

مردم بدست خود مردم تجلی مینماید.

۱۴- ادواری بودن انتخابات امکان میدهد تا اگر اعضاء خانه‌های انصاف و شوراهای داوری در طول مدت انجام وظیفه حسن عمل نشان دادند و اعتماد و اعتقاد مردم را جلب کردند برای ادوار بعدی باز انتخاب شوند بدیهی است اگر موقعیت را استدراک نمودند مسلمآدر انتخابات بعدی توفیقی نصیبشان نخواهد شد.

۱۵- آشنائی روستائیان بروش انتخابات صحیح از جمله هدفهای این قانون است زیرا تصمیمات و آراء خانه‌های انصاف و شوراهای داوری مؤثر در سرنوشت قضائی افرادی است که با مراجع مذکور سروکار دارند در نتیجه مردم امکان خواهند یافت با توجه با اهمیت موضوع اولاً افراد شایسته‌ای انتخاب نمایند تا بتوانند از عهده انجام وظایف خطیر واحدهای قضائی مذکور برآیند ثانیاً اگر برخورد کردند به منتخبینی که نتوانسته‌اند در ایفای وظایف قانونی مربوط موفق شوند در ادوار انتخابات بعدی اشخاص سوجه‌تری را انتخاب نمایند سمینار بزرگ قضائی که در هفته پیشین از بلند پایه‌ترین قضات کشور تشکیل یافته بود در این مورد چنین توصیه نموده است: (شرکت کنندگان در سمینار بمنظور بسط عدالت

توصیه نمودند خانه‌های انصاف و شوراهای داوری (اصل نهم انقلاب شاه و ملت) گسترش یابد تا هر چه بیشتر هم‌میهنان بتوانند از عدالت آسان‌وزایگان داورانی که خود انتخاب نموده‌اند بهره‌مند شوند. در این باره باتوجه بلوای جدید دادگستری و توسعه صلاحیت خانه‌های انصاف و شوراهای داوری لازم است توجه مردم را با اهمیت روز افزون این تأسیس جلب نمود تا در انتخابات اعضاء آن هر چه بیشتر دقت نمایند و بدانند که این داوران با اختیارات خود سرنوشت حل اختلافات و رسیدگی به بیشتر دعاوی معمولی آنان را بدست گرفته‌اند و باید کسانی انتخاب شوند که شایسته این اعتقاد و قادر بآنجام این وظیفه مهم و اجرای عدالت و حفظ بیطرفی باشند).

۱۶- نظارت مقامات قضائی برای ارشاد اعضاء و نتیجه‌گیری صحیح از این پدیده‌های جدید قضائی ضروری تشخیص داده شده زیرا خانه‌های انصاف و شوراهای داوری پدیده‌های نوین قضائی در اجتماع ما هستند که بابتکار شاهنشاه آریامهر برای تأمین عدالت قضائی و اجتماعی برای تمامی ملت ایران بوجود آمده‌اند و برای اینکه انتخاب شدگان بعضویت واحدهای قضائی مذکور تجارب لازم را در انجام وظایف قانونی که بعهد آنها گذاشته شده بدست آورند علاوه بر

ترتیب آموزش ضمن خدمت از طرف مقامات قضائی مسئول نظارت مستمر بعمل میاید تا آنان با هدایت و راهنمایی و ارشاد مقامات قضائی مذکور وظایف خطیر خود را صمیمانه و دقیقاً انجام دهند.

۱۷- بالابردن شخصیت اجتماعی مردم شهرها و روستا از اهم هدفهای این قانون است زیرا قبل از الغای رژیم ارباب و رعیتی- کشاورزان و دهقانان بمنزله آلات و ادوات کشاورزی بشمار رفته و بنام رعیت بضمیمه ملک خرید و فروش میشدند و در واقع یک مشت مردمانی توسری خور بودند و حق اظهار نظر در کوچکترین مسائل مربوط بسرنوشت خود نداشتند و نظارت ارباب بود که حاکم بسرنوشت آنها بشمار میرفت ولی با الغای رژیم ارباب و رعیتی آزادی کامل کشاورزان و دهقانان و برخورداری از حقوق اجتماعی برای آنها تأمین شد تا حدی که خود حاکم بسرنوشت خود گردیدند.

۱۸- فراهم شدن تسهیلات در کشف و تعقیب جرایم هدفی است دیگر چه؟ بموجب لایحه قانونی حاضر حفظ آثار و دلایل جرم و جلوگیری از فرار و پنهان شدن متهمین و دستگیری و تسلیم آنان بمراجع صلاحیتدار از وظایف خانه‌های انصاف است که از این حیث کمک شایان توجهی به پلیس در کشف جرایم و تعقیب آن بشمار میرود.

۱۹- خانه‌های انصاف مظهری از مظاهر مشارکت سپاهیان انقلاب است چه از وجود سپاهیان دانش برای منشی‌گری خود کمک بگیرد و خود یا ویاور سایر سپاهیان انقلاب میباشد.

۲۰- تشکیل خانه‌های انصاف و شوراهای داوری قدمی هر چند کوچک در عمران و آبادانی شهرها و روستاهاست گرچه در حال حاضر این واحدهای قضائی میتوانند جلسات خود را در مساجد و مدارس و سایر اماکن از این قبیل که رؤسای مربوطه مقتضی تشخیص دهند تشکیل و بکار خود ادامه دهند ولی بمرور زمان ساختمان هائی برای استقرار این واحدهای قضائی احداث میشود و از نظر جلب مشارکت مردم در این مورد بموجب ماده ۲۹ لایحه حاضر انتقال بلاعوض زمین یا ساختمان به خانه انصاف از تادیه هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

۲۱- محلی بودن اعضاء خانه‌های انصاف و شوراهای داوری در استدراک شکایت و دادخواستهای روستائینشان نقش بسزائی دارد زیرا آگاهی آنان به خصوصیات طبیعی و جغرافیائی و اقلیمی و اجتماعی و اقتصادی محل و سن و آداب و لهجه و اعتقادات مذهبی

و روابط مردم محل امکان میدهد که بادرک مفاهیم واقعی خواسته‌های آنان تصمیماتی اتخاذ کنند که به واقعیت نزدیکتر است. در این مورد اعلیحضرت همایون

محمدرضا پهلوی آریامهر شاهنشاه عدالت پرور ایران در اجتماع اولین رؤسای خانه‌های انصاف در تاریخ ۲۱ مهرماه ۱۳۴۴ خطاب به آنان چنین فرموده‌اند: (شاید در سطح روستا- هیچکس باندازه خود شما- کسانی که مورد اطمینان مردم محل بوده‌اند روی سوابقشان- روی آشنائی که با آنها داشتند هیچکس نتواند بخوبی آنها دعاوی اهالی را فیصله دهد روی آشنائی محل روی شناختن فرد فرد طرفین دعوی- روی باقضاوت صحیح یا انصاف و یا حتی در بعضی اوقات روی اصل کدخدای منشی تمام این دعاوی خاتمه بدهد) در خاتمه با آرزوی توفیقات لازم برای وزارت دادگستری

در اجرای قوانین خانه‌های انصاف و شوراهای داوری از حوصله‌ایکه برای شنیدن عرایض اینجناب معمول فرمودید سپاسگذارم (احسنت).
رئیس- نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به مجموع مواد با اصلاحاتی که در آن بعمل آمد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم، خانم‌هاو آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدداً به مجلس سنا فرستاده میشود.

۶- تقدیم یک فقره طرح بوسیله آقای محمدعلی آموزگار.

رئیس- آقای آموزگار فرمایشی دارید بفرمائید؟
محمدعلی آموزگار- طرحی است در مورد تشدید مجازات متجاوزین و مهاجمین به جان و مال و ناموس اشخاص که بامضای بیش از چهل نفر از نمایندگان محترم رسیده است تقدیم و تمنای رسیدگی و تصویب آن را دارد.
رئیس- مرحمت بفرمائید اقدام میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری و ارسال به مجلس سنا.

رئیس- گزارش شوردوم اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۳۶/۳/۹ با حضور آقای کیانپور وزیر دادگستری و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۶۸۸ مورخ ۲۵۳۶/۱/۲۹ دولت تقدیمی بمجلس سنا راجع به اصلاح باره‌ای از قوانین دادگستری را که گزارش شور اول آن به شماره ۶۷ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهادهای رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت‌الله قائمی

رئیس - ماده اول مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - دادگاه بخش از سازمان قضائی دادگستری حذف میشود و رسیدگی نخستین بکلیه دعاوی حقوقی واموری که تا قبل از اجرای این قانون در صلاحیت دادگاههای بخش بوده بعد از دادگاههای شهرستان و بخش مستقل خواهد بود.

تبصره ۱ - وزارت دادگستری بتدریج با تأمین امکانات و تجدید نظر مقتضی در حوزه‌های قضائی دادگاههای بخش مستقل را نیز به دادگاه شهرستان تبدیل خواهد کرد.

تبصره ۲ - وزارت دادگستری میتواند در نقاطی که دادگاه شهرستان دارای شعب متعدد است هریک از شعب را در حدود صلاحیت دادگاه شهرستان برای رسیدگی به دعاوی وامور معینی اختصاص دهد.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده اول خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - رسیدگی پژوهشی نسبت به آراء دادگاههای بخش که قبل از اجرای این قانون صادر شده باشد با دادگاه استان است ولی رسیدگی پژوهشی از آراء دادگاههای مذکور که قبل از اجرای این قانون در دادگاه شهرستان طرح شده باشد در همان دادگاه ادامه خواهد یافت و نیز رسیدگی به دعاوی مطروحه در دادگاههای بخش که با اجرای این قانون منحل می‌شوند بعد از دادگاه شهرستان است.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده دوم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - دعوی که قبل از تصویب این قانون به ترتیب اختصاری رسیدگی می‌شده کماکان مشمول ترتیب مزبور خواهد بود.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بماده ۳ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - رسیدگی پژوهشی نسبت به آراء قابل پژوهشی دادگاههای نخستین در صلاحیت دادگاههای استان است.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۴ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - در دعاوی حقوقی هرگاه یکی از طرفین دعوی پس از صدور حکم در مهلت مقرر حق پژوهش یا فرجام خود را در صورت محکومیت ساقط نماید دادگاه با موافقت طرف دیگر محکومیت او را نسبت بخصارت دادرسی تا نصف تقلیل میدهد.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۵ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - در کلیه محکومیت‌های جنه‌ای در صورتی که دادستان از حکم صادر شده پژوهش یا فرجام نخواسته باشد محکوم علیه میتواند با رجوع به دادگاه صادر کننده حکم ضمن اسقاط حق وانصراف از شکایت پژوهشی یا فرجامی، یا استرداد آن تخفیف در مجازات خود را تقاضا کند. در این صورت دادگاه در وقت فوق العاده با حضور دادستان به موضوع رسیدگی میکند و تا یکریج از مجازات مندرج در حکم را اعم از حبس یا جزای نقدی

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۷ قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - در هر دعوی حقوقی با استثنای موارد مندرج در ماده ۶ آئین دادرسی مدنی که قبل از تصویب این قانون اقامه شده و تا تاریخ اجرای این قانون رسیدگی

به آن پنجسال یا بیشتر بطول انجامیده اعم از اینکه در مرحله نخستین یا پژوهش مطرح باشد خواهان اصلی طرف بدت دو سال میتواند در صورتیکه ختم دادرسی اعلام نشده باشد محل و فصل دعوی را از طریق داوری کتبا درخواست کند. این درخواست بدادگاه تسلیم میشود و رئیس دادگاه در صورت احراز شرایط فوق دستور ابلاغ آن را بطرف دیگر دعوی میدهد.

هرگاه ظرف ده روز از ابلاغ درخواست مذکور طرفین داور مرضی الطرفین و یا داوران اختصاصی خود و سرداور را معرفی کنند دادگاه قرار ارجاع دعوی را به داوری داوران معرفی شده صادر میکند.

و در صورت عدم معرفی داور از طرف یکی از طرفین دعوی و یا عدم توافق در تعیین سرداور دادگاه داور اختصاصی طرف متنع و سرداور را بقید قرعه از بین اشخاص واجد شرایط داوری انتخاب و دعوی را به داوری آنها

ارجاع مینماید. در هر حال داورانی که طبق این ماده بدعوی رسیدگی میکنند مکلفند ظرف دو ماه یا ظرف مدت معینی که مورد توافق طرفین قرار گیرد طبق قوانین موجود حق و با اختیار تعدیل خواسته رسیدگی و رأی خود را صادر و به دادگاه اعلام دارند. در صورت فوت یا استعفا داور یا داوران و یا عدم صدور و تسلیم رأی بدادگاه در مدت معین دادگاه بقید قرعه سه نفر دیگر را بعنوان هیأت داوران برای رسیدگی و صدور رأی انتخاب میکند. انتخاب هیأت داوران بقید قرعه فقط ذویار جائز است در صورتیکه هیأت داوران در مهلت مقرر رأی خود را صادر و تسلیم ننمایند دادگاه ارجاع کننده امر به داوری حسب تقاضای هریک از طرفین دعوی رأساً رسیدگی و حکم صادر می‌کند.

رأی داوری ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در حدود مواد ۶۶ و ۶۶۹ آئین دادرسی مدنی قابل شکایت است. مرجع شکایت دادگاه استانی خواهد بود که دعوی در حوزه آن برداوری ارجاع شده است. دادگاه استان به شکایت از رأی داور رسیدگی می‌نماید و در صورت ابطال آن خود بر مبنای اصول مذکور در این ماده به دعوی رسیدگی و رأی میدهد. رأی دادگاه در هر حال قطعی است و دستور

تخفیف میدهد و این رأی قطعی است. ولی در هر حال هیچ مجازات حبسی را با رعایت تخفیف مندرج در این ماده نمی‌توان به جزای نقدی تبدیل نمود.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - احکام صادر شده درباره جرائمی که مجازات آنها طبق قانون منحصر به جزای نقدی بوده و کیفر مقرر در حکم نیز از پنجاه هزار ریال تجاوز نکند غیر قابل پژوهش و فرجام است. در دعاوی حقوقی احکام حضوری به خواسته ببلغ تا دوست هزار ریال غیر قابل پژوهش و فرجام است و در صورت غیابی بودن طبق قسمت اخیر ماده ۱۷۴ آئین دادرسی مدنی فقط قابل اعتراض در همان دادگاه صادر کننده حکم است.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۸ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - در رسیدگی به کلیه دعاوی حقوقی ارزش و موعد اقامه دلایل برای اصحاب دعوی همان است که در قانون آئین دادرسی مدنی پیش بینی شده ولی دادگاه می‌تواند هرگونه تحقیق و یا اقدامی را برای کشف واقع بعمل آورد. در مواردی که بردادگاه معلوم باشد استناد یا تقاضای یکی از طرفین مؤثر در اثبات ادعا نیست دادگاه می‌تواند با استدلال از ترتیب اثراء آن خودداری کند.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۹ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - هرگاه دعوی جزائی در دادگاه به صدور حکم برائت قطعی و یا قرار سقوطی تعقیب قطعی منتهی شود دادگاه صادر کننده رأی در صورت آماده بودن پرونده به دعوی خصوصی رسیدگی و رأی میدهد و الا رسیدگی به آن راه دادگاه صلاحیتدار محول میدارد و دادگاه اخیر به دادخواست مدعی خصوصی بدون پرداخت هزینه دادرسی مجدد رسیدگی خواهد کرد.

اجزای این رأی از طرف دادگاه صادرکننده قرار ارجاع امر به داوری داده میشود.

تبصره ۱- در هر مورد که دعاوی متعددی توأماً تحت رسیدگی بوده و یا طرفین دعوی متعدد باشند و در تعیین تعداد داوران توافق نشود دادگاه یک هیأت سه نفری داوری برای رسیدگی بدعوی تعیین خواهد کرد.

تبصره ۲- دعاوی که خواننده آن شخص طبیعی یا حقوقی خارجی است بعلت عدم دسترسی بداور تابع کشور خواننده مقررات فوق بدون موافقت خواننده دعوی اجرا نخواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱- در مواردی که رأی فرجامخواسته بعلت عدم انطباق مورد با قانون نقض نمی شود دادگاهی که رسیدگی بعد از نقض به آن محول می گردد مکلف به تبعیت از رأی دیوانعالی کشور است و حق اصرار ندارد. آرائی که تا تاریخ اجرای این قانون از شعب دیوانعالی کشور صادر شده از شمول این ماده مستثنی است. در این موارد رأی دادگاه تالی که به تبعیت از رأی دیوانعالی کشور صادر میشود از جهت مذکور قابل فرجام نیست.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۱ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲- در دعاوی حقوقی هرگاه اساس و نتیجه حکم یا قرار فرجام خواسته منطبق با موازین قانونی بوده ولی از نظر نحوه استدلال و یا ذکر اسباب موجه رأی و یا تطبیق موضوع باماده قانونی رأی فرجامخواسته صحیح نباشد دیوان عالی کشور رأی فرجام خواسته را تصحیح و ابرام مینماید.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۲ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳- در دعاوی حقوقی هرگاه رأی فرجامخواسته از نظر احتساب محکوم به یا خسارات یا تعیین مشخصات طرفین دعوی و یا نقائص نظیر آن متضمن اشتباهی باشد که با اساس حکم یا قرار لطمه وارد نسازد، دیوانعالی کشور اشتباه را رفع و رأی را ابرام خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴- در دعاوی حقوقی هرگاه دیوانعالی کشور تشخیص دهد که رأی فرجامخواسته مغایر با قوانین موجود حق بوده و یا مفاد رأی فرجامخواسته در رد یا قبول دعوی برخلاف مستندات قانونی و اسباب موجه حقوق و التزامات قانونی است رأی را نقض و در صورت آماده بودن پرونده برای اتخاذ تصمیم رأساً درباره دعوی رأی صادر خواهد کرد و در غیر اینصورت موضوع را برای تجدید رسیدگی به مرجع قانونی ارجاع مینماید.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵- در امور جزائی رأی دیوانعالی کشور در مورد نقض قرارهای قابل فرجام و لزوم رسیدگی به ماهیت دعوی قطعی است و دادگاه مرجع رسیدگی مکلف به تبعیت از آن است مگر آنکه بعد از نقض قرار در دیوانعالی کشور سبب قانونی تازه ای برای عدم امکان رسیدگی به ماهیت دعوی حادث شده باشد.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶- در دعاوی جزائی هرگاه رأی غیرقابل فرجام بوده و یا دادستان دادگاه یا متهم در موعده قانونی از آن فرجام نخواسته باشند و در هر دو صورت رأی صادر شده متضمن نقض مهله قوانین راجع به صلاحیت ذاتی و یا قوانین اصلی باشد وزیر دادگستری یا دادستان کل میتواند ظرف یکماه از تاریخ صدور رأی رسیدگی بموضوع را از هیأت عمومی دیوانعالی کشور درخواست کند. هیأت عمومی دیوانعالی کشور کشور با وصول این تقاضا بموضوع رسیدگی و در صورتیکه مراتب فوق را احراز کند رأی را لغو میکند و در غیر موارد نقض بلا ارجاع دستور تجدید رسیدگی به مرجع صلاحیتدار میدهد و مرجع مزبور مکلف به متابعت از رأی هیأت عمومی دیوانعالی کشور خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷- در موارد مذکور در ماده سوم قانون آیین دادرسی مدنی دادستان کل میتواند بنابه اعلام وزیر دادگستری و یا رأساً موضوعات مشمول آن ماده را در هیأت عمومی دیوانعالی کشور مطرح کند. در این صورت هیأت عمومی دیوان مذکور طبق قانون و حدت رویه قضائی تشکیل و نسبت به موضوع رسیدگی و رأی صادر خواهد نمود طرح موضوع در هیأت عمومی دیوانعالی کشور را قاع وظایف دادگاهها در رسیدگی و صدور حکم طبق ماده سوم آیین دادرسی مدنی نمیشود.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸- مقررات راجع به تشکیل شعبه تشخیص وظایف و اختیارات هیأتهای تشخیص در دیوانعالی کشور نسخ و هیأتهای ششگانه شعبه مذکور منحل و سه شعبه جدید در دیوانعالی کشور تشکیل میشود.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶- در دعاوی حقوقی دادگاه مکلف است در موارد صدور قرار عدم صلاحیت ذاتی به اعتبار صلاحیت مرجع دیگر پرونده را مستقیماً بدیوانعالی کشور ارسال دارد. رأی دیوانعالی کشور در تشخیص صلاحیت برای مرجع صادر کننده قرار یا مرجعی که رسیدگی به آن محول میشود لازم الاتباع خواهد بود.

تبصره - در موارد صدور قرار عدم صلاحیت از دادگاهها به اعتبار صلاحیت خانه انصاف یا شورای داوری یا فسخ قرار عدم صلاحیت صادر از مراجع مزبور بلافاصله و مستقیماً پرونده برای رسیدگی بمرجع صلاحیتدار ارسال میشود و خانه های انصاف و شوراهای داوری مکلف به رعایت رأی دادگاهها در زمینه صلاحیت خواهند بود.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷- دادستان کل بر کلیه دادرهای شهرستان و استان و دیوان کیفر نظارت دارد و برای حسن اجراء قانون و ایجاد هماهنگی بین آنها پیشنهاد های لازم را به وزیر دادگستری میدهد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸- در دعاوی جزائی دادستان کل میتواند ضمن اظهار عقیده راجع به رأی فرجامخواسته تقاضای فرجام از آن را نیز بنماید. در این موارد ابلاغ تقاضای مذکور به سایر طرفین دعوی لازم نخواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۸ قرائت می شود.

رسیدگی به موضوعاتی که در صلاحیت شعبه تشخیص بوده براساس مقررات این قانون و مقرراتی که قبل از تشکیل شعبه مذکور اجرا میشده در شعب دیوان عالی کشور عمل میاید.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۱ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۲ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - در کلیه اتهامات از درجه جنحه به استثنای جنحه های باب دوم قانون مجازات عمومی هرگاه متهم به ارتکاب جرم اقرار نماید دادستان رأساً میتواند تا اولین جلسه دادرسی با احراز شرایط زیر تعقیب کیفری او را با رعایت تبصره های ۱ و ۲ ماده ۴ مکرر قانون تسریع دادرسی و اصلاح قسمتی از قوانین آیین دادرسی کیفری و کیفر عمومی معلق سازد:

۱ - اقرار متهم حسب محتویات پرونده مقرون بواقع باشد.
۲ - متهم سابقه محکومیت کیفری مؤثر نداشته باشد.
۳ - شاکی یا مدعی خصوصی در بین نبوده یا شکایت خود را استرداد کرده باشد.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۲ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳ - درخواست اعاده دادرسی در مورد احکام قطعی محاکم دادگستری در موارد زیر بسود کسی که بعلت ارتکاب جرم (از درجه جنحه یا جنایت) محکوم گردیده پذیرفته میشود اعم از اینکه حکم مذکور بموقع اجرا گذاشته شده یا نشده باشد.

۱ - وقتی که پس از صدور حکم قطعی بر محکومیت کسی به اتهام قتل بقای شخصی که قتل او مورد اقرار گرفته در زمان فرض وقوع قتل احراز ویا آن شخص پیدا شود.

۲ - وقتی که پس از صدور حکم قطعی بر محکومیت فردی بعلت ارتکاب جرم بموجب حکم قطعی دیگری حکم بر محکومیت فرد دیگر بعلت ارتکاب همان جرم از مواج قضائی صادر شده بطوریکه از محارض و تضاد مفاد دو حکم بیگناهی یکی از دو محکوم علیه احراز گردد.

۳ - وقتی که گواه یا گواهان که حکم قطعی محکومیت براساس یا بعلت تأثیر شهادت آنها صادر

گردیده بموجب حکم مراجع قضائی بعلت شهادت کذب در دعوی منتهی به حکم مذکور محکومیت یافته و یا جعلیت اسنادی که مبنای حکم بوده به ثبوت رسیده باشد.

۴ - وقتی که پس از صدور حکم قطعی بر محکومیت واقعه جدیدی حادث یا ظاهر شود و یا اسناد جدیدی ابراز گردد که بطبعاً موجب ثبوت بیگناهی محکوم علیه باشد.

۵ - وقتی که بعلت اشتباه اساسی دادرسان کیفر مورد حکم قانوناً متناسب با تقصیر مرتکب نباشد.

تبصره - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی قبل یا بعد از صدور حکم قطعی از جهات اعاده دادرسی نیست.

۶ - در مورد بند ۲ ماده ۴ قانون مجازات عمومی.
رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۳ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴ - اشخاص زیر حق درخواست تجویز اعاده دادرسی را دارند.

۱ - دادستان کل با رعایت بند ۲ از ماده ۴ و قانون آیین دادرسی کیفری به هریک از جهات مذکور در بند های ماده ۴ قبل.

۲ - محکوم علیه و نماینده قانونی او در صورت فوت و یا غیبت محکوم علیه همسر و وراث قانونی او و یا کسانی که از طرف او برای درخواست تجویز اعاده دادرسی مأموریت خاص یافته اند فقط به جهات مذکور در بندهای ۱ و ۲ و ۳ ماده قبل.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۴ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - هرگاه شاکی یا مدعی خصوصی در جرائم غیر قابل گذشت بعد از قطعیت حکم از شکایت خود پشیمان نماید محکوم علیه میتواند با استناد به استرداد شکایت از دادگاه صادر کننده حکم قطعی درخواست کند که در میزان مجازات او تجدید نظر نماید. در این مورد دادگاه بدخواست محکوم علیه در وقت فوق العاده با حضور دادستان تشکیل میشود و مجازات را در صورت اقتضاء در حدود قانون تخفیف خواهد داد. این رأی دادگاه قطعی است.

رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۵ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت

خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - دادگاه عالی انتظامی قضات منحصرآباً اعلام وزیر دادگستری و یا کیفرخواست دادستان انتظامی قضات به تخلفات قضات رسیدگی و رأی مقتضی صادر می نماید. دادستان انتظامی قضات میتواند با وجود احراز ارتکاب تخلف از ناحیه قاضی با توجه بمدت سابقه

و میزان تجارب قضائی او و همچنین بادر نظر گرفتن حسن سابقه و درجه علاقمندی قاضی به انجام وظایف محول و سایر اوضاع و احوال قضیه تعقیب انتظامی او را معلق و مراتب را با اعلام نماید مشروط به اینکه تخلف متناسب از نوع طفره و تعلل نبوده و مستلزم مجازات انتظامی از درجه ۴ یا بالاتر نباشد. قاضی که تعقیب انتظامی او بنا به تصمیم دادستان انتظامی قضات معلق گشته در صورت ادعای عدم ارتکاب تخلف میتواند رسیدگی بموضوع را از دادگاه عالی انتظامی قضات درخواست کند. در این صورت هرگاه دادگاه عالی انتظامی قاضی را متخلف تشخیص دهد او را به مجازات انتظامی محکوم خواهد ساخت.

تبصره - تعلیق تعقیب انتظامی هر قاضی از طرف دادستان انتظامی قضات با رعایت شرایط ظرف دو سال بیش از یکبار امکان پذیر نخواهد بود.

در صورتیکه قاضی با وجود برخورداری از تعلیق تعقیب ظرف مدت مذکور مرتکب تخلف جدیدی شود یا کیفرخواست دادستان از جهت تخلفات مشمول تعلیق نیز از طرف دادگاه عالی انتظامی تعقیب و مجازات او با در نظر گرفتن تعدد تخلف تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۶ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - دادرسی انتظامی قضات مکلف است ضمن رسیدگی به شکایات وظیفی بازرسهای منظم کمیت و کیفیت کار قضات را مورد ارزشیابی قرار داده و تشویق قضاتی را که مصدر خدمات با ارزش و برجسته گرد در خشان باشند به وزیر دادگستری پیشنهاد و به تناسب خدمت و اقتضای مورد صدور تقدیر نامه اعطاء نشان عدالت پیشنهاد نشان کشوری کاهش یکسال از مدت توقف در یک رتبه یا ترفیع یک رتبه قضائی را تقاضا

نماید. ترفیع رتبه با تصویب دادگاه عالی انتظامی قضات بعمل خواهد آمد.
رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۷ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۸ قرائت می شود.

ماده ۲۸ - دادگاهها میتوانند در رسیدگی به دعاوی بازرگانی ناشی از معاملات تجاری بین دارندگان کارت بازرگانی صادر از مراجع صلاحیتدار ایران از وجود اشخاص بصیر در امور بازرگانی استفاده کنند. برای انجام این منظور نمایندگان اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تهران و شعب اطاق بازرگانی و صنایع و معادن در شهرستانها یک یا چند هیأت که هر هیأت مشتمل بر سه نفر از اشخاص بصیر در امور بازرگانی باشد انتخاب خواهند کرد. مدت عضویت در هیأت مذکور چهار سال است لیکن تجدید انتخاب اعضاء آن بلامانع میباشد.

تبصره - وزارت دادگستری آئین نامه مربوط به انتخاب هیأتها و جانشین اعضاء مستعفی یا متوفی و یا شاخصی را که قبل از پایان مدت چهار سال بعلت وجود موانع قانونی قادر به ادامه عضویت در هیأتها نباشند تصویب و بموقع اجرا خواهد گذاشت.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- مقررات کلی داوری و کارشناسی از حیث صلاحیت افراد مذکور و ترتیب انجام وظایف آنها برای هیأت‌های مذکور در این ماده نیز لازم‌الرعایه می‌باشد.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴- وکلای دادگستری باید در دعاوی حقوقی و یادر دعاوی جزائی که با گذشت شاکمی تعقیب قانونی آن موقوف میشود قبل از اقامه دعوی سعی نمایند بین طرفین دعوی سازش دهند و انجام این وظیفه را در دادخواست و یا ضمن دفاع تصریح نمایند همچنین بعد از طرح دعوی و در جریان رسیدگی نیز مساعی خود را در این زمینه معمول دارند.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ آقای اخلاق پور فرمایند. **اخلاق پور -** با اجازه مقام ریاست در تاریخ دهم آبان ماه ۱۳۳۷ نخست وزیر محترم وقت لایحه‌ای تحت عنوان لایحه منع مداخله مأموران دولت و نمایندگان مجلسین در معاملات دولتی و کشوری بقیه یک فوریت تقدیم مجلس شورای ملی مینماید و در مقدمه این لایحه گفته شده است بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم استحضار دارد برای آنکه معاملات سازمان‌های دولتی و کشوری بر محوری صحیح گردش پیدا کند و مصالح اجتماعی و منافع عمومی حفظ شود باید از دخالت شاغلین مقامات و مناصب صاحب نفوذ برکنار بماند و آنان نتوانند شخصاً و یا با میانجیگری اشخاص دیگر با دولت و وابسته به آن طرف معامله شوند و یکی از تبصره‌های ذیل ماده واحده تقدیمی هم مربوط است به ممنوعیت نمایندگان مجلسین از قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری که بعداً در کمیسیون دادگستری این تبصره بصورت ماده ۳ درآمد که مضمون آن چنین است از تاریخ تصویب این قانون هیچک از نمایندگان مجلسین در دوره نمایندگی حق قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری ندارند ولی دعاوی و وکالت‌هایی که قبل از تصویب این قانون قبول کرده‌اند بقوت خود باقی است بطوریکه ملاحظه مینمایند این ماده شامل دو قسمت است یکی پذیرفتن دعاوی و وکالت بعد از تصویب

قانون که منع گردیده و دیگری بلامانع بودن دعاوی و وکالت‌هاییکه قبل از تصویب قانون پذیرفته شده در واقع اگر تصور شود که وکلای دادگستری خواهند توانست در زمان نمایندگی مجلسین در محاکم و مراجع دادگستری اعمال نفوذ نمایند این سؤال پیش می‌آید که چطور ممکن است برای پذیرفتن وکالت‌های جدید اعمال نفوذ مصداق داشته باشد ولی جهت ادامه کارهای وکالتی قبل از تصویب قانون موصوف معتقد باشیم که اعمال نفوذ عملی و امکان‌پذیر نبوده است و انگهی در قانون مجازات عمومی برای وکلاء عدلیه که اعمال نفوذ نمایند و قضات دادگستری که تحت تأثیر اعمال نفوذ قرار گیرند مجازات‌های سنگین پیش‌بینی گردیده که برای مزید استحضار خانمها و آقایان بدو ماده از قانون اعمال نفوذ مصوب سال ۱۳۱۵ اشاره مینماید. طبق ماده ۵ این قانون هر وکیل عدلیه که بدعوی داشتن اعتبار و نفوذ در نزد مأمورین قضائی یا اداری یا محکم یا شهود و اهل خیره وجه یا مال یا فایده دیگری برای خود یا شخص ثالثی از موکل خود بعنوان اینکه باید یکی از اشخاص مذکور به بردارد تا مساعدت آنها را جلب کند تحصیل نماید یا وعده آن را قبول کند علاوه بر وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن بحسب تأدیبی از یک سال الی سه سال محکوم خواهد شد و برابر با ماده ۳ قانون مورد بحث مستخدمین دولتی یا شهرداری یا کشوری یا مأمورین بخدمات عمومی که نفوذ اشخاص را در اقدامات یا تصمیمات اداری خود تأثیر دهند به محرومیت از شغل دولتی از دو الی پنجسال محکوم میشوند و در صورتیکه اقدام یا تصمیم مزبور مستلزم تقویت حقی از اشخاص یا دولت باشد محکوم بانقصال ابد از خدمات دولتی خواهند شد. حال که ما برای اعمال نفوذ وکلاء دادگستری قانون خاص داریم آیا صحیح و منطقی است که با وجود این مجازات وکلاء دادگستری را در دوره نمایندگی مجلسین از حق قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری بصرف اعمال نفوذ محروم سازیم؟ من فکر میکنم که وضع و تصویب ماده ۳ قانون منع مداخله باوجود ماده ۵ قانون اعمال نفوذ مصوب سال ۱۳۱۵ که بدان اشاره نمودم مستفی است چه آنکه فرقی نمیکند وکیل دادگستری اگر هم نماینده مجلس باشد هرگاه در دوره نمایندگی مرتکب جرم اعمال نفوذ گردد طبق ماده ۵ موصوف قابل تعقیب و مجازات خواهد بود و اگر در سال ۱۳۳۷ یعنی قبل از انقلاب ششم بهمن ۱۳۴۱ تصور میشده که نمایندگان مجلسین ممکن است در محاکم و مراجع دادگستری

اعمال نفوذ نمایند ولی در عصر ستاخیز و با وجود نمایندگانی که مستقیماً از طرف خود مردم انتخاب گردیده‌اند باید مطمئن بود که توهم هرگونه اعمال نفوذی برطرف گردیده و بهین دلیل هم ادامه این ممنوعیت برخلاف قانون اساسی و اعلامیه جهانی حقوق بشر است زیرا هرکس حق دارد کار کند کار خود را آزادانه انتخاب نماید شرایط منصفانه و رضایت‌بخشی برای کار خود خواستار باشد و همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کار مساوی اجرت مساوی دریافت دارند.

رئیس - آقای اخلاق پور پیشنهاد جدیدی دارید؟

اخلاق پور - نه خیر قبلاً پیشنهاد داده‌ام ولی توجهی بان نشده است.

رئیس - راجع به پیشنهادتان صحبت بفرمایید.

اخلاق پور - اگر اجازه بفرمایید روشن میکنم.

رئیس - روشن است.

اخلاق پور - مضافاً اینکه وکلاء دادگستری که نمایندگی مجلسین انتخاب میشوند یک بار در بدو امر وکالت طبق ماده ۳۹ آئین‌نامه قانون وکلاء قسم یاد میکنند که قوانین و نظامات را که قانون اعمال نفوذ هم جزء آنست محترم بشمرند و برخلاف رفتار نمایند و یک بار هم طبق اصل یازدهم قانون اساسی در مجلسین اداء سوگند مینمایند که عملی برخلاف مرتکب نشوند اگر اعتماد باتیان این سوگندها هست دیگر داعی ندارد که ما اعمال نفوذ را در کارهای خود مؤثر بدانیم چون ادامه ممنوعیت در امر قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری صحیح و موجه نبود وعده‌ای را از حقوق مکسبه محروم گردانیده‌اند برای رفع این ممنوعیت اینجانب با اتفاق جنابان آقایان دکتر مشیر و منصوریان نمایندگان مجلس باجناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر ملاقات و پس از مذاکرات لازم معزی‌الیه با رفع این ممنوعیت موافقت خود را اعلام فرمودند.

دکتر شادمان - کی قربان؟ آقای نخست وزیر موافقت فرمودند.

اخلاق پور - قربان نامه‌اش اینجاست الان نشان میدهم.

رئیس - ولی این مطالب ربطی بماده ۳۱ ندارد.

اخلاق پور - حالاً عرض میکنم و براساس همین موافقت بود که در تاریخ ۲۰۳۵/۹/۱۶ نامه‌ای بعنوان ریاست محترم مجلس شورای ملی نوشته شد و رونوشت آنهم جهت جناب آقای نخست وزیر ارسال گردید که اینک

فتوکی آن بمقام محترم ریاست تقدیم که جهت ملاحظه جناب آقای وزیر محترم دادگستری ارائه دهند و سپس بهنگام طرح شور اول لایحه اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری پیشنهاد گردید که تبصره‌های ۱ و ۲ باین شرح تبصره ۱- وکلای پایه یک دادگستری که بنمایندگی مجلس شورای ملی و سنا انتخاب میشوند در دوره نمایندگی منحصراً حق دارند در دادگاههای استان و دیوان عالی کشور قبول وکالت نمایند. تبصره ۲- وکلای پایه یک دادگستری که بنمایندگی مجلسین انتخاب میشوند در دوره نمایندگی حق ندارند علیه دولت قبول وکالت کنند بماده ۳۲ قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری اضافه شود کمیسیون دادگستری در غیاب اینجانب و سایر پیشنهاد دهندگان دیگر بموضوع رسیدگی و ظاهراً جناب آقای وزیر محترم دادگستری انجام پیشنهاد را موکول بمذاکره با مسئولان قانون وکلاء و تهیه لایحه دیگری مینمایند چون ممنوعیت در ماده ۳ قانون منع مداخله که بموجب آن نمایندگان مجلس از قبول وکالت در دعاوی ممنوع گردیده‌اند جنبه جزائی دارد و مجازات وکلاء ممنوع الوکاله هم بموجب ماده ۵ از قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵ بحسب تأدیبی از یک الی شش ماه میباشد باید متوجه بود که قانون منع مداخله ارتباطی با قانون وکلاء نداشته و ندارد و نخست‌وزیر محترم وقت مستقیماً این لایحه را به مجلس تسلیم کرده است بنظر میرسد که اصولاً نیازی به کسب موافقت قانون وکلاء و تهیه لایحه دیگری نیست بنابراین از نظر اجرای آئین‌نامه داخلی مجلس تقاضا میشود که لایحه را جهت رسیدگی به پیشنهاد الحاق دو تبصره به ماده ۳۲ مورد بحث مجدداً به کمیسیون دادگستری اعاده فرمایند در غیر این صورت مستنداً به بند ۵ از ماده ۱۳۵ آئین‌نامه داخلی مجلس ضمن ارائه عین تقاضای اینجانب و عده‌ای از نمایندگان محترم درخواست میشود که جهت قبول یابد پیشنهاد متقاضیان در مورد الحاق دو تبصره به ماده ۳۲ از طریق اخذ رأی با ورقه اقدام فرمایند و از نمایندگان محترم هم انتظار دارد که با رأی صائب و قاطع خود این منع قانونی را که تا بحال باعث تضییع حق گردیده برطرف و بدینوسیله اعلام نمایند که نمایندگان دوره ستاخیز عموماً افرادی فعال و فداکار و طرفدار حق بوده‌اند بهیچوجه اعمال نفوذ ننموده و نخواهند کرد و در عصر ستاخیز دیگر جانی برای اعمال نفوذ نیست.

رئیس - این مطالب مربوط به ماده ۳۳ نبود تبصره ثان را موافقت فرمایند در ماده ۳۳ مطرح میشود نسبت به ماده ۳۱ نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۳ قرائت می‌شود. (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۳ - در نقاطی که وزارت دادگستری اعلام کند اقامه تمام یا بعضی از دعوی حقوقی و نیز شکایت از آراء و دفاع از آنها در دادگاههای دادگستری با دخالت وکیل دادگستری خواهد بود. کانون وکلای دادگستری مکلف به تأمین وکیل معاضدتی برای اشخاص بی بضاعت یا کسانی است که قادر به تأدیه حق الوکاله در موقع انتخاب وکیل نیستند. تشخیص عدم بضاعت یا عدم توانائی اشخاص برای تأدیه حق الوکاله با دادگاه مرجع رسیدگی بدعوی و در مورد شکایت فرجامی با دادگاهی میباشد که رأی مورد شکایت فرجامی را صادر کرده است. هرگاه پس از ابلاغ تصمیم وزارت دادگستری به الزامی بودن دخالت وکیل امکان تعیین وکیل معاضدتی در محل محدود گشته و یا علت افزایش دعوی امکانات مذکور یا میزان احتیاجات محل هماهنگ نباشد وزارت دادگستری میتواند با تأمین امکانات متناسب اجرای تصمیم مزبور را موقوف سازد.

تبصره - کارگشایان فعلی دادگستری در حدود صلاحیت دادگاههای بخش سابق در مراجع مربوط به وظائف خود اقدام خواهند کرد. از تاریخ تصویب این قانون صدور پروانه کارگشائی ممنوع است.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟
دکتر اسفندیاری - پیشنهاد دهنده‌ها را به کمیسیون دعوت نکردند.

رئیس - آقای اخلاقی پور این تبصره‌ها را حالا پیشنهاد می‌کنید یا قبلاً پیشنهاد داده بودید؟

اخلاقی پور - نه خیر، بنده وه نفر از آقایان نمایندگان قبلاً پیشنهاد کرده‌ایم که دو تبصره بماده ۳۳ الحاق شود.

رئیس - اینطور که در پرونده می‌بینم در زیر پیشنهاد شما نوشته شده است در کمیسیون مطرح شد و موافقت گردید. در لایحه کانون وکلای دادگستری ملحوظ نظر قرار گیرد، حالا بستگی به نظر آقایانی دارد که این پیشنهاد را امضاء کرده‌اند آقای مشیر فرمایند.
دکتر مشیر - با مطالبی که جناب آقای وزیر در

کمیسیون دادگستری عنوان فرمودند، مسلماً این مطلب را تصویب فرمودند بنابراین بنظر من هیچ اشکالی نیست که در همین جا با موافقت خود جناب آقای وزیر دادگستری بتصویب برسد. ولی فرمودند که موافقت شده است در لایحه دیگری گذاشته شود از نظر من وقتی تمام طبقات از کشاورز و استاد و طبیب میتوانند حرفه خودشان را در صورت انتخاب به نمایندگی ادامه بدهند حیف است که از وکلای دادگستری سلب حق بشود (صحیح است) و این موضوع اگر چه در کشورهای خارج هم معمول است و عملاً ممکن است وقتی وکلای دادگستری می‌آیند مجلس دیگر قبول وکالت نکنند و من خودم هم طرفدار این تر هستم که تا پایان دوره نمایندگی که رفع ممنوعیت بشود نباید قبول وکالت کرد و روی این نظر من شخصاً در دوران نمایندگی مجلس قبول وکالت نخواهم کرد. این دلیل نیران نمی‌شود که از تمام وکلای دادگستری سلب حق بشود در بعضی کشورها گفته‌اند که با قبول نمایندگی دیگر نمیتوان علیه دولت وکالت کرد ولی بهر حال اعم از اینکه در این لایحه در نظر گرفته شود یا همانطور که جناب وزیر دادگستری قول داده‌اند در لایحه‌ای که مربوط به کانون وکلای دادگستری این مطلب را در نظر بگیرند خیال می‌کنم مسئله حل شده باشد و توضیح حق نمیشود.
رئیس - بنابراین نظر جنابعالی تأمین شده است آقای بهار فرمایند.

بهار - بنده ضمن اینکه مطالبی را که همکاران محترم عنوان کردند تأیید می‌کنم فکر می‌کنم بهترین جا برای گله همین تربیون باشد که اصولاً وقتی این پیشنهاد را کردیم به آن اندازه اهمیت داده نشده که از مادعوت بشود مطالب را در کمیسیون بگوئیم اگر می‌پذیرفتند بطور قطع هیچکدام از پیشنهاد دهندگان از حرف منطقی و استدلال صحیح و موجه روگردان نیستند ولی همین اندازه که از آقایان که این پیشنهاد را کرده بودند دعوت نشد که بیایند مطالبشان را عنوان کنند بنده تصور می‌کنم که جادارد این مطالب در اینجا گفته بشود و در صورتیکه در این قانون نخواستند باشند این مطلب را اصلاح بکنند، اگر جناب آقای وزیر دادگستری این قول را در پشت تربیون بما بدهند که لا اقل در قانونی که قرار است برای کانون وکلای دادگستری بشود و اصلاحاتی در آن قانون بوجود آید این مطلب را در نظر گرفته بشود من به نوبه خودم آمادگی این را دارم که پیشنهاد را پس بگیرم و مسلماً سایر دوستان هم نظرشان اینست که این کار بصورت قانونی در بیاید،

حالا در این قانون نباشد در قانون کانون وکلای دادگستری بصورت دیگر باشد غرض این است که این کار انجام بشود اگر ایشان این وعده را می‌فرمایند، بنده پیشنهاد خودم را پس میگیرم.

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری فرمایند.

دکتر ملک منصور اسفندیاری - در موقعی که لایحه قانون پاره‌ای از قوانین دادگستری در مجلس شورای ملی مطرح شد، یکی از مواردی که با آقایان قضات سابق دادگستری که فعلاً در مجلس هستند و هم‌چنین با وکلای دادگستری صحبت شد، گفته شد چون این قانون عامی هست بهتر است موارد خاصی که مورد توجه آقایان نمایندگان یا آقایان قضاتی که در مجلس هستند نیز مطرح بشود، از این جهت پیشنهادی تهیه شد که بنده هم امضاء کردم وقتی که امضاء کردم در بررسی که در کمیسیون دادگستری شد و بررسی که بعداً خودمان کردیم دیدیم با توجه بانچه که قبلاً پیش بینی شده بود و در موارد خاصی پیش آمده بود که موجب آن منع شده بود مایک مقداری تندروی کرده‌ایم، بنابراین پس گرفتن امضاء خودم که موردی نداشت با وجود اینکه به کمیسیون دعوت نشدیم ولی شنیدیم که جناب وزیر دادگستری قول داده‌اند که در این قسمت هم نظر خاصی را که مورد توجه وکلا باشد ویا نظری که مطمع نظر است در لایحه‌ای که برای کانون وکلای دادگستری خواهند آورد منظور بکنند (وزیر دادگستری - در آنجا بررسی بشود) بلی بررسی بشود و بعد در صورت امکان به ترتیبی در آنجا گنجانده شود و اگر قابل گنجاندن نیست بهتر این است که آقایان را متقاعد کنید که این منع موجود باشد وقتی که من پیشنهادم را مطرح کردم با توضیحاتی که در کمیسیون دادگستری داده‌شده و تصمیمی که برای بررسی این مورد در لایحه کانون وکلای دادگستری گرفته شده من امضاءم را پس میگیرم فکر میکنم به این ترتیب این خیلی بهتر است.

رئیس - آقای اجاق، جنابعالی هم همین نظر را دارید؟

اجاق - بلی.

رئیس - بنابراین آقایانیکه پیشنهاد را امضاء کرده بودند نظرشان این است که این موضوع بماند و در لایحه کانون وکلای دادگستری که بعداً خواهند آورد بررسی بشود. بماده ۳۳ رأی میگیریم، خانمها و

آقایانیکه موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۳ قرائت میشود. (به شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۳ - دولت و دارندگان رتبه قضائی اعم از شاغل و بازنشسته و وکلای دادگستری و فارغ التحصیلان رشته حقوق در دعوی مربوط بخود از مقررات فوق در زمینه داشتن وکیل مستثنی میباشند.

رئیس - در ماده ۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۴ قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴ - میزان حق الوکاله وکیل معاضدتی و شرایط پرداخت قسمتی از آن به وکلای دادگستری و استیفاء حق الوکاله از مال محکوم علیه و نیز میزان حق الوکاله وکیل در مواردی که قبل یا بعد از اقامه دعوی بسازش ختم میشود و نیز انواع وسائل تقدیر مادی و معنوی از وکلای که برای ختم دعوی بسازش مساعی فوق العاده ابراز نمایند و بطور کلی ترتیب اجرای مقررات این فصل بتجوی که حق تظلم و مراجعه مستقیم و بدون مانع اشخاص بدادگاهها و دیوانعالی کشور سلب نشود طبق آئین نامه‌ای خواهد بود که بتصویب وزارت دادگستری میرسد.

تبصره - مقررات مربوط بوکالت در امور جزائی بقوت خود باقی است.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۵ قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - وزارت دادگستری مکلف است بمنظور تأمین کادر مورد نیاز اعم از قضائی و اداری با همکاری وزارت علوم و آموزش عالی بتأسیس دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری دادگستری اقدام نماید و داوطلبان خدمت در دادگستری را ازین فارغ التحصیلان دانشکده مذکور و سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی طبق قوانین مربوط انتخاب کند.

رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

فرمودید ذاتاً بدنیست ولی شایعات دیگری هم ممکن است پیش بیاید که هدف از تصویب این قانون و این پیشنهاد چه بوده؟ وجه کسانی استفاده کردند و این شایعات در شان اجتماعی و تبلیغاتی این تشکیلات نیست بدین ترتیب خواهش میکنم پیشنهادتان را پس بگیرید.

رئیس - آقای دکتر کوشکی متقاعد شدید؟

دکتر کوشکی - بنده عقیده‌ام این است که اگر پرونده‌ای شاکی خصوصی نداشت لزومی ندارد تعقیب شود.

چند نفر از نمایندگان - ولی اغلب این جرائم از نظر عمومی قابل تعقیب است.

رئیس - به این پیشنهاد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (چند نفر برخاستند) تصویب نشد. ضمناً بنده از اداره قوانین تحقیق کردم برای کلیه پیشنهاد دهندگان دعوت نامه فرستاده شده است اگر به کسی دعوت نامه نرسیده به بنده مراجعه کند تا ببینیم چطور شده که دعوت نامه نرسیده است. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای دکتر دادفر بفرماید.

دکتر دادفر - بنده چند دقیقه بیشتر وقت همکاران گرامی را نمیگیرم بطوریکه استحضار دارید اغلب کسانی که بازر قضا و دادگستری علاقمندند درباره این لوایح که موضوعات متعددی ضمن یک لایحه مطرح شده است عقاید حقوقی مختلفی ابراز میدارند ولی یک مسئله را باید صادقانه عنوان کنم من حیث المجموع این لایحه

با پیش بینیها و تسدابییری که شده با سیستم فعلی رسیدگی بدعاوی بنظر بنده بسیار مؤثر است ولی من قبلاً هم یک وقتی به آقای پرتو و آقای صادق احمدی گفتم که این قوانین را شخصاً بعنوان یک آدم حقوقدان کافی برای اصلاح قوانین دادگستری نمیدانم از نظر اصلاح قوانین بنده شخصاً تصور میکنم با سیستم فعلی ما که منبعث از قوانین فرانسه و بلژیک است مرحوم داور در زمان خودش برای اینکه کاپیتولاسیون را لغو کند با عجله اینها را ترجمه کرد و بتصویب کمیسیون دادگستری مجلس رسید و بعضی از قوانین ماهوزهم قوانین آزمایشی است که اجرا میشود و این منطبق بزرگ در آن ملحوظ بود که ما یک سری قوانین تشریفاتی داشته باشیم تا کاپیتولاسیون لغو شود چون خارجیا ایراد میکردند که شما قانون ندارید محاکم ندارید چطور میخواهید مجرمین خارجی را محاکمه کنید و این یکی از اقدامات بزرگ رضاشاه کبیر بود که با لغو کاپیتولاسیون یک ننگ بزرگ جامعه ما را ازین برد ولی قوانین که

آن روز آوردند متناسب با وضع اجتماع ما نبود و ما از آن تاریخ به بعد هر موقع خواسته‌ایم یک تجدید نظری متناسب با احتیاجات زمان خودمان کرده‌ایم مثلاً در مورد پرونده‌های آتیوه شده و ذرمورد ابلاغ و غیاب و اینکه وکیل باشد یا نباشد و غیره تصمیم گرفته‌ایم بدون اینکه ماهیت این شیوه دادرسی را مورد بررسی قرار بدهیم و اینکه برای مملکت مامفید است و لازم است شاید در جای خودش عنوان کنم اما میخواهم صادقانه بگویم با دقتی که در این لوایح بعمل آوردیم من خدمت آقای هترمندی هم عرض کردم بعنوان یک آدمی که چند کلمه‌ای از علم حقوق بلد است و در دادگستری چند صباخی کار کرده است باید بگویم در رژیم دادرسی فعلی ما خیلی از گرفتاریها و نارسائیهاراحل میکند و احیاناً بخدمت توجه ما بهبود می بخشد بلی در سیستم فعلی با کمال شهامت میگویم و این تعارف نیست حاضریم با هر کس هم در هر مورد احیاناً اشکالی داشته باشد به بحث بنشینیم عرض کردم در سیستم قضائی که ما داریم و سیستم لاتین که بر قوانین فرانسه پایه گذاری شده، تصویب این قانون بسیاری از مشکلات دادگستری ما را حل میکند و رفع و رجوع میکند و اگر به کل این سیستم ایرادی باشد که بنده هم موافق هستم و باید سیستم دیگری جایگزین آن باشد باید در جای خودش حقوق دانان مملکت بنشینند و درباره آن تصمیم بگیرند که یک سیستم جامع جایگزین قوانین فعلی بکنند و یا سیستم جدیدی ابداع بکنند که اینها بمطالب دیگری است. بنده امیدوارم وزیر دادگستری، از وقتی که بوزارت دادگستری آمده‌اند ما آثار بسیار نازکو و دقیق قضائی را احساس میکنیم و ایشان مردی هستند که توجه میکنند و میتوانند برای همیشه مطالب اساسی را مورد توجه قرار بدهند و همیشه بمطالب وارد توجه میکنند. و ما این را در کانون و در هیأت مدیره کانون و کلاکه خدمتشان رسیدیم بکرات استشمام کردیم و متوجه شدیم که می‌خواهند در اجرای این قوانین بانهایت توفیق روبروشوند. اگر چنانچه لازم است در اجرای این قوانین یا قوانین دیگری که الان مورد عمل است تجدید نظر شود. اینکار صورت بگیرد چون اصولاً قانون لازم‌ه‌اش تجدید نظر است و همیشه در حال تحول است و باید در موقع خودش تغییر کند. ماهیسه می‌گوئیم نباید در قانون تجدید نظر کرد ولی بنظر من نباید از تجدید نظر در قوانین واهمه‌ای داشته باشیم مگر قوانین بسیار اساسی مثل قوانین مدنی و قوانین جزائی، ولی البته قوانینی که در ماهیت امر تغییر حاصل می‌کند، این قوانین با اصلاحات

فلسوف مذکور آنرا پذیرفتند و در قانون اساسی خود گنجاندند بعداً هر کشوری که بسوی حکومت دموکراسی و ملی گرائید قبول کرد که قوه قضائیه رکن اساسی حکومت است و قضات باید متمایز باشند تا جامعه از گزند بیعدالتی در امان بماند.

دادگستری در ایران - دادگستری در ایران دارای سه دوره کاملاً مشخص از یکدیگر است اول دوران قبل از اسلام که مقام قضاء بلحاظ اهمیتی که داشت و دین زرتشت بعدالت دلپسته بود لذا برگزیدگانی از موبدان در امر قضاء دخالت میکردند. دوم از اسلام تا مشروطیت. در این دوران از نظر توجه دین اسلام بازر قضاء، بر حسب اینکه نفوذ سنت یا تشیع بیشتر بود قضات از میان فقهای مذهب انتخاب میشدند (صحیح است). چون ایران مهد مذهب تشیع است لذا فقهای نامی در طول زمان دراز در فقه شیعه تتبع کردند و برای اینکه فقیه بتواند قاضی باشد در علوم قواعد فقه و اصول و منطق و ادبیات و تفسیر مطالعات بسیار شد و مجتهدان کسانی بودند که پس از تحصیلات پرمرات و توام با ایمان و تقوی در فصل خصوصت چیره دست میشدند. انوسوس که بغلت ؛ سستی در ایمان درصد سال اخیر آن جلال و شکوه به سستی گرائید.

سوم مشروطیت. اساساً خواست مردم ایران در برابر حکومت استبدادی عدالتخانه بود. زیرا دولتها انور شرعیه را به فقها واگذار میکردند ولی بسیاری از امور دیگر را بعنوان امور عرفیه از آن خود میدانستند لذا توفیق و ضرب و شتم حتی از ناحیه رئیس ده و کدخدا امری جائز و پیش پا افتاده بود. بعدها با پیروزی مشروطه خواهان حکومت مشروطه سطنتی پایه گذاری شد و اساس آنرا قانون اساسی و متمم آن تشکیل میدهد. در متمم قانون اساسی نخست در اصل بیست و هفتم قوای سه گانه ممتاز شد بالنتیجه برای اولین بار قوه مقننه و قوه قضائیه در مقابل قوه اجرائیه که همیشه وجود داشت قدرافراشتند. سپس از اصل هفتاد و یکم تا اصل هشتاد ونهم به اقتدارات محاکمات پرداخته شد. در این اصول مرجع تظلمات عمومی دادگستری شناخته شد. قاضی را با دادن مصونیت نظیر اعضاء مقننه ممتاز کرد و به قاضی اختیار داد که مصوبه دولت و حتی انجمن های شهر و شهرستان را اگر مخالف با قانون باشد کابل لم یکن پندارد. مقررری اعضاء و محاکم باید بموجب قانون خاص باشند. مطالب مندرج در متمم قانون اساسی درباره قوه قضائیه شوکت و اهمیت این قوه را در حکومت مشروطه سطنتی میرساند. باری لازم بود که برای چنین عدلیه‌ای

مملکت باید قایح حل و فصل و رفع و رجوع باشد و آرزوی قلبی ما این است که جناب وزیر دادگستری و همکارانشان که از قضات عالیقدر و حقوقدانان بزرگ مملکت است ما بوده‌اند، توفیق حاصل کنند و دادگستری ما که از هر جهت مورد توجه مردم است طوری باشد که دادگستری رفتن را یک نوع مجازات برای خود ندانند بلکه برای احقاق حق به آنجا مراجعه کنند (نمایندگان - انشاء الله)

رئیس - آقای دکتر سواد کوهی بفرماید.

دکتر فتح الله سواد کوهی - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم. در این موقع که تصویب قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مراحل آخر را طی میکند خواستم نظر نمایندگان ارجمند و وزیر محترم دادگستری را با اهمیت مقام قضاء جلب کنم افراد در اجتماع با یکدیگر سروکار دارند و بالملازمه بین آنها اصطکاک منافع پیش میاید. طبیعت جامعه اقتضاء دارد که رفع اختلاف بوسیله شخص یا اشخاص ثالثی که در اختلاف طرفین ذینفع نیستند انجام گیرد. این فرد یا افراد قاضی یادآور میباشند. در جامعه ابتدائی ریش سفیدان یا رؤسای قبیله فضل خصوصت میکردند. هر قدر روابط اجتماعی بیشتر شد و انسان از چادر نشینی و کشاورزی به شهرنشینی و تجارت روی آورد بالنتیجه روابط افراد پیچیده تر شد و بناچار وضع قواعد ضروری گردید دانستن آنها کار هر کس نبود تا بتواند در دعوای بین اشخاص بدرستی اظهار نظر کند. خاصه که قضاوت و داوری درباره دیگران نیاز بصفات حمیده دارد که در راس آنها عدالت است این خصوصیات سبب شد که در ادیان مقام قضا بعهده بزرگان و صاحب نظران دین باشد. دین حنیف اسلام بیش از دیگر ادیان بر روی عدالت و قضاء تکیه کرد. فرمایش پیغمبر اکرم در مورد اهمیت عدالت و فرمایش حضرت علی علیه السلام درباره اهمیت و نقش قاضی و توجه به احوال آنها مبین آنست. دنیا هرا اندازه که پیشرفت کرد و باصلاح متمدن تر شد بیشتر به دادگستری عطف توجه کرد. تا جائیکه منتسکین و متفکران قرن هجدهم در کتاب معروف خود بنام روح القوانین توجه کرد که جامعه‌ای میتواند خوشبخت باشد و حکومتی میتواند دوام پیدا کند که حکومت دارای سه قوه، مقننه و قضائیه و اجرائیه بوده و این سه قوه از یکدیگر منفک باشند. این فلسفه حکومت بقدری عقلانی و مطابق ذوق سلیم است که تا کنون هیچ فکر و اندیشه‌ای نتوانست آنرا تخطئه کند، بلکه بعد از دوستان و اندی سال روز بروز طرفداران آن زیاد میشود. اولین بار امریکای جوان آنرا قبول کرد و سپس دموطنان

اندیشه‌های نویسد. لذا از همان ابتدا بفکر وضع قوانین افتادند. بیشتر گرایش به کشورهای اروپای غربی خصوصاً فرانسه پیدا شد. خوشبختانه اگر قوانین از اروپائی‌ها اقتباس میشد لکن با سابقه چند صد ساله فقه شیعه و زمینه‌های فکری طرز استنباط فراهم بود و بسیاری از فقها به کمک قوه قضائیه شتافتند و در کسوت قضاء جدید درآمدند و مشارکت آنها در فهم قوانین و تفسیر آنها و برقرار در نیات قضائی بسیار مؤثر بود.

دادگستری در دوران شاهنشاهی پهلوی - رضاشاه کبیر نابغه زمان که روحاً به پیشرفت مملکت دل بسته بود ابتدا وحدت ملی را از کوتاه کردن دست یاغیان و طاغیان آغاز کرد و پس از برقراری امنیت برای تشکیل دادگستری نوین که دنیا پسند باشد همت گمارد. و در این امر دو هدف داشت یکی لغو کاپیتولاسیون که مایه ننگ بود و لطمه بحاکمیت میزد دیگر آنکه عدالت قضائی در سراسر ایران گسترده شود. برای دسترسی باین دو هدف وضع قانون مدنی در سال ۲۴۸۶ و دگرگونی دادگستری در وزارت مرحوم داور انجام گرفت. در تمام دوران سلطنت رضاشاه کبیر قضات از احترام کامل برخوردار بودند و مقرری آنها از دیگر اعضاء دولت به تناسب بیشتر بود. بعد از شهریور ۲۵۰۰ شاهنشاه آریامهر که در کشور متمدن سوئیس تحصیل کرده و با اهمیت قوه قضائیه و نقش آن در تعمیم عدالت قضائی و قوف کامل داشته و نیز مطالعات و تجربیات متمدن در امر کشورداری دارند بطوریکه بحق در جهان امروز از حیث احاطه کامل سیاست و اقتصاد و جامعه شناسی بر سایر زمامداران برتری دارند همواره نسبت بدادگستری عنایت خاص داشته و دارند و انتقاد از دادگستری که چندین بار اشاره فرمودند نشانه علاقه کامل باین سازمان است تا جائیکه در اصل نهم انقلاب شاه و ملت ایجاد خانه‌های انصاف و شوراهای داورى بمنظور تعمیم عدالت در سراسر کشور منظور گردیده (صحیح است) فلسفه ایجاد خانه‌های انصاف و شورای داورى - در پنجاه سال اخیر رسیدگی باختلاف بین مردم با توجه به پیشرفت مملکت و پیچیده شدن روابط و وضع قوانین بسیار رونق گرفته است. دادگستری نتوانست به تناسب حجم کارهای قضائی کادر قضائی و اداری جذب کند بوجه وزارت دادگستری در برابر وظیفه خطیریکه بعهده داشت نا چیز است. عدم آشنائی مردم با سیستم قضائی جدید کار را بیشتر مشکل کرد. بپراکندگی جمعیت در یک سطح یک میلیون و شصت و چهار و پنج هزار کیلومتر مربع مزید بر

علت شد، بی ترتیبی در کار ضابطین و نابسامانی کارکنان اداری و دخالت قوه‌های مجریه در قوه قضائیه بی‌ایمانی مردم همگی دست بدست هم دادند و موجبات طولانی شدن محاکمات را فراهم آوردند. با کمال تأسف افکار عمومی تمام گله‌ها را متوجه دادگستری کرد. بناچار میبایست فکر بکری بشود که از این طولانی شدن نا متناسب جلوگیری بعمل آید. شاهنشاه آریامهر با الهام به تشکیل خانه‌های انصاف و شورای داورى فضای تازه بدادگستری بخشیدند زیرا رفع اختلاف کارهای کوچک و محلی بدست این داوران محلی و مردمی انجام میشود و دادگستری میتواند با فرصت بیشتر بدعاوی مهم رسیدگی نماید. لکن پیشرفت سریع صنعت و بالا رفتن سطح زندگی آنگنان شد که باز هم کندی کار دادگستری مشهود و شکوه‌ها پدید آمد. ایستکه وزیر دادگستری بتواند و ستور جناب آقای دکتر کیانیور با دستی گشاده لایحه سه گانه از جمله توسعه وظائف شورای داورى و خانه‌های انصاف و اصلاح بعضی از قوانین دادگستری را به مجلسین آوردند. بر حسب این لوایح خانه انصاف تا یکصد هزار ریال رسیدگی میکند و حکمش قطعی است، شورای داورى تا دویست هزار ریال رسیدگی میکند و حکمش قطعی است. البته وظائف دیگری بخانه‌های انصاف و شورای داورى از جمله رسیدگی به تصرف عدوانی و گواهی انحصار وراثت داده شد که حائز اهمیت است. درباره میزان صلاحیت باصلاح حقوقی حد نصاب شورای داورى و میزان قطعیت حکم آن بحث بسیار شد. محور گفتگو بر این بود که کار قضائی تخصصی است و محتاج به تحصیل در علم حقوق و کارآموزی قضائی و تجربیات شده است. پاسخ این بود که وجود مشاورین که اغلب از قضات بازنشسته یا مستعفی یا شاغل هستند مشکلات را حل خواهد کرد و این استدلال کمیسیون را متقاعد کرد. خصوصاً که در مراحل قضات دادگستری محل نظارت کامل بر شورای داورى دارند و در صورت مشاهده تخلف از وزارت دادگستری خواهند خواست که عضو متخلف شورا را برکنار کند. نصاب جدید خانه انصاف نیز با توجه باطلاع محلی اعضاء خانه انصاف قابل قبول تشخیص شد. باین مقدمات می‌خواهم باستحضار مجلس شورای ملی برسانم و توجه وزیر محترم دادگستری را شدیداً جلب نمایم که توسعه وظایف خانه‌های انصاف و شورای داورى و اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری دو هدف اساسی دارد. اول اینکه عدالت قضائی گسترده شود و در روستاها و شهرها اختلافات بین مردم بوسیله مستخین

آنها حل و فصل گردد. دوم اینستکه حجم کار دادگستری کم شود و قضات بتوانند با فراغت بیشتر رسیدگی و فصل خصومت بپردازند لذا شدیداً ضرورت دارد که در انتخاب اعضاء خانه انصاف و شورای داورى و کار آنها مراقبت شود ولی در هر حال توجه بمقام قضاء از جهات عدیده از ضروریات است زیرا چنانکه گفته شد بر حسب متمم قانون اساسی این قوه ممتاز است و در ردیف قوه مقننه قرار دارد و قانون اساسی میگوید برای قضات باید مقرری وضع شود چنانکه برای نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مقرری وضع میشود نه حقوق خانمها و آقایان همکاران گرامی در دوران رضاشاه کبیر مقرری قضات دادگستری بیش از دیگران بود. بعد از هجوم بیگانگان و بالا رفتن هزینه زندگی تناسب بین مقرری قضات و هزینه زندگی بهم خورد بجای اینکه دولت خود بفکر ترمیم مقرری قضات باشد، خود آنها ناچار شدند فعالیت شدید نمایند و در سال ۲۵۱۹ شاهنشاهی نمایندگان مجلس و روزنامه نگاران اجتهاد کنند شرح دهند که کار قضاء مشکل است. قاضی طبیعت شغلیش طوری است که نمی‌تواند شغل دیگری را یدک بکشد. باید از حیث تقوی سرمشق دیگران باشد از

صنایات بپرهیزد زیرا کسیکه تجاخر در مستی و منافی عفت به عین را مجازات میکند مسلماً خودش باید بری از آنها باشد. قاضی حقوقی باید علاوه بر تحصیل کلاسیک هر روز به مطالعه بپردازد تا بتواند در تطبیق موارد با مواد مسلط باشد در بسیاری موارد اجتهاد کند قاضی در امر جزائی چه در مقام بازپرسی که مواجه با انواع جرائم از قبیل قتل و ضرب و جرح است و چه بهنگام صدور رأی در دادگاه جنحه بحسب و در دادگاه جنائی باعدام و حبس ابد همیشه در زیر فشار وجدان و خواهش‌ها و اعمال نفوذ زورمندان و بلندپایگان قرار دارد. قضات دیوان کیفر چه بازپرسان و چه قضات دادگاهها گاه با کارمند مفولک مختلس سه هزار تومانی و گاه با بلندپایگان زیان زننده سیصد میلیونی سروکار دارند معلوم است در هر دو حال در پیشگاه وجدان و فشار جانبی چه قدر باید حساس و مقاوم باشند و جناب وزیر دادگستری بارها گفتم و باز تکرار میکنم در کنار خانه انصاف و شورای داورى با همه وسعت صلاحیت میبایست بستگاه قضاء توجه کامل نمائید تا بهدنی که دارید و آن دستگاه قضاء سالم و تواناست برسید. برای رسیدن باین هدف تجدیدنظر در قانون استخدام قضات که متضمن تأمین مقام معنوی و مادی قضات باشد باید در رأس قرار گیرد شما بهتر از هر کس مطلع میباشید اگر در گذشته مقرری قضات قابل توجه بود امروز ۵۸۰۰ تومان

برای رتبه ۱۱ قضائی و با افزایش در مهرماه حدود ۶۶۰ تومان در مرتبه‌ای پائین تر از مقامات اداری قرار دارد بنابراین یک قاضی بعد از چهار سال کار طاقت فرسا و احراز ریاست شعبه دیوان کشور با این مبلغ ناچیز باید بازنشسته شود. آیا دنیا با قاضی چنین رفتاری دارد. تأمین مسکن قضات با این گرانی کرایه مسکن چیزی نیست که بشود نادیده گرفت. ناگفته نماند کارکنان اداری دادگستری ابزار کار اصلی دادگستری هستند و برای ترمیم حقوق آنها باید راه نوی در پیش گرفت، بازگران تهیه مقدمات کار و انجام کار آراء قضائی با کارکنان دادگستری است تا زمانیکه وضع مادی آنان اصلاح نشود و تأمین مسکن برای آنها نگردد نمی‌توان باحقوق حق و عدالت قضائی که مطرح نظر شاهنشاه آریامهر است رسید. (اجاست) رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهنش میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجدد به مجلس ستا فرستاده می‌شود آقای دکتر کیانیور بفرمائید.

دکتر کیانیور (وزیر دادگستری) - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم مجلس شورای ملی. جادارد عرض سپاس کنم از تصویب لوایح خانه انصاف و اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری و از اینکه این لوایح در کمیسیون دادگستری با پیشنهادهای متعددی که ارائه و مطرح شد که این خود نشانه علاقه و توجه خاصی است نسبت به مسائل قضائی که در قوه مقننه وجود دارد و ما باید از این حیث بخودمان بیاییم. بنده از طرف کلیه کارکنان قضائی و اداری وزارت دادگستری وظیفه دارم تشکر کنم از مراجع و توجهی که نمایندگان مجلس شورای ملی نسبت به مسائل قضائی داشته و دارند. همانطور که استحضار دارید این لایحه بخصوص لایحه اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری، همانطور که آقای دادفر فرمودند بهر ماده‌اش یک مسئله جداگانه‌ای را مطرح میکند و یک لایحه یک بعدی نبسود بلکه لایحه‌ای بود که دست دادگستری را در مقداری از برنامه‌های رفاهی باز میگردد و امکان تأمین نیروی انسانی بسامدهد و دادرسی‌ها دقیق تر و سریعتر انجام می‌گیرد. بهر صورت وظیفه دارم از اعضاء محترم کمیسیون دادگستری و از جناب آقای دکتر موسوی ریاست کمیسیون دادگستری تشکر کنم. ضمناً در زمینه آئین دادرسی کیفری و قوانین مدنی هم ده کمیته تشکیل شده است و

دارند در این مورد و امور حسبی و غیره بررسی می کنند و این امیدواری وجود دارد که در ظرف ماه های آینده این لوائح را یکی پس از دیگری خدمتتان تقدیم کنیم. از اینکه جناب آقای رئیس بمن فرصت سخن گفتن دادند تشکر می کنم. (احسنت)

۸ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اساتنامہ شرکت ملی نفت ایران و ابلاغ بدولت.

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به اساتنامہ شرکت ملی نفت ایران مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۲۵۳۶/۳/۱۰ با حضور آقای دکتر شادمان وزیر مشاور لایحه اساتنامہ شرکت ملی نفت ایران را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب گردیده و در مجلس سنا اصلاح شده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

فصل اول - کلیات و سرمایه

ماده ۱ - شرکت ملی نفت ایران که بموجب قانون مورخ نهم اردیبهشت (۱۳۳۰) ۲۵۱۰ تأسیس گردیده و در این اساتنامہ از این پس شرکت نامیده میشود، شرکت سهامی است که عملیات خود را با توجه بوظایف و حقوق و اختیارات مقرر در قانون نفت مصوب هشتم مرداد (۱۳۳۳) ۲۵۳۳ و سایر قوانین خاص مربوط به نفت و گاز و پتروشیمی بموجب این اساتنامہ و طبق اصول بازرگانی اجرا مینماید.

ماده ۲ - مرکز اصلی شرکت تهران است و شرکت میتواند شعب یا نمایندگی هائی برای اجرای عملیات مقرر در این اساتنامہ در داخل و خارج کشور تأسیس نماید.

ماده ۳ - سرمایه شرکت یکصد میلیارد ریال است که منقسم به ده هزار سهم ده میلیون ریالی بانام بوده و پنجاه درصد آن پرداخت گردیده است.

صاحب سهام متعهد است که قسمت پرداخت نشده سرمایه را به تقاضای هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی پرداخت کند.

افزایش سرمایه منوط به پیشنهاد هیئت مدیره و

تأیید مجمع عمومی و تصویب نهائی هیأت وزیران خواهد خواهد بود.

کلیه سهام شرکت متعلق بدولت ایران و غیر قابل انتقال است.

فصل دوم - موضوع - وظایف - حقوق و اختیارات شرکت.

ماده ۴ - موضوع شرکت عبارت است از اعمال حق مالکیت ملت ایران نسبت به منابع نفتی و گازی سرتاسر کشور و فلات قاره و اشتغال بعملیات صنعت نفت و گاز و پتروشیمی و صنایع وابسته در داخل و خارج کشور بشرح زیر:

الف - تفحص و نقشه برداری و اکتشاف و استخراج و حمل و نقل و تصفیه نفت خام و گاز طبیعی و هیدروکاربورهای طبیعی دیگر اعم از مایع و جامد (باستثنای ذغال سنگ) و ساختن و عمل آوردن هرنوع فرآورده های اصلی نفتی از قبیل گاز و گازمایع و انواع مشتقات گاز و اقسام بنزین و اقسام نفت سفید و نفت گاز و نفت های سوخت و قیرو اسفالت و هرنوع مواد نفتی که تولید نیرو نمایند. همچنین هرگونه عملیات بمنظور قابل عرضه کردن مواد مذکور و حمل و نقل و پخش و صدور و فروش آنها در داخل و خارج کشور.

اشتغال با مرفوق الذکر در سراسر کشور و فلات قاره منحصرأ بعهدہ شرکت میباشد مگر در مواردیکه بموجب قوانین جداگانه مشارکت مؤسسات دیگر در بعضی از این امور تجویز شده و یا بشود و در این صورت شرکت نظارت کامل در حسن جریان امور مزبور بعمل خواهد آورد.

ب - ساختن فرآورده های فرعی و مشتقات نفت از قبیل روغن موتور و گریس و پارافین و وازلین و حمل و نقل و پخش و صدور و فروش آنها در داخل و خارج کشور.

اشتغال اشخاص و مؤسسات خصوصی باین امور در هر مورد منوط بموافقت شرکت و تحصیل پروانه مخصوص از وزارت صنایع و معادن خواهد بود و شرکت بمنظور تطبیق اینگونه فرآورده ها با استانداردهای ملی پابین المللی نظارت لازم را اعمال خواهد کرد و تعیین قیمت این فرآورده ها برای عرضه در بازار داخلی توسط وزارت صنایع و معادن و وزارت بازرگانی با مشورت شرکت صورت خواهد گرفت.

توسعه منابع نفت خام و گاز طبیعی همچنین مشارکت برای ایجاد پالایشگاه در داخل کشور مشمول مقررات قانون نفت خواهد بود.

قراردادهائی که بمنظور تولید و پخش و حمل و نقل و تصفیه و صدور و فروش فرآورده های گازی و پتروشیمی بین یکی از شرکتهای فرعی شرکت با اشخاص و مؤسسات ایرانی یا خارجی منعقد می شود پس از تصویب مجمع عمومی شرکت فرعی مربوط و یا رعایت مقررات قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی قابل اجراء خواهد بود.

شرکت با تصویب مجمع عمومی میتواند هر یک از شرکتهای وابسته را که برای فعالیت در رشته های صنایع نفت، پتروشیمی و گاز ایجاد میشود (بشرط آنکه مالکیت بیش از پنجاه درصد سهام آنها متعلق بشرکت باشد) از مزایائی که بموجب این اساتنامہ جهت شرکت مقرر شده است برخوردار نماید. شرکتهای فرعی شرکت که تحت قوانین ایران تشکیل گردد از کلیه معافیتها و مزایای مقرر در این اساتنامہ بهره مند خواهند بود.

مؤسسات و اشخاص خارجی (اعم از حقیقی یا حقوقی) که در اجرای عملیات موضوع این ماده با شرکت یا شرکتهای فرعی آن قرارداد منعقد مینمایند بشرط معامله متقابل از شمول تبصره ۴ ماده ۴ قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی و بند ج ماده یک آئین نامه اجرای قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی مصوب کمیسیونهای مجلسین مستثنی خواهند بود.

در مورد هر قرارداد نفتی که دولت نیز علاوه بر شرکت بعنوان طرف اول آنرا امضاء کرده است شرکت بعنوان نماینده دولت عمل خواهد کرد.

مجامع عمومی شرکتهای فرعی گاز و پتروشیمی میتوانند برحسب اقتضا اصلاحات و تغییرات لازم را در قرارداد های مشارکتی که مقدم بر تاریخ تصویب این اساتنامہ بموجب قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب تیرماه ۱۳۴۴ (۲۵۲۴) و قانون توسعه صنعت گاز مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ (۲۵۳۱) منعقد گردیده و به تصویب مقامات مقرر در آن قوانین رسیده است بعمل آورند. اصلاحات و تغییرات مزبور با توجه به ماده ۲ قانون نفت مصوب ۸ مرداد ۱۳۵۳ (۲۵۳۳) بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد. شرکتهای فرعی مذکور گزارش اینگونه اصلاحات و تغییرات را ظرف مدت سه ماه از تاریخ تأیید از طریق دولت به

در صورتیکه اشخاص و مؤسسات که بموجب قسمت اخیر بند فوق اقدام به تهیه فرآورده های فرعی و مشتقات نفتی میکنند ضمن عملیات خود مقداری از فرآورده های اصلی مذکور در بند الف فوق را که در انحصار شرکت است تولید کنند پخش و فروش و صدور مواد مذکور در هر مورد موکول با جاز مشرکت و طبق مقرراتی خواهد بود که شرکت ابلاغ کند.

ج - مراقبت و اهتمام مقتضی برای توسعه و پیشرفت صنعت نفت و صنایع وابسته بان از لحاظ علمی و فنی و بازرگانی و اقتصادی و غیره.

د - حفظ مخازن زیرزمینی نفت و گاز و هیدروکاربورهای دیگر و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از تلف شدن مواد مذکور و بهره برداری صحیح از ذخایر نفتی در سراسر کشور و فلات قاره.

ه - هرگونه فعالیت در رشته های صنعت پتروشیمی و صنعت گاز و صنایع وابسته به آنها.

و - مبادرت با اقدامات عمرانی و کشاورزی و دامداری در مواردی که در حوزه های عملیاتی شرکت لازم باشد.

ز - مبادرت بهرگونه فعالیت صنعتی و با بازرگانی دیگر با تصویب مجمع عمومی.

ماده ۵ - بمنظور تأمین مقاصد و انجام عملیات مذکور در ماده ۴ شرکت دارای حقوق و اختیارات زیر میباشد:

الف - ایجاد شرکتهای فرعی و شرکتهای وابسته و شعب و نمایندگیها در ایران و خارج از ایران یا انحلال آنها.

منظور از شرکت فرعی مذکور در این اساتنامہ شرکتی است که:

۱ - کلیه سهام آن متعلق به شرکت ملی نفت ایران باشد.

۲ - کلیه سهام آن متعلق بیک یا چند شرکتی باشد که کلیه سهام آن شرکت یا شرکتهای متعلق به شرکت ملی نفت ایران باشد.

منظور از شرکت وابسته مذکور در این اساتنامہ هر شرکتی است که قسمتی از سهام آن متعلق به شرکت ملی نفت ایران یا شرکتهای فرعی آن باشد.

ب - انعقاد قراردادهای همکاری و مشارکت با اشخاص و مؤسسات در داخل و خارج ایران همچنین خریداری و تملک سهام شرکتهای دیگر با حق فروش و انتقال آنها.

انعقاد قرارداد بمنظور اجرای عملیات اکتشاف و

مجلسین خواهند داد.

شرکت میتواند با تصویب مجمع عمومی بر حسب مصلحت و اقتضا در مورد بعضی از شرکت‌های فرعی و وابسته که در ساختن فرآورده‌های فرعی موضوع بند ماده ۴ ویا محصولات پتروشیمی فعالیت میکنند تا ۹۹ درصد سهام متعلق به خود را طبق قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی به کارکنان ایرانی، شرکت‌های مزبور ویا ایرانیان دیگر بفروشد برسانند.

ج - خرید و فروش و اجاره و استجاره هرگونه مال اعم از منقول و غیر منقول همچنین تحصیل هرگونه مال و یا حق که طبق قوانین کشوری بشرکت منتقل میگردد.

و اذکاری بلاعوض اموال شرکت به ادارات و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداریها همچنین مؤسسات فرهنگی و اجتماعی و خیریه و مذهبی که طبق قوانین ایران تشکیل شده‌اند منوط به تصویب هیئت مدیره خواهد بود.

د - گرفتن و دادن اعتبار و یا وام در داخل و یا خارج کشور بمنظور اجرای برنامه‌های شرکت.

دادن وام و اعتبار در خارج کشور و یا گرفتن وام و اعتبار از خارج کشور با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارائی و تصویب مجمع عمومی نمایندگان صاحب سهام خواهد بود.

اعطاء وام و اعتبار در داخل کشور در حدود بودجه مصوب شرکت خواهد بود.

ه - انجام مطالعات و تحقیقات و بررسیهای فنی و علمی و بازرگانی و اقتصادی.

و - خرید و اجاره و تأسیس و تکمیل و توسعه و تعمیر و اداره کارخانه‌ها و دستگاهها و تأسیسات و تهیه و ایجاد و اداره وسایل و تسهیلات حمل و نقل و ارتباط زمینی و دریائی و هوائی.

ایجاد و بکار انداختن راه آهن یا بندر و انواع سرویسهای مخابراتی باسیم و بی سیم و هواپیمائی در مواردیکه عملیات شرکت آید باید شرایط و ضوابط به اجازه قبلی دولت خواهد بود.

ز - اقدام به هرگونه عملیات برای استفاده از زمین‌هایی که در اختیار شرکت است بمنظور انجام مقاصد مذکور در این اساسنامه.

ح - انعقاد قراردادهای استخدام یا خدمات یا مشاوره با مؤسسات و اشخاص اعم از داخلی و یا خارجی.

ط - تملک و ثبت پروانه‌های اختراع و تحصیل حق استفاده و هرگونه اطلاعات درباره اختراعات و طرحها و طریقهای مربوط به صنعت نفت و صنایع وابسته به آن.

ی - انعقاد قرارداد با خریداران بمنظور صدور نفت خام و گاز و فرآورده‌های نفتی و مشتقات آن.

ک - شرکت میتواند در مواردی که مقتضی بداند برخی از عملیات خود را بوسیله نمایندگان و یا پیمانکاران بموقع اجرا بگذارد.

ماده ۴ - در هر مورد که اجرای عملیات شرکت ویا عملیات هر یک از شرکت‌های فرعی و وابسته آن مستلزم اعلام موافقت و یا انجام اقدامی از ناحیه دولت باشد شرکت پیشنهاد لازم را جهت صدور دستور مقتضی به نخست‌وزیر تقدیم خواهد نمود. لوایح مربوط به شرکت توسط نخست‌وزیر یا وزیر امور اقتصادی و دارائی به مجلسین تقدیم خواهد شد.

ماده ۷ - شرکت مجاز است که در مورد امور استخدامی و بازنشستگی و پس انداز و سایر امور کارگزینی کارمندان و آموزش و پرورش کارکنان خود آئین‌نامه‌های لازم را تدوین و پس از تصویب مجمع عمومی بموقع اجرا بگذارد. آئین‌نامه‌های مزبور برای شرکت‌های فرعی و وابسته نیز لازم‌الرعایه خواهد بود.

ماده ۸ - شرکت مجاز است در مواردیکه به تشخیص هیئت مدیره ایرانیانی که واجد شرایط و تجربیات لازم باشند یاقت نشوند و یا استفاده از خدمات آنان عملاً میسر نباشد نسبت باستخدام کارکنان خارجی با توجه بقوانین و مقررات مربوط بخود اقدام نماید. شرکت هرگونه برنامه آموزشی و کارآموزی که بمنظور تشکیل کادر مجهز لازم برای صنعت نفت و بی‌نیاز شدن صنعت مزبور از استخدام کارکنان خارجی مقتضی بداند تنظیم و بموقع اجرا خواهد گذارد.

ماده ۹ - شرکت و شرکت‌های فرعی آن از تسهیلات زیر استفاده خواهند نمود:

- الف - بدون تحصیل پروانه ولی با انجام تشریفات گمرکی آنچه را منحصرأً برای عملیات خود در ایران ضروری بداند از قبیل ماشین‌آلات کارخانه‌ها و اجزای آن افزار و ادوات و قطعات یدکی - مواد شیمیائی و مواد معدنی - مصالح ساختمانی و اثاثیه و وسائل حمل و نقل و وسائل ایمنی و آموزشی - وسائل مخابراتی - خطوط لوله و تلمبه - تجهیزات بارگیری و اسکله - تأسیسات بندری - وسائل آزمایشگاه - دارو و کلیه لوازم طبی بیمارستانها

و در مانگاها از خارج کشور وارد نماید.

شرکت‌های وابسته در مورد تحصیل پروانه ورود کالا از مقررات عمومی مملکتی استفاده خواهند نمود.

در مواردیکه دولت اخذ پروانه‌های مخصوص رامانند پروانه ورود مواد محترق و داروهای مخدر ضروری بداند شرکت تشریفات اخذ پروانه را انجام خواهد داد.

شرکت و شرکت‌های فرعی و شرکت‌های وابسته آن از مزایا و معافتهای مقرر در بند ج از ماده ۴ قانون تشویق صادرات و تولید مصوب ۱۳۳۳ (۲۰۱۳) و سایر قوانین مملکتی استفاده خواهند نمود. استفاده از معافیت مقرر در ماده ۹۷ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۸ (۲۰۲۸) در مورد طرحهای بخصوص منوط به پیشنهاد شرکت و تصویب وزارت امور اقتصادی و دارائی خواهد بود.

شرکت‌های وابسته که پیش از تاریخ تصویب این اساسنامه طبق قراردادهای مصوب مجلسین و یا قراردادهائی که باستناد قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب تیرماه ۱۳۴۴ (۲۰۲۴) و قانون توسعه صنعت گاز مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ (۲۰۳۱) منعقد گردیده است بکار برداخته‌اند کماکان از مزایا و معافتهای مقرر در قراردادهای مربوط بخود برخوردار خواهند بود.

ادارات گمرک ایران در ترخیص کالاهای وارداتی شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن حق اولویت قائل خواهند بود و کلیه تسهیلات لازم را در این باره فراهم خواهند آورد.

کالاهای مزبور بدون احتیاج به ارائه مدرک مربوط بمعافیت ترخیص خواهد شد و مدارک لازم در هر مورد حین یا پس از ترخیص به گمرک ارسال خواهد گردید.

شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن میتوانند کالاهائی را که با استفاده از معافیت گمرکی وارد نموده‌اند بیکدیگر انتقال دهند و این گونه انتقالات در حکم واردات مستقیم شرکت انتقال‌گیرنده تلقی میشود.

کالاهائیکه شرکت یا شرکت‌های فرعی و وابسته به آن وارد نموده و بعداً به آن احتیاج نداشته باشند نسبت به فروش آن در داخل یا صدور آن به خارج آزاد خواهند بود. و هرگاه کالاهای مذکور با معافیت از حقوق گمرکی وارد شده باشد فروش آن در داخل مشروط به پرداخت حقوق گمرکی است.

شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن مکلفند در مورد کالاهائیکه در داخل کشور تهیه میشود و از حیث و مقدار و نوع و مرغوبیت و مشخصات احتیاجات

آنها را مرتفع میکند از محصولات و مصنوعات کشور استفاده کنند.

ب - صادرات مواد نفتی از پرداخت حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض به دولت و ادارات محلی و شهرداریها معاف خواهد بود ولی شرکت اظهارنامه‌هایی را که برای آمار گمرکی لازم است و تهیه و به گمرک محل تسلیم خواهد کرد.

ماده ۱۰ - مالیات بردرآمد شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن برپاسا نرخ و مقررات قانونی مربوط به مالیات بردرآمد شرکت‌های نفتی از سود ویژه وصول خواهد شد و هیچگونه مطالبه دیگری از شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن تحت عنوان مالیات و یا عوارض و حقوق و غیره زائد بر آنچه طبق مقررات قانونی از شرکت‌های نفتی قابل وصول باشد جایز نخواهد بود.

منافع شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن از فعالیت‌های غیرنفتی مشمول مقررات عمومی مالیاتی کشور خواهد بود.

تبصره ۱ - حقوق و عوارضی که طبق قوانین از طرف مقامات دولتی یا محلی درازای خدمات مورد درخواست شرکت یا شرکت‌های فرعی و وابسته آن و یا خدماتیکه معمولاً برای عامه انجام میشود مطالبه میگردد از شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن نیز قابل وصول است.

تبصره ۲ - وجوه صندوق بازنشستگی و پس انداز کارکنان ایرانی صنعت نفت و مستمری بازنشستگی کارمندان صنعت نفت از هرگونه مالیات معاف است.

بهره متعلق به وجوه صندوق بازنشستگی و پس انداز نزد بانکهای ایرانی همچنین بهره متعلق بر وام‌هایی که از محل وجوه مزبور به کارمندان صنعت نفت و یا بخود شرکت و شرکت‌های فرعی و وابسته آن داده میشود نیز از مالیات معاف است.

ماده ۱۱ - شرکت میتواند هزینه و تعهدات ارزی خود را در داخل و خارج کشور در حدود بودجه مصوب از درآمدهای ارزی خود بپردازد.

شرکت در اول هر سال موافقت مقامات قانونی نظارت برارز را برای استفاده از اعتبارات ارزی سالانه خود یکجا تحصیل و صورت هزینه‌های ارزی را هر سه ماه یکمرتبه بمقامات مذکور و خزانه تسلیم خواهد نمود.

ماده ۱۲ - هرگاه زمین‌هایی برای انجام عطیات مقرر در این اساسنامه مورد احتیاج شرکت واقع شود به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف - در مورد اراضی موات حیات و تملک آن از طرف شرکت مجاز و تابع احکام کلی است.

ب - در صورتیکه زمین مورد احتیاج بایر و متعلق به دولت باشد برحسب پیشنهاد شرکت و تصویب هیئت وزیران مجاناً بشرکت واگذار میشود. در صورتیکه احتیاج شرکت به زمینی که بدین طرز تحصیل کرده باشد رفع شود شرکت بدون اجازه دولت حق انتقال آنرا بغير نخواهد داشت و باید آنرا بلاعوض مسترد دارد.

تشریفات ثبتی این قبیل اراضی در صورتیکه قبلاً انجام نشده باشد از طرف دولت انجام خواهد گرفت.

ج - زمینهای دایر متعلق بدولت در مقابل پرداخت بهای عادلانه آن به شرکت انتقال داده خواهد شد. هرگاه احتیاج شرکت از زمینی که از دولت خریداری کرده رفع شود باید مراتب را کتباً بدولت اعلام و زمین مزبور را برای فروش بدولت پیشنهاد کند. در صورتیکه دولت مایل بخرید زمین مزبور باشد شرکت آنرا در مقابل بهای عادلانه بدولت واگذار خواهد کرد. هرگاه ظرف ششماه از تاریخ پیشنهاد فروش دولت زمین را خریداری نکند شرکت در فروش آن به غیر آزاد خواهد بود.

استفاده از اراضی موضوع این بند پس از رفع نیاز شرکت در اجرای برنامه های تأمین مسکن برای

کارکنان ایرانی صنعت نفت بلا مانع است.

در مورد اراضی مشمول این بند که پیشنهاد فروش آن بدولت داده میشود دولت در صورتیکه خود مایل بخرید نباشد ممکن است استفاده از حق خود را بشهرداری یا مؤسسه عمومی دیگر واگذار کند و در اینصورت زمین در مقابل بهای عادلانه بشهرداری یا مؤسسه عمومی که دولت تعیین کند انتقال داده خواهد شد.

د - در مواردیکه شرکت برای انجام عملیات خود احتیاج به اراضی اعم از دائر و بایر متعلق به اشخاص همچنین آبیه و تأسیسات و اعیانیهای موجود در زمینهای مزبور داشته باشد بطریق زیر عمل خواهد شد:

۱ - تشخیص اینکه اراضی و مستعدمات موجود در آن مورد نیاز شرکت میباشد یا هیئت مدیره شرکت است.

۲ - شرکت وضع ثبتی اراضی (اعم از عرصه و اعیان) مورد نیاز عملیات خود را از ثبت محل استعلام خواهد خواهد کرد و اداره ثبت مکلف است حداکثر ظرف پانزده روز وضع ثبتی و شماره پلاک ملک را تعیین و اعلام دارد

و در صورتیکه تشریفات ثبتی ملک خاتمه یافته باشد نام مالک و یا مالکین و مقدار سهم هر کدام و اقامتگاه آنانرا تعیین و گواهی نامه لازم را صادر و بشرکت تسلیم نماید.

۳ - در صورتیکه ملک مورد اختلاف بوده و بایه ثبت نرسیده و یا تشریفات ثبتی آن خاتمه نیافته و یا مالک و یا مالکین حاضر به فروش نشوند و یا هرگاه بین شرکت یا مالک یا مالکین برای خرید اراضی و اعیانها از لحاظ قیمت یا مال الاجاره و حق پیشه و کسب توافق حاصل نشود شرکت ضمن ارسال دادخواستی متضمن رونوشت مصوب هیئت مدیره مبنی بر لزوم تحصیل آن و رونوشت گواهی ثبتی و ۳ نسخه نقشه زمین مورد نیاز و با معرفی کارشناس خود از هیئت سه نفری مرکب از دادستان کل کشور - وزیر کشور و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و یا نمایندگان آنها درخواست خواهد کرد که برای تعیین قیمت عادلانه ملک اقدام کند.

۴ - هیئت سه نفری حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ وصول دادخواست شرکت برای انتخاب دوفرد کارشناس دیگر بدین شرح اقدام خواهد کرد.

دو نفر هیئت سه نفری بمالک یا مالکین اخطار میکند که ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اخطار به کارشناس خود را معرفی و برگ قبولی او را ظرف همین مدت بدو نفر هیئت تسلیم کند.

کارشناس سوم را هیئت سه نفری تعیین خواهد کرد. در صورت انقضای مدت ده روز و عدم معرفی کارشناس و یا عدم ارسال برگ قبولی کارشناس از طرف مالک و یا مالکین، کارشناس مزبور نیز توسط هیئت سه نفری تعیین خواهد شد.

۵ - در صورتیکه اقامتگاه یا محل کار مالک یا مالکین مشخص نباشد ابلاغ اخطار به اقامتگاه مالک یا مالکینی که طبق گواهی اداره ثبت تعیین شده باشد معتبر خواهد بود.

۶ - در صورتیکه ملک مشاع یا مالکین آن متعدد باشند کارشناس توسط اکثریت مالکین تعیین خواهد شد و در صورتیکه اکثریت حاصل نشود کارشناس توسط هیئت سه نفری انتخاب خواهد شد.

۷ - دستمزد و هزینه ایاب و ذهاب و فوق العاده روزانه کارشناسان بجزای آنکه از طرف هیئت سه نفری تعیین گردد بوسیله شرکت و از طریق دفتر سه نفری پرداخت خواهد شد.

۸ - کارشناسان مکلفند حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انتخاب قیمت عادلانه اراضی و اعیانیهای مورد نیاز عملیات شرکت را که برحسب مورد ممکن است شامل حق پیشه و کسب و کار یا هر نوع حق قانونی دیگر هم باشد باتفاق یا با اکثریت آراء بر اساس بهای اراضی مشابه یا مجاور و بدون در نظر گرفتن منابع نفتی و نوع استفاده ای که منظور شرکت میباشد و به بهای قبل از تاریخ تصویب هیئت مدیره شرکت تعیین و به دفتر هیئت سه نفری اعلام کنند.

۹ - دفتر هیئت سه نفری بهای عادلانه تعیین شده از طرف کارشناسان را بشرکت ابلاغ خواهد کرد. در صورتیکه مالک یا مالکین یا بهای تعیین شده موافقت کنند انتقال زمین به بهای مزبور بعمل خواهد آمد و در غیر اینصورت شرکت قیمت تعیین شده را بصندوق دادگستری تودیع و قبض دریافتی را به دفتر هیئت سه نفری ارسال خواهد داشت.

هیئت سه نفری ظرف پنج روز از تاریخ تسلیم قبض مذکور تصمیم لازم دائر به الزام مالک و یا مالکین به تنظیم سند انتقال را صادر و بطرفین ابلاغ خواهد کرد و در صورتیکه مالک یا مالکین ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم هیئت از امضاء سند خودداری کنند بدستور دادستان کل کشور، از طرف دادستان شهرستان محل وقوع ملک ظرف مدت پانزده روز سند انتقال ملک امضاء و عرصه و اعیان مورد تصمیم بموجب صورتجلسه ای از طرف دادستان شهرستان بنماینده شرکت تحویل خواهد شد.

در این مورد هر وقت مالک و یا مالکین حاضر بدریافت قیمت ملک خود گردیدند دفتر هیئت سه نفری پس از اعلام بشرکت حواله پرداخت قیمت را بصندوق دادگستری صادر خواهد کرد همچنین است در مورد املاک مندرج در شرح (۱۱) زیر که پس از مشخص شدن مالک و انتقال ملک به شرکت حواله پرداخت وجه بنام او صادر میگردد.

۱۰ - در موارد فوری شرکت میتواند بلافاصله پس از انجام تشریفات ارزیابی و تودیع بهای ملک در صندوق دادگستری عرصه و اعیان مورد نیاز خود را بموجب صورتجلسه با حضور نماینده دادستان شهرستان محل وقوع ملک تصرف کند. ابلاغ تصمیم هیئت سه نفری به مالک یا مالکین و انجام تشریفات تنظیم سند انتقال بشرح مقرر در این بند پس از تصرف ملک مورد نیاز بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

۱۱ - در مورد املاکی که مالکیت آن مورد اختلاف بوده و بایه ثبت نرسیده و یا تشریفات ثبتی آن ملک انجام نگرفته و بادسترس بمالک و یا مالکین نباشد تعیین کارشناس مالک و یا مالکین آن بعهده هیئت سه نفری خواهد بود و پس از تعیین قیمت ملک و تودیع در صندوق دادگستری و صدور تصمیم لازم از طرف هیئت سه نفری بنا بدستور دادستان کل سند انتقال را دادستان محل وقوع ملک ظرف مدت پانزده روز امضاء کرده بموجب صورتجلسه بشرکت تحویل خواهد داد.

در صورتیکه دولت مالک اراضی مورد اختلاف شناخته شود سند مالکیت بنام دولت صادر گردد و وجوه تودیعی بابت قیمت اراضی بایر به شرکت مسترد خواهد شد.

۱۲ - اقامه دعوی شخص ثالث و یا دعوی متقابل موجب تأخیر در انجام مقررات این ماده نخواهد بود و هیئت سه نفری باید در هر مورد تشریفات کارشناسی و تودیع بها و صدور حکم را ظرف مواعیدیکه بشرح فوق تصریح گردید است انجام دهد.

۱۳ - در مورد املاک مندرج در قسمت اول شرح (۱۱) ادارات ثبت مکلفند پس از ابلاغ رأی هیئت سه نفری نسبت به تفکیک اراضی موضوع رأی بر اساس نقشه شرکت اقدام و صورتجلسه تفکیکی را جهت تنظیم سند انتقال به دفتر اسناد رسمی حوزه ثبت مربوط ارسال دارند. ماده ۱۳ - هرگاه بدرخواست ذینفع و تأیید هیئت سه نفری اراضی و اعیانیهای مورد ارزیابی محل سکونت مالک باشد ده درصد و در صورتیکه سمرعاشه منحصر مالک باشد پانزده درصد و در صورتیکه محل سکونت و سمرعاشه منحصر او باشد بیست و پنج درصد اضافه بر بهای عادلانه پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ - درباره املاک مزروعی مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی مورد احتیاج شرکت وزارت تعاون و امور روستاها ظرف یکماه از تاریخ درخواست شرکت اجازه تجزیه و فروش آن املاک را خواهد داد. ضمناً در مواردیکه مساحت اراضی مزروعی مورد احتیاج بقدری باشد که زارعین بکوج کردن شوند شرکت علاوه بر قیمت ملک که پرداخت می کند بیست و پنج درصد قیمت را هم بوسیله وزارت تعاون و امور روستاها بین زارعین و پانزده درصد بین خوش نشینان و برزرگانیکه محل سکونت خود را ترک میکنند به نسبت تعداد عائله تحت تکفل آنان با حضور فرماندار یا بخشدار محل تقسیم خواهد کرد.

تبصره ۲ - در مورد املاک موقوفه و یا املاکی که

شرکت بخواهد بطریق اجاره از آن استفاده و یا حق ارتفاق تحصیل کند اگر برای تعیین میزان اجاره و حق ارتفاق بین شرکت و طرف مقابل توافق نشود هیئت سه نفری بترتیب مندرج در بند (د) ماده ۱۲ اقدام و میزان اجاره و یا حق ارتفافی را تعیین و رأی بتنظیم سند اجاره و یا تفویض حق ارتفاق صادر خواهد کرد که در صورت امتناع مالک و یا مالکین و همچنین متولی یا متولیان یا نماینده اوقاف بدستور دادستان کل سند اجاره و اعطاء حق استفاده از طرف دادستان شهرستان محل وقوع ملک امضاء و زمین و اعیانهای مورد لزوم بموجب صورتجلسه بشرکت تحویل خواهد شد.

تبصره ۳ - در مورد املاک موقوفه مزروعی زارعین مستأجر این املاک مکلفند اراضی مورد احتیاج شرکت را در مقابل مال الاجاره ای که بشرح مذکور در این شق تعیین خواهد شد به اجاره شرکت واگذار نمایند. در صورتیکه زارعین مستأجر این املاک ناگزیر بترك اراضی زراعتی گردند بشرح مقرر در تبصره یک این ماده درباره آنان رفتار خواهد شد و چنانچه خساراتی به زراعت یا مستحدثات آنان وارد شود میزان حقوق و خسارات توسط وزارت تعاون و امور روستاها تعیین و بوسیله شرکت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۴ - در مواردیکه به تشخیص و تصویب هیات مدیره شرکت ضرورت عملیات ایجاب کند که زمینی برای عملیات به قید فوریت در اختیار شرکت قرار گیرد شرکت وسیله یک نفر کارشناس رسمی دادگستری بهای عادلانه زمین مورد نیاز را تعیین و بصندوق دادگستری تودیع خواهد کرد و مراتب را به اطلاع دادستان شهرستان محل وقوع زمین خواهد رسانید.

دادستان شهرستان محل وقوع زمین ظرف ده روز زمین مزبور را به تصرف شرکت خواهد داد.

کلیه تشریفات دیگر مقرر در این ماده و مواد ۱۲ و ۱۴ از قبیل تقدیم دادخواست به هیئت سه نفری و ارجاع امر به کارشناس و تعیین قیمت قطعی و غیره در مورد این اراضی بلافاصله پس از تصرف بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره ۵ - در مورد اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که برای عبور لوله های نفت و گاز و انواع دیگر مواد نفتی یا ایجاد شبکه مخایرانی و حریم آنها مورد احتیاج شرکت باشد با توجه به مفاد تبصره ۵ این ماده عرصه و اعیان از طرف شرکت تصرف شده و مورد استفاده

قرار خواهد گرفت و فقط قیمت اعیانی از بین رفته و خسارت وارده با توافق صاحبان آن و در صورت عدم توافق بشرح بند (د) ماده ۱۲ تعیین و پرداخت میگردد.

تبصره ۶ - شرکت در معدوم کردن اعیانهای موجود در مسیر و حریم خطوط لوله پس از تودیع قیمت عادلانه بشرح مندرجه در این ماده مختار است.

تبصره ۷ - اراضی خارج از محدوده خدماتی شهرداری هر شهر جزو زمین های خارج از محدوده آن شهر محسوب میشود.

تبصره ۸ - عرض مسیر و حریم خطوط لوله شرکت از چهل متر تجاوز نخواهد کرد مگر در موارد استثنائی که طبق تصویب هیئت وزیران مقتضیات عملیاتی و ملاحظات ایمنی تجاوز از این حد را ایجاب کند.

مفاد ماده واحده مصوب تیرماه ۱۳۰۰ (۲۵۳۰) دایر بر منع ساختمان و ایجاد بنا در طرفین خطوط انتقال گاز بقوت خود باقی خواهد بود.

ماده ۱۴ - هرگونه تصرف از طرف اشخاص در اراضی که بموجب مقررات این اساسنامه برای خطوط لوله یا سایر تأسیسات نفتی تحصیل شده است اعم از احداث بنا یا غرس اشجار و یا زراعت و غیره ممنوع میباشد و شرکت مجاز است این قبیل اعیانها و مستحدثات را با حضور نماینده ژاندارمری یا شهربانی یا یخشداری که دعوت خواهد نمود منهدم نماید و اشخاص حق هیچگونه ادعا و مطالبه خسارتی از این بابت علیه شرکت نخواهند داشت.

تبصره ۱ - در تمام موارد مذکور در این ماده و مواد ۱۲ و ۱۳ برای اثبات عدم انجام تشریفات ثبتی یا اختلاف در مالکیت اراضی گواهینامه اداره ثبت محل و نسبت بعدم دسترسی بمالک اعلام شرکت که متکی به نشر آگهی در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و یک روزنامه کثیرالانتشار باشد کفایت خواهد کرد.

تبصره ۲ - در مورد تمام یا قسمتی از املاک که مورد نیاز عملیات شرکت بوده و در رهسرن یا بیع شرط هستند در صورتیکه مالک برای پرداخت بدهی و امضاء سند انتقال حاضر نشود و دادستان شهرستان مأمور

امضاء سند انتقال گردد بستانکار میتواند به هیئت سه نفری مراجعه و بطلب اراضی که مورد این حکم قرار گرفته طلب خود را از محل وجه سپرده مطالبه و دریافت دارد سندی مبنی بر ابطال یا اصلاح سند رهنی یا شرطی و وصول وجه تودیع شده بدهد و در این مورد که طلب بستانکار

در صندوق دادگستری سپرده شده است امضاء سند انتقال از طرف دادستان شهرستان بمعامله معارض محسوب نمیکردد. هرگاه مبلغ سند رهنی یا شرطی بیش از مبلغ ارزیابی شده باشد شرکت نسبت به مازاد مسئول نخواهد بود.

تبصره ۳ - پرداخت هزینه دفتر سند انتقال بعهده طرفین است و سایر هزینه های آن بعهده مالک میباشد و در مواردیکه دادستان سند انتقال را امضاء مینمایم تمام مخارج وسیله شرکت پرداخت و با ارائه مدارک مربوطه هیئت سه نفری آنچه را که بحساب مالک پرداخت نموده است از محل وجه سپرده مسترد خواهد داشت.

تبصره ۴ - در اجرای هر یک از موارد مندرج در این ماده و مواد ۱۲ و ۱۳ اعم از ارزیابی و پرداخت بهای املاک و اراضی مورد نیاز شرکت باید حقوق زارعین بر اساس قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بانظر وزارت تعاون و ایوروستاها تعیین و از بهای ملک کسر و به زارعین پرداخت گردد.

ماده ۱۵ - شرکت میتواند در حوزه عملیات و برای مصارف خود در اراضی بایر متعلق به دولت یا بلامالک از آب همچنین از هر نوع سنگ و خاک و شن و ماسه و سنگ آهک و سنگ گچ و مصالح ساختمانی دیگر بدون پرداخت حقوق دولتی و با رعایت تبصره ۱ ماده ۱۰ این اساسنامه طبق مقررات مربوط استفاده کند. اگر عمل شرکت برای استفاده از مواد مذکور موجب ضرر شخص ثالث گردد شرکت باید جبران خسارت را به تشخیص کارشناس منتخب طرفین بکند ولی در هر صورت شخص ثالث نمیتواند مانع عملیات شرکت بشود.

فصل سوم - ارکان شرکت

ماده ۱۶ - ارکان شرکت عبارتند از:

مجمع عمومی نمایندگان صاحب سهام.

هیئت مدیره و مدیرعامل.

هیئت عالی بازرسی.

قسمت اول - مجمع عمومی نمایندگان صاحب سهام

ماده ۱۷ - نمایندگان صاحب سهام در مجمع عمومی عبارتند از:

۱- نخست وزیر.

۲- وزیر امور اقتصادی و دارائی.

۳- وزیر نیرو.

۴- وزیر صنایع و معادن.

۵- وزیر کار و امور اجتماعی.

۶- وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه.

۷- یک وزیر دیگر بانخاب نخست وزیر.

تبصره - ریاست جلسه مجمع عمومی با نخست وزیر و در غیاب او بایکی از وزرای حاضر در جلسه یا تعیین قبلی نخست وزیر خواهد بود.

ماده ۱۸ - جلسات مجمع عمومی در مرکز شرکت در تهران با حضور رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و یا قائم مقامی که از طرف او بدین منظور تعیین و معرفی خواهد شد تشکیل میشود.

تبصره - مجمع عمومی در تیرماه هر سال برای رسیدگی به ترازنامه و در آبانماه همانسال بمنظور رسیدگی و تصویب بودجه بطور عادی تشکیل میگردد و تا موقعیکه نسبت بموضوع مندرج در دستور جلسه تصمیمی اتخاذ نشده جلسات همچنان ادامه خواهد داشت و در جلسات مذکور اضافه بر ترازنامه و بودجه ممکن است برحسب پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل یا طبق نظر ریاست مجمع عمومی موضوعات دیگری نیز در دستور مذاکرات قرار گیرد.

ماده ۱۹ - مجمع عمومی در هر موقع بنا به تصمیم رئیس مجمع یا بدخواست رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و یا قائم مقامی که از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل تعیین و معرفی شده باشد بطور فوق العاده تشکیل خواهد شد.

ماده ۲۰ - دعوت برای تشکیل مجمع عمومی بطور عادی یا فوق العاده از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت بعمل میآید. در صورتیکه رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل اقدام به دعوت مجمع عمومی ننمایند رئیس مجمع عمومی رأساً اعضاء مجمع عمومی را دعوت خواهد نمود.

تبصره ۱ - دستور جلسه مجمع عمومی در دعوتنامه قید خواهد شد.

تبصره ۲ - اعضای اصلی و علی البدل هیئت مدیره و اعضای هیئت عالی بازرسی میتوانند بدون داشتن حق رأی در جلسات مجمع عمومی نمایندگان صاحب سهام شرکت نمایند.

ماده ۲۱ - جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل پنج نفر رسمیت خواهد یافت و برای اعتبار تصمیمات در هر مورد چهار رأی موافق ضرورت دارد.

تبصره - مجمع عمومی بکنفر را به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل به سمت دبیر مجمع عمومی انتخاب خواهد نمود صورت جلسات مجمع عمومی پس از تصویب در پرونده مخصوص نگاهداری خواهد شد. صورت

جلسات تصویب شده باید با مضای رئیس مجمع عمومی برسد.

ماده ۲۲- وظایف مجمع عمومی برقرار زیر است:

الف - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به تراژنامه و حساب سود و زیان شرکت با توجه بگزارش سالانه هیئت مدیره و گزارش هیئت عالی بازرسی که باید لااقل دو هفته قبل از تشکیل جلسه در اختیار کلیه اعضاء مجمع عمومی قرار گیرد.

ب - بررسی و تصویب برنامه عملیات و فصول و ارقام کلی بودجه هزینه های جاری و نیز بررسی و تصویب هزینه های سرمایه ای شرکت.

بودجه پیشنهادی باید لااقل دو هفته قبل از تشکیل جلسه از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل برای کلیه اعضاء مجمع عمومی فرستاده شود.

ج - اظهار نظر نسبت به هرگونه پیشنهاد راجع باصلاح یا تغییر مواد اساسنامه شرکت که برای اخذ تصمیم نهائی و تقدیم به قوه مقننه بدولت تسلیم خواهد شد پیشنهاد اصلاح یا تغییر اساسنامه باید از طرف رئیس مجمع و یا رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت یا لااقل دو نفر از اعضاء مجمع عمومی بعمل آید.

د - اتخاذ تصمیم نسبت بافزایش سرمایه و پیشنهاد تصویب آن بدولت.

ه - پیشنهاد یک نفر از افراد واجد صلاحیت به هیئت وزیران جهت انتخاب بسمت رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت. و انتخاب اعضاء علی البدل هیئت مدیره به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت.

ز - انتخاب رئیس و اعضاء هیئت عالی بازرسی.

ح - تعیین خط مشی عمومی شرکت.

ط - اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع عمومی نمایندگان صاحب سهام قرار گیرد.

ی - اجازه استفاده از ذخیره عمومی شرکت به پیشنهاد هیئت مدیره.

ک - تصویب آئین نامه های استخدامی و مالی و معاملات شرکت.

ماده ۲۳- هرگاه مجمع عمومی بازرسی قسمتی از عملیات شرکت را لازم تشخیص دهد منحصراً بوسیله هیئت عالی بازرسی اقدام خواهد کرد.

قسمت دوم - هیئت مدیره و مدیرعامل

ماده ۲۴- هیئت مدیره از یک نفر رئیس که سمت مدیریت عامل را نیز خواهد داشت و هفت نفر اعضا اصلی

تشکیل میشود. پنج نفر دیگر نیز بعنوان عضو علی البدل انتخاب میشوند با دعوت رئیس هیئت مدیره در غیاب اعضاء اصلی بجای آنان در جلسات شرکت نمایند.

تبصره - رئیس و اعضاء اصلی و علی البدل هیئت مدیره باید ایرانی باشند.

ماده ۲۵ - رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل از بین اشخاصی که سابقه خدمات دولتی و اجتماعی داشته و مدتی از آنرا متصدی کارهای مهم مملکتی بوده و یا از بین کارمندان صنعت نفت ایران که پانزده سال سابقه خدمت در صنعت نفت داشته و حداقل پنج سال از آنرا عضو اصلی هیئت مدیره شرکت بوده انتخاب خواهد شد.

ماده ۲۶ - اعضاء اصلی هیئت مدیره از بین کارمندان رسمی شرکت که ده سال سابقه خدمت در صنعت نفت داشته و لااقل پنج سال عهده دار مشاغل مهمی در این صنعت بوده اند و یا از بین متخصصین برجسته دیگر که سوابق مشابهی در مدیریت مؤسسات صنعتی مهم و یا امور مالی و اقتصادی و حقوقی داشته باشند انتخاب خواهند شد.

تبصره - لااقل پنج نفر از اعضاء اصلی هیئت مدیره باید از میان کارمندان عالی رتبه شرکت انتخاب شوند.

ماده ۲۷ - اعضاء علی البدل هیئت مدیره منحصراً از بین کارمندان عالی رتبه شرکت انتخاب میشوند.

ماده ۲۸ - اعضاء اصلی و علی البدل هیئت مدیره موظفاً انجام وظیفه خواهند کرد و باید تمام اوقات در اختیار شرکت باشند و هیچ نوع شغل موظف در خارج از شرکت قبول نکنند.

اشتغال غیر موظف اعضاء اصلی و علی البدل در اموری که صرفاً جنبه تدریس داشته باشد و عضویت در شوراهای و مجامع فرهنگی و اجتماعی بصورت افتخاری و بدون دریافت حقوق و با موافقت رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل مجاز خواهد بود.

تبصره ۱ - اعضاء هیئت مدیره حق ندارند جز حقوق و مزایای دریافتی از شرکت، حقوق و مزایای دیگری دریافت دارند.

تبصره ۲ - هر یک از اعضاء اصلی و علی البدل هیئت مدیره که از مقررات این ماده تخلف نماید از سمت خود مستعفی شناخته خواهد شد.

تبصره ۳ - عضویت اعضاء هیئت مدیره در هیئت های مدیره و هیئت های بازرسی شرکتهای فرعی و وابسته به شرکت موکول به تصویب رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل میباشد.

ماده ۲۹ - مجمع عمومی برای انتخاب رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل یک نفر از افراد واجد صلاحیت را پیشنهاد مینماید که با تأیید هیئت وزیران فرمان همایونی برای مدت شش سال باین سمت منصوب خواهد شد.

اعضای اصلی هیئت مدیره بنا به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال انتخاب و بموجب فرمان همایونی باین سمت منصوب میشوند.

اعضای علی البدل هیئت مدیره بنا به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و تصویب مجمع عمومی برای مدت سه سال تعیین میشوند.

تبصره ۱ - تجدید انتخاب رئیس و اعضاء اصلی و علی البدل هیئت مدیره بلامانع است.

تبصره ۲ - رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل میتوانند تغییر هر یک از اعضاء اصلی هیئت مدیره را قبل از پایان مدت عضویت آنان به هیئت وزیران پیشنهاد نمایند همچنین تغییر هر یک از اعضاء علی البدل را قبل از خاتمه مدت عضویت آنان به مجمع عمومی پیشنهاد کنند.

تبصره ۳ - رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل لااقل سه ماه قبل از انقضای دوره عضویت هر یک از اعضاء اصلی هیئت مدیره جانشین او را به هیئت وزیران پیشنهاد مینماید.

تبصره ۴ - تا زمانیکه رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و اعضاء جدید انتخاب نشده اند رئیس و اعضاء هیئت مدیره بخدمت خود ادامه خواهند داد.

تبصره ۵ - تعیین حقوق رئیس و اعضاء اصلی هیئت مدیره بامجمع عمومی و تعیین حقوق اعضاء علی البدل بنا به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و تصویب هیئت مدیره خواهد بود.

ماده ۳۰ - رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل یک یا دو نفر از کارمندان عالی رتبه صنعت نفت را که تجربه و بصیرت کافی در زمینه های مختلف عملیات شرکت داشته باشند بسمت قائم مقام خود تعیین خواهد نمود.

قائم مقام وظایف مشخصی را که رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل با او واگذار مینماید انجام خواهد داد و در جلسات هیئت مدیره حضور خواهد یافت لیکن حق رأی جز در مورد ماده ۳۱ این اساسنامه نخواهد داشت. قائم مقام میتواند نظر خود را در مورد مسائلی که در هیئت مدیره مطرح میشود کتباً با اطلاع رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل برساند.

تبصره - اعضاء هیئت مدیره (باستثناء رئیس

هیئت مدیره و مدیرعامل) و قائم مقامهای رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل از لحاظ بازنشستگی تابع شرایط و مقررات عمومی مربوطه به کارمندان شرکت خواهند بود. ادامه خدمت هر یک از اعضاء اصلی و قائم مقام هادر سمت های مزبور پس از رسیدن به سن بازنشستگی منوط به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و تصویب هیئت وزیران خواهد بود.

ماده ۳۱ - جلسات هیئت مدیره بریاست رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و با قائم مقامی که از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل بدین منظور معرفی میشود و با حضور حداقل شش نفر از اعضاء اصلی و یا علی البدل رسمیت پیدا میکند. تصمیمات هیئت مدیره به اکثریت چهار رأی معتبر تلقی می شود. در صورت تساوی آراء رأی رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل قاطع خواهد بود. در مواردی که جلسه هیئت مدیره بریاست قائم مقام رئیس هیئت مدیره تشکیل شود حق رأی رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل با قائم مقامی خواهد بود که اداره جلسه را برعهده دارد.

ماده ۳۲ - در صورت فوت یا استعفا یا برکناری هر یک از اعضاء هیئت مدیره جانشین او برای بقیه مدت تلقی مقررات این اساسنامه تعیین خواهد شد.

ماده ۳۳ - اعضاء هیئت مدیره و هیئت عالی بازرسی و همچنین کارمندان شرکت مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری میباشدند.

تبصره - خرید فرآورده های نفتی و اموال و کالاهائیکه شرکت و یا سازمان های تعاونی وابسته بان برای کارکنان شرکت تهیه مینمایند یا به آنها اختصاص میدهند در حدود استفاده شخصی از مقررات این ماده مستثنی است.

ماده ۳۴ - دعوت و اداره جلسات هیئت مدیره و ابلاغ و اجراء مصوبات و تصمیمات آن از وظایف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل میباشد. جلسات هیئت مدیره حسب تشخیص رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل تشکیل خواهد شد.

تبصره - صورت جلسات هیئت مدیره پس از تصویب با مضای رئیس و اعضاء هیئت مدیره حاضر در جلسه میرسد و هر قسمت از مذاکرات که هیئت مدیره آنرا مخوفانه تلقی کند محرمانه بودن آن باید در صورت جلسه قید شود.

وظایف و اختیارات هیئت مدیره

ماده ۳۵ - هیئت مدیره در حدود مقررات این اساسنامه دارای اختیار برای اجرای وظائف مصرح در این اساسنامه منجمله وظائف زیر میباشد:

الف - تعیین خط مشی و تصویب برنامه عملیات شرکت.

ب - تعیین سیاست کلی فروش و پخش و صدور نفت خام و مواد نفتی و پیشنهاد قیمت فروش بنزین و نفت و نفت گاز و نفت کوره در داخل کشور برای تصویب هیئت وزیران.

ج - تعیین قیمت سایر فرآورده های نفتی.

د - اعطاء تخفیفات متعارف بازرگانی.

ه - دادن اختیارات برای سازش و تعیین داور در مورد اختلافات و دعاوی شرکت و بطور کلی هر اقدامیکه برای حفظ حقوق شرکت لازم باشد.

و - تنظیم بودجه تفصیلی شرکت و تصویب ارقام درآمد های پیش بینی شده و اعتبارات اضافی و اصلاح بودجه بر اساس پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل در حدود اختیاراتی که به تصویب مجمع عمومی رسیده باشد.

ز - بررسی و تنظیم کلیه آئین نامه های داخلی شرکت، مقررات استخدامی و بازنشستگی و اداری و فنی و حسابداری و حسابرسی و معاملات شرکت در کلیه شرکت های فرعی نیز لازم الاجرا خواهد بود.

ح - تدوین و پیشنهاد مقررات و آئین نامه های اجرایی قانون نفت برای تصویب هیئت وزیران.

ط - بررسی و اجازه انعقاد قراردادهای پیش بینی شده در قانون نفت و اعمال حقوق و اختیاراتی که بموجب قانون مذکور برای شرکت مقرر گردیده است.

ی - اخذ تصمیم نسبت به تشکیل و یا انحلال شرکت های فرعی و مشارکت با اشخاص و مؤسسات در داخل یا خارج از ایران.

ک - تنظیم و تصویب مقررات اساسنامه های شرکت های فرعی و اتخاذ تصمیم در مورد تعیین مرکز اصلی عملیات هر یک از آن شرکتها و انجام سایر وظایفی که هیئت مدیره شرکت بعنوان مجمع عمومی آن شرکتها بعهده دارد و اعمال کلیه حقوق شرکت در شرکت های فرعی و وابسته.

ل - تهیه گزارش هیئت مدیره و ترازنامه سالانه حساب سود و زیان برای تقدیم به مجامع عمومی و پیشنهاد دستور جلسه مجمع عمومی.

م - نگاهداری و بکار انداختن و بهره برداری از

وجوه بازنشستگی و پس انداز کارمندان صنعت نفت با مراعات کامل منافع و مصالح آنها.

وجوه بازنشستگی و پس انداز کارمندان صنعت نفت که به هیئت مدیره سپرده شده جزء دارائی و وجوه شرکت نمیشد. با وجود این هیئت مدیره شرکت نسبت به این وجوه در حکم امین محسوب میشود. هیئت مدیره مکلف است سالی یکبار گزارش کامل اقدامات مربوط به وجوه بازنشستگی را به مجمع عمومی تسلیم دارد.

ن - پیشنهاد استفاده از ذخیره عمومی شرکت به مجمع عمومی.

س - تصویب معاملات غیر منقول شرکت، وظائف و اختیارات رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل.

ماده ۳۶ - رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل بالاترین مقام اجرایی و اداری شرکت بوده و بر کلیه سازمانهای تابعه شرکت ریاست دارد و مسئول حسن جریان کلیه امور و حفظ حقوق و منافع و اموال شرکت میباشد و برای اداره امور شرکت و اجراء مصوبات هیئت مدیره دارای همه گونه حقوق و اختیارات تام و تمام بوده و نمایندگی شرکت را در مقابل کلیه مقامات قضائی و کشوری و لشکری و مؤسسات و اشخاص اعم از ایرانی و خارجی با حق توکیل غیر خواهد داشت و میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بهر یک از اعضاء هیئت مدیره و رؤسای قسمتهای شرکت به تشخیص خود تفویض کند تا اداره عملیات مختلف شرکت را که باین طریق بآنها محول میگردد زیر نظر و مسئولیت مستقیم وی برعهده گیرند.

اختیارات و وظایف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شامل موارد زیر میباشد:

الف - عزل و نصب و ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق و مزایا و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان شرکت اعم از ایرانی و یا خارجی طبق آئین نامه های شرکت.

ب - تعیین امضاءهای مجاز و تعهد آور برای شرکت.

ج - اخذ و پرداخت وجوه و باز کردن حساب ریالی یا ارزی در بانکهای داخلی و خارجی.

در مورد مذکور با امضای رئیس هیئت مدیره و تقدیر عامل و امضای یک عضو هیئت مدیره عمل خواهد شد.

رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل میتوانند یک یا چند نفر از اعضای هیئت مدیره را باین منظور انتخاب و معرفی نمایند. رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و عضو منتخب مزبور میتوانند حق امضای خود را بکارمندان شرکت به

تشخیص و مسئولیت خود واگذار نمایند.

د - اعمال نظارت های مالی و محاسباتی و حسابرسی نسبت به معایات و معاملات و مخارج شرکت و بازرسی در کلیه امور شرکت و شعب و نمایندگیها و مؤسسات مربوط.

ه - تنظیم برنامه های طویل المدت متناسب با هدفهای شرکت همچنین تصویب طرحهای سازمانی و اجرای برنامه های آموزشی.

و - تعیین وظایف و حدود اختیارات و مسئولیتهای واحدهای مختلف شرکت.

قسمت سوم - هیئت عالی بازرسی

ماده ۳۷ - هیئت عالی بازرسی عبارت از پنج نفر است که سه نفر از آنها دارای تجربیات و معلومات کافی در امور مالی یا حسابداری صنعتی و بازرگانی و اقتصادی و دونفر دیگر متخصص در رشته های مربوط به نفت خواهند بود.

ماده ۳۸ - بازرسان عالی از طرف مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب میشوند.

یک نفر از آنها را مجمع عمومی بسمت رئیس هیئت عالی بازرسی و یک نفر را به پیشنهاد رئیس هیئت عالی بازرسی بسمت قائم مقام او تعیین خواهد نمود. تازمانی که تجدید انتخاب بعمل نیامده بازرسان بخدمت خود ادامه خواهند داد. انتخاب مجدد بازرسان بلامانع است.

ماده ۳۹ - در صورت فوت یا استعفا یا تغییر شغل یا برکناری از خدمت هر یک از بازرسان عالی مجمع عمومی بطور فوق العاده تشکیل میشود و شخصی را که واجد شرایط باشد بجای وی انتخاب خواهد کرد.

ماده ۴۰ - هیئت عالی بازرسی از خدمات حسابداران و حسابرسان داخلی شرکت بهنگام ضرورت استفاده خواهد کرد و میتواند برای انجام وظائف خود از کارشناسان اعم از داخلی و خارجی بطور موقت استفاده نماید. برای انجام این منظور رئیس هیئت عالی بازرسی به رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل مراجعه خواهد نمود و رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل مکلف است نظر هیئت مزبور را تأمین نماید.

ماده ۴۱ - وظایف هیئت عالی بازرسی بقرار زیر است:

الف - تطبیق عملیات شرکت با بودجه مصوب.

ب - رسیدگی بترانزنامه و حساب و سود و زیان شرکت و تصدیق مطابقت آن با کارتها و دفاتر شرکت و تهیه گزارش چگونگی عملیات شرکت برای تقدیم بمجمع عمومی.

گزارش مزبور باید لافل یکماه قبل از انعقاد مجمع عمومی سالانه به رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل تسلیم شود که بضمیمه ملاحظات هیئت مدیره با ترازنامه به مجمع عمومی تقدیم گردد.

ج - مطالعه و اظهارنظر راجع به گزارش سالانه هیئت مدیره.

هیئت عالی بازرسی در اجرای وظایف خود حق مراجعه بکلیه دفاتر و پرونده ها و قراردادهای شرکت را خواهد داشت.

هرگاه هیئت عالی بازرسی در جریان رسیدگی اشتباهات یا تخلفات و یا بی ترتیبیهای مشاهده نماید مورد را به رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل گزارش خواهد داد و هرگاه نسبت بداین گزارش اقدام بعمل نیاید مراتب را به اطلاع رئیس مجمع عمومی خواهد رسانید.

ماده ۴۲ - اجرای وظایف هیئت عالی بازرسی که برطبق مقررات این اساسنامه تعیین شده نباید بهیچوجه مانع جریان عادی کار شرکت گردد.

تبصره - هیئت عالی بازرسی وظایف خود را طبق آئین نامه خاصی انجام خواهد داد که از طرف رئیس مجمع عمومی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴۳ - حقوق اعضاء هیئت عالی بازرسی بوسیله مجمع عمومی تعیین و از طرف شرکت پرداخت خواهند شد.

ماده ۴۴ - رئیس و اعضاء هیئت عالی بازرسی شرکت حق اشتغال متوقف دیگری در داخل یا خارج از شرکت را ندارند. اشتغال غیر موقت (افتخاری بدون دریافت حقوق) در هر مورد منوط بموافقت رئیس مجمع عمومی خواهد بود.

فصل چهاردهم - ترازنامه و حساب سود و زیان

ماده ۴۵ - سال مالی شرکت از یازدهم دیماه هر سال شروع شده و در تاریخ دهم دیماه سال بعد خاتمه مییابد.

ماده ۴۶ - تعداد و نوع دفاتر محاسباتی شرکت و شرکت های فرعی آن که باید پلمب شود بموجب تصمیم هیئت مدیره تعیین خواهند شد.

تبصره - منظور از دفاتر محاسباتی عبارت است از دفاتر مذکور در قانون تجارت و یا فرمها و وسایل دیگر نگاهداری حساب.

ماده ۴۷ - کلیه دفاتر شرکت بتاریخ روز آخر سال مالی بسته شده و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و گزارش هیئت مدیره لافل دو ماه پیش از تاریخ تشکیل مجمع عمومی تهیه و در اختیار هیئت عالی بازرسی گذاشته خواهد شد.

ماده ۴۸ - در ترازنامه اقلام دارائی شرکت به بهای

خرید یا تمام شده پس از استهلاك منظور میشود. مطالبات مشکوک بازرسی احتمالی روز تنظیم ترازنامه احتساب میشود. اقلام سوخت شده نباید جزء دارائی محسوب گردد.

تبصره ۲- هرگاه هیئت مدیره تجدید ارزیابی تمام و یا قسمتی از دارائی های شرکت را لازم تشخیص دهد میتواند با تصویب مجمع عمومی اقدام بتجدید ارزیابی بکند و چنانچه افزایش و یا کاهش حاصل شود بحساب اندوخته های مخصوص مذکور در ماده ۵ منظور کند.

تبصره ۳- میزان استهلاك نسبت بانواع دارائی های شرکت طبق اصول متداول صنعت نفت به پیشنهاد هیئت مدیره تعیین و پس از تصویب وزارت امور اقتصادی و دارائی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۴۹- شرکت مکلف است سالانه یک درصد از درآمد کل خود را بحساب ذخیره عمومی انتقال دهد.

ماده ۵۰- شرکت مکلف است با تصویب مجمع عمومی اندوخته های مخصوصی بعیزان متناسب برای تأمین احتیاجات خود طبق معمول صنعت نفت از محل درآمد کل در نظر بگیرد.

تبصره - انتقال وجوه بحساب ذخیره عمومی و اندوخته های مخصوص مطابق مواد ۴۹ و ۵۰ تاموقعی که جمع آن معادل صد درصد سرمایه شرکت شود ادامه خواهد یافت.

ماده ۵۱- درآمد کل عبارت است از سود ویژه باضافه بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و وجوهی که بعنوان پذیره و حق الارض و برگشت هزینه اکتشاف عاید شرکت شود همچنین وجوهی که بعنوان سود خالص از شرکت های فرعی و وابسته پس از پرداخت مالیات بردرآمد آن شرکتها بشرکت عاید میگردد.

تبصره ۱- سود ویژه عبارتست از درآمد حاصل از فروش نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده ها و سایر عملیات مستقیم شرکت پس از وضع هزینه های جاری و استهلاك.

تبصره ۲- شرکت هر سه ماه یک بار برآوردی از درآمد خود برای سه ماه آینده تهیه و به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال خواهد داشت.

ماده ۵۲ - وجوه دریافتی بشرکت حاصل از بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و وجوهی که بعنوان پذیره و حق الارض عاید شرکت می شود مشمول مالیات نمی باشد.

ماده ۵۳ - شرکت مکلف خواهد بود که سرمایه لازم

بمنظور توسعه عملیات و بطور کلی هرگونه سرمایه گذاری مورد نیاز خود را در حدود بودجه مصوب از محل درآمد کل تأمین نماید و در صورتیکه درآمد مزبور کافی نباشد مجمع عمومی از هر طریق دیگری که مقتضی بداند با رعایت قوانین و مقررات مربوط کسری آنرا تأمین خواهد نمود.

ماده ۵۴ - آنچه از محل درآمد کل پس از وضع مبالغی که بموجب مقررات این اساسنامه پرداخت میشود باقی بماند بخرانه پرداخت خواهد شد.

تبصره - وجوهی که از بابت بهره مالکانه یا پذیره یا حق الارض دریافت میشود در آخر هر ماه پس از کسر یک درصد ذخیره عمومی توسط شرکت بخرانه پرداخت خواهد شد.

شرکت از بابت سایر درآمدها نیز هر ماه مبالغی را بر مبنای توافق با وزارت امور اقتصادی و دارائی بطور علی الحساب بخرانه پرداخت خواهد کرد و کلیه پرداختهای مزبور در پایان سال جزو پرداختهای قطعی طبق این ماده محاسبه خواهد شد.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۵۵ - اعضای هیئت مدیره و بازرسان عالی و کارکنان شرکت حق ندارند اطلاعاتی را که برای شرکت جنبه محرمانه داشته باشد افشا نمایند.

در صورت تخلف اگر متخلف مدیر یا بازرسان عالی باشد به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی و اگر کارمند یا کارگر باشد با تصویب رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل از خدمت برکنار خواهد شد و در صورتیکه خساراتی متوجه شرکت شده باشد برکناری متخلف مانع از تعقیب او برای جبران زیان وارده نخواهد بود.

ماده ۵۶ - در مواردیکه کارکنان شرکت مرتکب تخلفاتی در انجام امور شرکت بشوند تعقیب و مجازات اداری آنها طبق آئین نامه های استخدامی و انضباطی شرکت صورت خواهد گرفت.

هرگاه ضمن تحقیق معلوم شود که تخلف از نظر قوانین جنبه جزائی دارد رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت موضوع را به مراجع صلاحیتدار قانونی احواله خواهد نمود.

ماده ۵۷ - کلیه عملیات شرکت اعم از امور مالی و استخدامی و استفاده از اشخاص و اداره اموال و انجام معاملات و اقدام بخر امیری بمنظور توسعه و پیشرفت هدفهای شرکت تابع اصول بازرگانی میباشد.

تبصره - احکام بندهای «ی» و «ک» ماده ۳۵ در مورد شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی از طریق مجامع عمومی آن شرکتها بشرح مقرر در این ماده عمل خواهد شد.

ماده ۶۵ - دولت اساسنامه های شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران را ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون جهت تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم خواهد کرد.

اساسنامه های فوق الذکر برای دو سال بعنوان آزمایش اجراء خواهد شد و اصلاحات بعدی با تصویب کمیسیونهای مربوط قابل اجرا خواهد بود. دولت موظف است ظرف مهلت مذکور اساسنامه های نهائی را جهت تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم کند.

ماده ۶۶ - این اساسنامه جایگزین اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مصوب اردیبهشت ۱۳۵۳ (۲۰۳۳) میباشد قوانین و مقرراتیکه کلاً یا بعضاً مغایر با مقررات این اساسنامه باشد در حدودی که مغایرت دارد نسبت به شرکت مجری نخواهد بود و مقررات این اساسنامه مادام که مصححاً بموجب قانون نسخ نشده است معتبر خواهد بود.

ماده ۶۷ - در مواردیکه احکامی در این اساسنامه و قوانین مربوط معلوم نشده باشد مقررات قانون تجارت معتبر خواهد بود.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمد علی ادیب مجلسی گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز چهارشنبه ۲۰۳۶/۳/۱۱ با حضور نمایندگان دولت اصلاحات مجلس سنا در اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را مطرح و مورد تصویب قرارداد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت الله فائمی گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه روز پنجشنبه ۲۰۳۶/۳/۱۲ با حضور نمایندگان دولت اصلاحات مجلس سنا در اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - کیوسرت و شمگیر

انجام امور مزبور به تشخیص هیئت مدیره و طبق مقررات داخلی شرکت بوده و از هرگونه تشریفات و مقرراتی که مغایر این اساسنامه باشد معاف خواهد بود شرکت جز در مواردی که صریحاً مقرر شده باشد از شمول مقررات و قوانین عمومی مربوط به وزارتخانه ها و شرکت های دولتی و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت مستثنی خواهد بود.

ماده ۵۸ - عضویت کارکنان شرکت در انجمنهای شهر بدون دریافت حقوق و یا حق حضور و یا موافقت شرکت بلامانع خواهد بود.

ماده ۵۹ - در مواردیکه یکی از اعضای هیئت مدیره و یا کارکنان شرکت طبق ماده ۱۹ قانون کیفر عمومی معلق میشود اجرای حکم تعلیق مانع برکناری کارمند از طرف شرکت و خاتمه دادن بخدمت او نخواهد بود.

ماده ۶۰ - در مواردیکه اختلاف بین شرکت و هر یک از وزارتخانه ها و یا سازمانهای وابسته بدولت یا شهرداریها پیش آید موضوع از طرف شرکت به نخست وزیر گزارش خواهد شد و نخست وزیر موضوع اختلاف را بکمیسیون عبارت از نمایندگان خود و طرفین ارجاع خواهد نمود.

کمیسیون مزبور از راه سازش به حل اختلاف اقدام خواهد کرد و هرگاه موضوع اختلاف بطریق مزبور فیصله نیافت موضوع به هیئت وزیران مراجعه خواهد شد و تصمیم هیئت وزیران برای طرفین قاطع خواهد بود.

ماده ۶۱ - کارکنان شرکت در محل ادارات و اماکن مربوط بکار شرکت حق فعالیت سیاسی را ندارند و نیز نمی توانند در محل ادارات و اماکن مربوط به کار شرکت بدون اجازه قبلی شرکت اجتماعات تشکیل دهند.

ماده ۶۲ - منتشر کردن اطلاعات راجع به عملیات شرکت بدون اجازه کتبی شرکت ممنوع است.

تخلف از مقررات مواد ۶۱ و ۶۲ موجب تعقیب اداری و انضباطی طبق آئین نامه مربوط شرکت خواهد بود.

ماده ۶۳ - شرکت در تهیه مسکن و تأمین رفاه و بهداشت و فرهنگ و آموزش و تفریحات سالم کارکنان خود و کمکهای اجتماعی بانان و حفاظت آنها در مقابل حوادث اهتمام بعمل خواهد آورد.

ماده ۶۴ - از تاریخ تقدیم این لایحه مجامع عمومی شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران از نمایندگان صاحب سهام دولت در مجمع عمومی شرکت ملی نفت ایران و دو نفر از مدیران شرکت ملی نفت ایران بانتخاب رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل این شرکت تشکیل میشود.

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟
(اظهاری نشد) به گزارش کمیسیونها رأی میگیریم
خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ
میشود.

۹ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای دکتر شادمان
وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر.

رئیس - آقای دکتر شادمان بفرمائید.
دکتر شادمان (وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست
وزیر) - بنده قبل از اینکه لایحه را تقدیم کنم خواستم
از امعان نظر و توجهی که خانمها و آقایان نمایندگان
محترم به لایحه اساتنامہ شرکت ملی نفت ایران فرمودند
تشکر کنم. امیدوارم شرکت ملی نفت ایران و دولت
که مجموعاً همهشان در خدمت مردم و مملکت هستند
بتوانند در وظیفه‌ای که بعده گرفته‌اند موفق باشند تا
در اجرای اوامر و راهنماییهای شاهنشاه باین مبارزات
بزرگی که در دنیا برای نفت صورت می‌گیرد، همه‌مان
بصورت صحیح از آن استفاده کنیم ضمناً با اجازه جناب
آقای رئیس آئین‌نامه اجرائی تبصره ۱۹ قانون بودجه
سال ۲۵۳۵ و تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل
کشور را که آئین‌نامه آن به تصویب کمیسیون بودجه
مجلس شورای ملی میرسد چون احتیاج به اصلاح
دارد، بدیوسیله متن جدید آئین‌نامه پیشنهادی را به
ضمیمه تقدیم می‌کنم. تمنا میکنم آئین‌نامه‌ها به کمیسیون
بودجه ارجاع بشود و تصمیم متخذه را امر به ابلاغ
فرمایند.

رئیس - آئین‌نامه‌ها به کمیسیونهای مربوط ارجاع
میشود. آقای معینی چاغروند بعنوان بعد از دستور می‌خواهند
صحبت بفرمایند ولی از وقت جلسه امروز پنج دقیقه بیشتر
باقی نمانده و چون یکشنبه آینده جلسه خواهیم داشت
بهتر است همان روز صحبت بفرمائید.

معینی چاغروند - بسیار خوب.

۱۰ - اعلام وصول لایحه تأسیس سازمان اقدامات
تأمینی و تربیتی از مجلس سنا.

رئیس - لایحه از مجلس سنا رسیده است برای
اطلاع مجلس قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
گزارش کمیسیون شماره ۱۳ (دادگستری و استخدام)
در قبال لایحه شماره ۵۹۵۲۲ مورخ ۲۵۳۵/۸/۲۰
دولت راجع به تأسیس سازمان اقدامات تأمینی و تربیتی
در جلسه روز شنبه ۱۴ خردادماه ۲۵۳۶ مطرح گردید و
به تصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس
محترم به ضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱ - قرائت دستور تعیین موقع جلسه آینده -
ختم جلسه.

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۱۰۳

یکشنبه ۲۵۳۶/۳/۲۲

۱ - گزارش شوروم تشکیل سازمان حمایت از
تولید کنندگان و مصرف کنندگان شماره ترتیب چاپ ۶۳۴
۲ - گزارش شوروم تشکیل سازمان تحقیقات زمین
شناسی و معدنی کشور. شماره ترتیب چاپ ۶۲۴
۳ - گزارش شوراول ممنوعیت نگهداری و عبور
دادن دام در محدوده خدماتی پایتخت شماره ترتیب چاپ
۴۳۳

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را
ختم می‌کنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه
هفته آینده خواهد بود.

(جلسه ساعت یک بعد از ظهر پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی